

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

«Μέτρα για την ενίσχυση του εισοδήματος, φορολογικά κίνητρα για την καινοτομία και τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
Άρθρο 3	Κατάργηση τέλους επιτηδεύματος για φυσικά πρόσωπα - Εξουσιοδοτικές διατάξεις- Αντικατάσταση άρθρου 31 ν. 3986/2011
Άρθρο 4	Εξαιρέσεις από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία - Προσθήκη περ. κ) και κα) στην παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 5	Απαλλαγή φιλοδωρήματος από φόρο εισοδήματος - Προσθήκη περ. ιβ) στην παρ. 2 άρθρου 14 και παρ. 90 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 6	Ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 28Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 7	Μείωση του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μικρές δημοτικές κοινότητες - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 28Γ Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 8	Φορολόγηση αμοιβής για εφημερίες ιατρών - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 2 άρθρου 15 και τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 60 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 9	Φοροαπαλλαγή για τριάντα έξι μήνες για το εισόδημα φυσικών προσώπων από την εκμίσθωση ακινήτων που δηλώνονταν ως κενά ή είχαν διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση - Προσθήκη παρ. 91 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 10	Ρύθμιση θεμάτων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και κρατικής αρωγής για ασφαλισμένες κατοικίες - Τροποποίηση παρ. 7Ζ άρθρου 3 ν. 4223/2013 και προσθήκη άρθρου 5Α στον ν. 4797/2021
Άρθρο 11	Απαλλαγή φιλοδωρήματος από ασφαλιστικές εισφορές
Άρθρο 12	Μείωση ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περίθαλψης εργοδότη – εργαζόμενου – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 41 ν. 4387/2016
Άρθρο 13	Απαλλαγή από φόρο ασφαλιστρων συμβολαίων υγείας ανηλίκων - Προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 29 ν. 3492/2006
Άρθρο 14	Ρυθμίσεις για την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων - Τροποποίηση παρ. 2 και περ. α) παρ. 3 άρθρου 38 ν. 3863/2010, παρ. 2 και περ. α) παρ. 3 άρθρου 11 ν. 3865/2010,

	περ. α) και περ. ε) παρ. 11 άρθρου 44 ν. 3986/2011, περ. α) και περ. ε) παρ. 14 άρθρου 2 ν. 4002/2011
Άρθρο 15	Αναμόρφωση μισθολογικού πλαισίου μαθητών Σχολών Ενόπλων Δυνάμεων - Τροποποίηση υποπερ. αα' και αβ' περ. α' παρ. 6 άρθρου 126 ν. 4472/2017
Άρθρο 16	Αύξηση ειδικής αποζημίωσης νυχτερινής απασχόλησης του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και του στρατιωτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων - Τροποποίηση υποπερ. β περ. Δ άρθρου 127 ν. 4472/2017
Άρθρο 17	Έκτακτη οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων Δεκεμβρίου 2024
Άρθρο 18	Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ευάλωτων νοικοκυριών Δεκεμβρίου 2024
Άρθρο 19	Καταβολή Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων σε υπαλλήλους της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 4 άρθρου 25 ν. 4940/2022
Άρθρο 20	Μηνιαίος βασικός μισθός μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 3 άρθρου 31 ν. 5045/2023
Άρθρο 21	Ειδικό επίδομα διδασκαλίας και έρευνας μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 32 ν. 5045/2023
Άρθρο 22	Χορήγηση εξόδων παράστασης σε Διευθυντές Σχολών των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 39 ν. 5045/2023
Άρθρο 23	Κατάργηση συνυπολογισμού συντάξεων για την εύρεση του ανώτατου ορίου αποδοχών για λειτουργούς, υπαλλήλους που αμείβονται σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο, καθώς και ένστολους
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
Άρθρο 24	Τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση - Τροποποίηση άρθρου 53 ν. 4389/2016
Άρθρο 25	Ασφάλιση επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 5116/2024
Άρθρο 26	Ασφάλιση οχημάτων έναντι φυσικών καταστροφών - Προσθήκη άρθρου 5Α και παρ. 2Α στο άρθρο 47 ν. 5116/2024
Άρθρο 27	Τέλος κρουαζιέρας
Άρθρο 28	Απαλλαγή από το τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 55 ν. 4389/2016
Άρθρο 29	Προσωρινοί περιορισμοί στις βραχυχρόνιες μισθώσεις - Προσθήκη παρ. 2Α και τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 111 ν. 4446/2016
Άρθρο 30	Χορήγηση χρηματοδοτήσεων υπό τη μορφή δανείου για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών πρώτης κατοικίας και ενεργειακής αναβάθμισης ιδιοκτησιών μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Προσθήκη άρθρου 197Α στον ν. 4820/2021
Άρθρο 31	Αύξηση επιδότησης επισκευής κατοικιών του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» - Τροποποίηση άρθρου 9 ν. 5006/2022
Άρθρο 32	Αυξημένη προκαταβολή και επιδότηση προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» - Τροποποίηση παρ. 7 άρθρου 45 ν. 5006/2022
Άρθρο 33	Εξουσιοδοτική διάταξη Μέρους Β΄

Άρθρο 34	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β'
ΜΕΡΟΣ Γ'	
ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	
Άρθρο 35	Επέκταση κινήτρων για δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και περ. δ) παρ. 3 και προσθήκη παρ. 4 έως 6 στο άρθρο 22Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 36	Επέκταση κινήτρων για επενδυτικούς αγγέλους - Τροποποίηση άρθρου 70Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 37	Επέκταση κινήτρων ευρεσιτεχνίας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 71Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 38	Φορολόγηση Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών Κλειστού Τύπου - Αντικατάσταση παρ. 21 άρθρου 7 ν. 2992/2002
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΝΕΟΦΥΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΤΥΠΟΥ Β.6	
Άρθρο 39	Άδεια διαμονής για πραγματοποίηση επένδυσης σε νεοφυή επιχείρηση - Προσθήκη υποπερ. δστ) στην περ. δ) άρθρου 9 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 40	Διαδικασία επίδοσης σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει αιτηθεί άδεια διαμονής τύπου «Β.6» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 17 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 41	Εξαίρεση κατόχων αδειών διαμονής τύπου «Β.6» από την ενιαία άδεια διαμονής για εργασία - Τροποποίηση περ. θ) παρ. 2 άρθρου 81 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 42	Προϋποθέσεις αιτούντων - Τροποποίηση άρθρου 94 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 43	Χορήγηση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση σε μέλη οικογενειών κατόχων άδειας διαμονής τύπου «Β.6» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 95 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 44	Επενδύσεις σε νεοφυείς επιχειρήσεις – Προσθήκη άρθρου 100Α στον Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 45	Παράβολο για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής τύπου «Β.6» - Τροποποίηση περ. γ' παρ. 1 άρθρου 171 Κώδικα Μετανάστευσης
Άρθρο 46	Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 47Α στο άρθρο 176 Κώδικα Μετανάστευσης
ΜΕΡΟΣ Δ'	
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ	
Άρθρο 47	Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 48	Ορισμοί
Άρθρο 49	Κανόνες για την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων και των εταιρικών συμμετοχών μετά τον μετασχηματισμό
Άρθρο 50	Κανόνες για τη φορολόγηση της υπεραξίας που προκύπτει από τον μετασχηματισμό
Άρθρο 51	Διενέργεια αποσβέσεων και μεταφορά ζημιών, αποθεματικών και προβλέψεων

Άρθρο 52	Ειδικά θέματα εισφοράς ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012
Άρθρο 53	Ειδικά θέματα διασυνοριακών συγχωνεύσεων και διασυνοριακών διασπάσεων
Άρθρο 54	Μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή μιας Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας - Διασυνοριακή μετατροπή
Άρθρο 55	Φορολόγηση φορολογικού κατοίκου Ελλάδας μετόχου ή μεριδιούχου διαφανούς εταιρείας σε περίπτωση διασυνοριακού μετασχηματισμού
Άρθρο 56	Λοιπές απαλλαγές - Μη εφαρμογή ευεργετημάτων
Άρθρο 57	Απαλλαγές από φόρο εισοδήματος - Τροποποίηση άρθρου 4 και παρ. 1 άρθρου 6 ν. 4935/2022
Άρθρο 58	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Δ'
Άρθρο 59	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Δ'
ΜΕΡΟΣ Ε'	
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	
Άρθρο 60	Λειτουργική ανεξαρτησία Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4389/2016
Άρθρο 61	Οργανισμός και Εσωτερικοί Κανονισμοί της Αρχής - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 6 ν. 4389/2016
Άρθρο 62	Όργανα διοίκησης της Αρχής - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4389/2016
Άρθρο 63	Συμβούλιο Διοίκησης - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4389/2016
Άρθρο 64	Αρμοδιότητες Συμβουλίου Διοίκησης - Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 2 έως 5 και προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 9 ν. 4389/2016
Άρθρο 65	Διοικητής - Υποδιοικητές - Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1, προσθήκη παρ. 2α, τροποποίηση παρ. 3, 4, 5, 6, αντικατάσταση παρ. 7 και τροποποίηση παρ. 8 και 9 άρθρου 13 ν. 4389/2016
Άρθρο 66	Αρμοδιότητες Διοικητή και Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 4389/2016
Άρθρο 67	Διαδικασία επιλογής και διορισμός Υποδιοικητών - Τροποποίηση τίτλου, παρ. 3 και 4 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 15 ν. 4389/2016
Άρθρο 68	Παύση, παραίτηση, αναπλήρωση Διοικητή - Αντικατάσταση παρ. 5 και 6 άρθρου 16 ν. 4389/2016
Άρθρο 69	Παύση, παραίτηση, αναπλήρωση Υποδιοικητή - Προσθήκη άρθρου 16Α στον ν. 4389/2016
Άρθρο 70	Στόχοι είσπραξης εσόδων - Τροποποίηση άρθρου 18 ν. 4389/2016
Άρθρο 71	Οργανικές θέσεις για την υποστήριξη Υποδιοικητών και στελέχωση - Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 24 ν. 4389/2016
Άρθρο 72	Εσωτερική και εξωτερική κινητικότητα - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 25 ν. 4389/2016
Άρθρο 73	Επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων - Προσθήκη παρ. 5 έως 7 στο άρθρο 26 ν. 4389/2016
Άρθρο 74	Τοποθέτηση - Θητεία - Λήξη θητείας προϊσταμένων - Τροποποίηση παρ. 3, 4 και 6 άρθρου 27 ν. 4389/2016
Άρθρο 75	Συστήματα υπηρεσιακής εξέλιξης - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 28 ν. 4389/2016

Άρθρο 76	Μισθολογικό καθεστώς και επιπλέον ανταμοιβή - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 29 ν. 4389/2016
Άρθρο 77	Πειθαρχική ευθύνη Υποδιοικητών - Πειθαρχικό Συμβούλιο - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 31 ν. 4389/2016
Άρθρο 78	Απόρρητο - Εχεμύθεια Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 32 ν. 4389/2016
Άρθρο 79	Ευθύνη Υποδιοικητών- Ειδικές ρυθμίσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 33 ν. 4389/2016
Άρθρο 80	Νομική υπεράσπιση και δικαστικά έξοδα Υποδιοικητών- Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3 και 6 άρθρου 33Α ν. 4389/2016
Άρθρο 81	Υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 34 ν. 4389/2016
Άρθρο 82	Σύγκρουση συμφερόντων Υποδιοικητών - Τροποποίηση παρ. 1, 3 και 4 άρθρου 35 ν. 4389/2016
Άρθρο 83	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ε'
ΜΕΡΟΣ ΣΤ'	
ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	
ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
Άρθρο 84	Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και καταβολή του φόρου - Τροποποίηση παρ. 3, αντικατάσταση περ. α) παρ. 4, τροποποίηση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 67 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 85	Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και καταβολή του φόρου - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 68 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 86	Οριστικοποίηση προσυμπλήρωσης δήλωσης για τον προσδιορισμό εισοδήματος φυσικών προσώπων - Προσθήκη εδαφίου στην παρ. 4 άρθρου 36 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
Άρθρο 87	Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων εκ μέρους του δημόσιου τομέα για την προσυμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων - Κυρώσεις μη εγγραφής στο Μητρώο, εκπρόθεσμης διαβίβασης ή διαβίβασης ανακριβών δεδομένων – Προσθήκη άρθρου 15Α και παρ. 56 στο άρθρο 83 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
Άρθρο 88	Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα και σχετικές παραβάσεις - Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 53 και παρ. 57 στο άρθρο 83 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
Άρθρο 89	Παράταση αναστολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ακινήτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 70 Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας
Άρθρο 90	Παράταση της αναστολής ισχύος άρθρου 41 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για την επιβολή φόρου υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας - Τροποποίηση περ. α' παρ. 33 άρθρου 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Άρθρο 91	Παράταση φορολόγησης μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης με τα ποσά φόρου του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 19 ν. 5000/2022
Άρθρο 92	Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων ετών 2025, 2026 και 2027 για τα ακίνητα του Δήμου Σουφλίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης - Προσθήκη παρ. 7Θ στο άρθρο 3 ν. 4223/2013
Άρθρο 93	Μόνιμη απαλλαγή από Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων για εμπράγματα δικαιώματα επί διατηρητέων κτιρίων - Τροποποίηση παρ. Γ' και Ε' άρθρου 4 ν. 4223/2013
Άρθρο 94	Προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε ρύθμιση οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση - Κατάργηση περ. γ) παρ. 6 υποπαρ. Α.2 παρ. Α άρθρου πρώτου ν. 4152/2013
Άρθρο 95	Παροχή δυνατότητας σε αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα να εξυπηρετήσουν απολεσθείσα ρύθμιση οφειλής – Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 49 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
Άρθρο 96	Αξία κτήσης τίτλων που εισφέρονται από φυσικό πρόσωπο προς νομικό πρόσωπο ή οντότητα, της οποίας είναι μοναδικός μέτοχος ή εταίρος, με αντάλλαγμα μετοχές ή εταιρικά μερίδια του λήπτη - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 42 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 97	Μη καταχώριση ή εκπρόθεσμη καταχώριση ή ανακριβής καταχώριση των συναλλαγών διάθεσης του πετρελαίου θέρμανσης - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 147 Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα
Άρθρο 98	Απαλλαγή των ενδοομιλικών μερισμάτων από τον φόρο εισοδήματος και προϋποθέσεις απαλλαγής εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 48, προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 48Α, τροποποίηση παρ. 40 και προσθήκη παρ. 92 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 99	Φορολογική μεταχείριση ωφέλειας από τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους νομικών προσώπων, νομικών οντοτήτων και φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα – Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 21 και παρ. 5 άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 100	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ'
ΜΕΡΟΣ Ζ'	
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1907/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 18ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006 ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1272/2008 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 16ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008	
Άρθρο 101	Χορήγηση εξαιρέσεων από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1907/2006 (παρ. 3 άρθρου 2 Κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006)
Άρθρο 102	Χορήγηση εξαιρέσεων από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1272/2008 (παρ. 4 άρθρου 1 Κανονισμού (ΕΚ) 1272/2008)
ΜΕΡΟΣ Η'	

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
Άρθρο 103	Μονάδες και αρμοδιότητες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες - Τροποποίηση παρ. 2 έως 4 άρθρου 48 ν. 4557/2018
Άρθρο 104	Προσωπικό και λειτουργία της Αρχής - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 4557/2018
Άρθρο 105	Μισθολογικό καθεστώς Αρχής - Προσθήκη άρθρου 51Α στον ν. 4557/2018
Άρθρο 106	Πειθαρχικά συμβούλια - Προσθήκη άρθρου 51Β στον ν. 4557/2018
Άρθρο 107	Υπηρεσιακό συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 51Γ στον ν. 4557/2018
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	
Άρθρο 108	Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, αρμοδιότητες και διάρθρωση Διεύθυνσης Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης και Διεύθυνσης Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης - Τροποποίηση άρθρου 273, αντικατάσταση άρθρου 276Β και προσθήκη άρθρου 276Γ στον ν. 4738/2020
Άρθρο 109	Προσωπικό Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης – Αντικατάσταση περ. δ) παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3α στο άρθρο 278 ν. 4738/2020
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	
Άρθρο 110	Παράταση αποσπάσεων στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Τροποποίηση άρθρου 55 ν. 5092/2024
Άρθρο 111	Μετάταξη υπαλλήλων στην Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 34 ν. 5000/2022
Άρθρο 112	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Η΄
Άρθρο 113	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Η΄
ΜΕΡΟΣ Θ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 114	Συμπληρωματικός Κρατικός Προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2024
Άρθρο 115	Αποζημιώσεις Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων για απώλειες ζωικού κεφαλαίου και ενισχύσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2022
Άρθρο 116	Ρυθμίσεις για τον ειδικό λογαριασμό με την επωνυμία «Ειδικός Λογαριασμός Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.Λ.Ε.Κ.). – Τροποποίηση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 15 ν. 4921/2022
Άρθρο 117	Ακατάσχετο μετοχών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο
Άρθρο 118	Ρύθμιση θεμάτων συμβάσεων υπο-παραχώρησης - Αντικατάσταση παρ. 1 και κατάργηση παρ. 2 άρθρου 4 ν. 4597/2019

Άρθρο 119	Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού, παραλίας και θαλάσσιου χώρου - πυθμένα προς τον Δήμο Ζακύνθου για τη διαχείριση, προστασία και αξιοποίηση της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου»
Άρθρο 120	Παραχώρηση απλής χρήσης τμήματος αιγιαλού και παραλίας σε Δήμο ή δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 11 ν. 5092/2024
Άρθρο 121	Μεταβίβαση ακινήτου στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Άρθρο 122	Απαλλοτριώση ιδανικού μεριδίου επί ακινήτου - Τροποποίηση άρθρου 4 Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων
Άρθρο 123	Παράταση της αναστολής μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και λήψης ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος της εταιρείας «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρόμων Ελλάδος Α.Ε.» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4338/2015
Άρθρο 124	Ψηφιακή πλατφόρμα - γεωπύλη «valuemaps.gov.gr - Αντικειμενικός προσδιορισμός αξιών ακινήτων σε χάρτη»
Άρθρο 125	Εγγραφή στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, Πειθαρχικό Συμβούλιο πιστοποιημένων εκτιμητών - Τροποποίηση υποπαρ. Γ.2, αντικατάσταση υποπαρ. Γ.9 και Γ.10 άρθρου πρώτου ν. 4152/2013
Άρθρο 126	Άσκηση αρμοδιοτήτων συντονισμού και εποπτείας εκτέλεσης των μέτρων στήριξης, που χρηματοδοτούνται μέσω της διμερούς συμφωνίας μεταξύ ελληνικής και ελβετικής κυβέρνησης, από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής
Άρθρο 127	Εφαρμογή της ισχύουσας χρηματοδοτικής και διοικητικής συμφωνίας – πλαίσιο μεταξύ της ΕΕ και του ΟΗΕ επί έργων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
Άρθρο 128	Ημερομηνία κατάργησης τέλους χαρτοσήμου - Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 5135/2024
Άρθρο 129	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Θ΄
Άρθρο 130	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Θ΄
ΜΕΡΟΣ Ι΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 131	Έναρξη ισχύος
Παράρτημα Α΄ Άρθρου 119	

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

**Άρθρο 1
Σκοπός**

Σκοποί του παρόντος νόμου είναι:

- α) η λήψη μέτρων για την ενίσχυση του εισοδήματος των πολιτών, την ανάπτυξη της οικονομίας, την παροχή κινήτρων για την έρευνα και ανάπτυξη, την ενίσχυση των επενδύσεων σε νεοφυείς επιχειρήσεις και τη δημιουργία ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς,
- β) η καλύτερη λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, καθώς και υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,
- γ) η καλύτερη λειτουργία του καθεστώτος υποβολής δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος,
- δ) η καλύτερη λειτουργία του φορολογικού μηχανισμού, και
- ε) η επίλυση επειγόντων ζητημάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 2 **Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι:

- α) Η εισαγωγή ρυθμίσεων για την ενίσχυση του εισοδήματος και της ανθεκτικότητας της οικονομίας,
- β) η θέσπιση νέων και η τροποποίηση υφιστάμενων ρυθμίσεων αναφορικά με την παροχή φορολογικών κινήτρων για την έρευνα, ανάπτυξη και ενίσχυση της καινοτομίας και των νεοφυών επιχειρήσεων,
- γ) η ενίσχυση των επενδύσεων στις νεοφυείς επιχειρήσεις, μέσω της παροχής άδειας διαμονής σε επενδυτές τρίτων χωρών,
- δ) η επικαιροποίηση και η ρύθμιση σε ένα ενιαίο κείμενο της φορολογικής μεταχείρισης των μετασχηματισμών εταιρειών που ρυθμίζονται από τον ν. 4601/2019 (Α' 44) και των μετασχηματισμών λοιπών επιχειρήσεων,
- ε) ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων,
- στ) η επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος,
- ζ) η ρύθμιση άλλων ζητημάτων της φορολογικής νομοθεσίας,
- η) η εφαρμογή των προβλέψεων των Κανονισμών 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώρηση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, καθώς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 1999/45/EK και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 793/93 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) 1488/94 της Επιτροπής, καθώς και της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (L 396) και 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των Οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/EK και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006 (L 353),
- θ) η πρόβλεψη οργανωτικών αλλαγών και η ρύθμιση ζητημάτων στελέχωσης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, και
- ι) η ρύθμιση άλλων ζητημάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 3

Κατάργηση τέλους επιτηδεύματος για φυσικά πρόσωπα - Εξουσιοδοτικές διατάξεις- Αντικατάσταση άρθρου 31 ν. 3986/2011

Το άρθρο 31 του ν. 3986/2011 (Α΄ 152), περί επιβολής τέλους επιτηδεύματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 31

Επιβολή τέλους επιτηδεύματος

1. Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεούνται σε καταβολή ετήσιου τέλους επιτηδεύματος ως εξής:

α) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε οκτακόσια (800) ευρώ ετησίως,

β) αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες της περ. ε) του άρθρου 45 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α΄ 167) που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε τετρακόσια (400) ευρώ ετησίως,

γ) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε χίλια (1.000) ευρώ ετησίως,

δ) αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες της περ. ε) του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε πεντακόσια (500) ευρώ ετησίως,

ε) για κάθε υποκατάστημα που συστήνεται από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα των περ. α) και γ) σε εξακόσια (600) ευρώ ετησίως και για κάθε υποκατάστημα που συστήνεται από αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία των περ. β) και δ), σε τριακόσια (300) ευρώ ετησίως.

Ως υποκατάστημα, για την εφαρμογή του παρόντος, νοείται κάθε επαγγελματική εγκατάσταση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας στην ημεδαπή, εκτός της έδρας της επιχείρησης, στην οποία ενεργείται παραγωγική ή συναλλακτική δραστηριότητα. Δεν λογίζονται ως υποκαταστήματα, για την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος, οι προσωρινοί εκθεσιακοί χώροι και οι πρόσκαιρες επαγγελματικές εγκαταστάσεις, που λειτουργούν για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα (30) ημέρες, οι επαγγελματικές εγκαταστάσεις που στεγάζονται σε διαφορετικούς ορόφους, συνεχόμενους ή μη, του ίδιου κτιριακού συγκροτήματος, οι εγκαταστάσεις τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων, σύμφωνα με το π.δ. 33/1979 (Α΄ 10), που λειτουργούν σε ξεχωριστά κτίρια, αλλά με ενιαία άδεια λειτουργίας, η οποία εντάσσεται ως ενιαία εγκατάσταση στην ίδια τουριστική μονάδα, καθώς και οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α΄ 151).

2. Δεν υποχρεούνται στην καταβολή τέλους επιτηδεύματος:

α) οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι σχολικοί συνεταιρισμοί του άρθρου 46 του ν. 1566/1985 (Α΄ 167), οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας με τη μορφή Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης ή Συνεταιρισμού Εργαζομένων των άρθρων 14 και 24, αντίστοιχα, του ν. 4430/2016 (Α΄ 205),

β) τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που βρίσκονται σε εκκαθάριση, πτώχευση ή αδράνεια, και

γ) τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους.

3. Σε περίπτωση διακοπής της δραστηριότητας ή αδράνειας κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους, το τέλος επιτηδεύματος περιορίζεται ανάλογα με τους μήνες λειτουργίας της επιχείρησης. Χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών λογίζεται ως μήνας.

4. Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, που αυξάνουν κατά τρία δωδέκατα (3/12) τουλάχιστον τον μέσο αριθμό εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης σε ένα (1) έτος, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος του ίδιου φορολογικού έτους, υπό την προϋπόθεση ότι τα ακαθάριστα έσοδά τους κατά το φορολογικό έτος για το οποίο χορηγείται η εξαίρεση δεν υπερβαίνουν τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται:

α) ο τρόπος υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης,

β) ο τρόπος και η διαδικασία διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων για την εξαίρεση από το τέλος επιτηδεύματος, και

γ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

5. Το τέλος επιτηδεύματος βεβαιώνεται με βάση τους εκτελεστούς τίτλους της παρ. 2 του άρθρου 44 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α' 58) και η καταβολή του πραγματοποιείται σύμφωνα με τις δόσεις καταβολής φόρου εισοδήματος που ορίζονται στο άρθρο 68 του Κ.Φ.Ε..

6. Το τέλος επιτηδεύματος δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε..

7. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία για την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία - Προσθήκη περ. κ) και κα) στην παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί απαλλαγών εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, προστίθενται περ. κ) και κα) ως εξής:

«κ) παροχές ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως που χορηγούν οι εργοδότες στους εργαζόμενους για την κάλυψη εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, εφόσον η παροχή:

α) ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222),

β) καταβάλλεται στον εργαζόμενο από τον εργοδότη καθ' υπέρβαση των συμφωνημένων αποδοχών,

γ) αποδεδειγμένα χρησιμοποιείται για την κάλυψη των εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, καθώς:

γα) καταβάλλεται σε χρήμα στον εργαζόμενο, εφόσον αυτός καταβάλλει το ποσό στον τρίτο που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες και στη συνέχεια προσκομίσει το οικείο φορολογικό στοιχείο στον εργοδότη ή

γβ) καταβάλλεται στον εργαζόμενο με μορφή διατακτικών προς τον πάροχο των υπηρεσιών ή

γγ) καταβάλλεται απευθείας από τον εργοδότη στον τρίτο πάροχο των υπηρεσιών,

κα) παροχές που καταβάλλονται από εργοδότη σε εργαζόμενο ως ενίσχυση για την απόκτηση τέκνου εντός δώδεκα (12) μηνών από τον τοκετό, ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, που προσαυξάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε άλλο εξαρτώμενο τέκνο που έχει ο δικαιούχος γονέας κατά τον χρόνο του τοκετού, εφόσον:

α) η παροχή ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου,

β) οι αποδοχές του εργαζομένου διατηρούνται τουλάχιστον στο ύψος που είχαν έξι (6) μήνες πριν από τον τοκετό ή κατά την πρόσληψη, αν αυτή έγινε σε χρονικό διάστημα μικρότερο του εξαμήνου πριν από τον τοκετό, και διατηρούνται τουλάχιστον στο ίδιο ύψος για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών τουλάχιστον μετά από τον τοκετό και

γ) η παροχή έχει αναγγελθεί στην Επιθεώρηση Εργασίας και έχει εγκριθεί με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την αναγγελία και την έγκριση της παροχής.».

Άρθρο 5

Απαλλαγή φιλοδωρήματος από φόρο εισοδήματος - Προσθήκη περ. ιβ) στην παρ. 2 άρθρου 14 και παρ. 90 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167) προστίθεται περ. ιβ) ως εξής:
«ιβ) φιλοδωρήματα έως του ποσού των τριακοσίων (300) ευρώ μηνιαίως που λαμβάνουν μισθωτοί, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 12, προαιρετικά από πελάτες της επιχείρησης, έναντι της παρασχεθείσας σε αυτούς εξυπηρέτησης, ανεξαρτήτως εάν αυτά λαμβάνονται μέσω της επιχείρησης ή απευθείας. Η απαλλαγή αυτή δεν καταλαμβάνει φιλοδωρήματα που καταβάλλονται στους εργαζόμενους ως συγκεκριμένο ποσοστό του μισθού ή ημερομισθίου, ή σταθερό ποσό με βάση όρο ατομικής συμφωνίας, σύμβασης εργασίας ή συλλογικής σύμβασης ή διαιτητικής απόφασης και εισπράττονται τακτικά, επαυξάνοντας τις αποδοχές τους.».
2. Στο άρθρο 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί μεταβατικών διατάξεων και έναρξης ισχύος, προστίθεται παρ. 90, ως εξής:
«90. Σε περίπτωση μείωσης των μηνιαίων τακτικών αποδοχών του εργαζόμενου με ταυτόχρονη αύξηση των ποσών από φιλοδωρήματα, η οποία επέρχεται από την 1η Νοεμβρίου 2024 και εφεξής, επιβάλλεται στην επιχείρηση πρόστιμο που ανέρχεται σε ποσοστό είκοσι δύο τοις εκατό (22%) επί του ποσού απομείωσης των τακτικών αποδοχών, υπολογιζόμενο για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από τη μείωση των τακτικών αποδοχών και όχι πέραν του μηνός κατά τον οποίο οι τακτικές αποδοχές επανέρχονται στο αρχικό προ της μείωσης ύψος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζονται τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία για την επιβολή του προστίμου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.».

Άρθρο 6

Ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 28Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Στην παρ. 2 του άρθρου 28Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί προσδιορισμού του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο: αα) οι λέξεις «των παρακάτω» διαγράφονται, αβ) η περ. α) αντικαθίσταται, αγ) στην περ. γ), οι λέξεις «τον μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον μέσο όρο του ετήσιου κύκλου εργασιών», β) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «εντός ενός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του άρθρου 67 εκάστου έτους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου εκάστου έτους», γ) στο πέμπτο εδάφιο, οι λέξεις «των καπνοβιομηχανικών προϊόντων της περ. α)» διαγράφονται, δ) προστίθεται τελευταίο εδάφιο, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ως ελάχιστο ετήσιο εισόδημα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας τεκμαίρεται ποσό μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ που προκύπτει από το άθροισμα:

α) Ποσού που αντιστοιχεί στο ετήσιο ποσό του μικτού κατώτατου μισθού των άρθρων 134 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222) και 103 του παρόντος, όπως ισχύει κατά την τελευταία ημέρα του αντίστοιχου φορολογικού έτους, προσαυξανόμενου κατά δέκα τοις εκατό (10%) για τα τρία (3) έτη που έπονται της δεύτερης τριετίας από τη δήλωση έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας, επιπλέον δέκα τοις εκατό (10%), επί του ποσού της τρίτης τριετίας για τα τρία (3) έτη που έπονται της τρίτης τριετίας και επιπλέον δέκα τοις εκατό (10%), επί του ποσού της τέταρτης τριετίας για τα επόμενα έτη, πλέον

β) ποσού έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ που ισούται με το δέκα τοις εκατό (10%) του ετήσιου κόστους που καταβάλλει ο υπόχρεος της παρ. 1 για τη μισθοδοσία του προσωπικού που απασχολεί, πλέον

γ) ποσού που ανέρχεται στο πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού, κατά το οποίο ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τον μέσο όρο του ετήσιου κύκλου εργασιών του Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) της περ. ιστ) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4919/2022 (Α' 71), όπως ορίζεται με την απόφαση που εκδίδεται με βάση την παρ. 4 του άρθρου 57 του ν. 4919/2022, στον οποίο ο υπόχρεος πραγματοποιεί τα υψηλότερα έσοδα.

Η προσαύξηση της περ. γ) δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών του αντίστοιχου Κ.Α.Δ. δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ ή

β) όταν το πλήθος των επιτηδευματιών που υπάγονται στον συγκεκριμένο Κ.Α.Δ. δεν υπερβαίνει τους τριάντα (30).

Για την εφαρμογή της περ. γ) λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών του αντίστοιχου Κ.Α.Δ. δεύτερου βαθμού του προηγούμενου φορολογικού έτους, που αφορά στους υπόχρεους της παρ. 1, όπως αυτός αναρτάται στον ιστότοπο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

(Α.Α.Δ.Ε.), μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Για τον προσδιορισμό του μέσου όρου του προηγούμενου εδαφίου δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιτηδευματίες με μηδενικό κύκλο εργασιών.

Ειδικά ως προς τους υπόχρεους με Κ.Α.Δ. «εκμετάλλευση καταστήματος ψιλικών ειδών γενικά (47.19.10.01)», «εκμετάλλευση περιπτέρου (47.19.10.02)» και «λιανικό εμπόριο προϊόντων καπνού σε εξειδικευμένα καταστήματα (47.26)», για τον προσδιορισμό του ετήσιου κύκλου εργασιών του υπόχρεου και τον προσδιορισμό του μέσου όρου του ετήσιου κύκλου εργασιών του Κ.Α.Δ., δεν λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις της παρ. 4 του άρθρου 35 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 5144/2024, Α' 162). Για τους υπόχρεους με Κ.Α.Δ. «εκμετάλλευση καταστήματος ψιλικών ειδών γενικά (47.19.10.01)» και «εκμετάλλευση περιπτέρου (47.19.10.02)» ως μέσος όρος της περ. γ) λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος ετήσιου κύκλου εργασιών του συνόλου των επιτηδευματιών με τους δύο αυτούς Κ.Α.Δ., χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι επιτηδευματίες με μηδενικό κύκλο εργασιών. Για την εύρεση του μέσου όρου ετήσιου κύκλου εργασιών των επιτηδευματιών με τους λοιπούς τεταρτοβάθμιους κωδικούς υπό τον Κ.Α.Δ. 47.19, πλην των Κ.Α.Δ. 47.19.10.01 και 47.19.10.02, δεν λαμβάνονται υπόψη οι επιτηδευματίες με Κ.Α.Δ. 47.19.10.01 και 47.19.10.02.

Αν το άθροισμα του πρώτου εδαφίου είναι μικρότερο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και ο υψηλότερα αμειβόμενος υπάλληλος που απασχολείται από τον υπόχρεο της παρ. 1 δικαιούται ετήσιες μικτές αποδοχές που υπερβαίνουν το ποσό που προκύπτει από το άθροισμα αυτό, τότε το ποσό των μικτών αποδοχών λαμβάνεται ως τεκμαιρόμενο ετήσιο εισόδημα του υπόχρεου της παρ. 1 μέχρι του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.».

Άρθρο 7

Μείωση του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μικρές δημοτικές κοινότητες - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 28Γ Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Στην παρ. 3 του άρθρου 28Γ του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί λοιπών μειώσεων του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και ειδικών ρυθμίσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «σε οικισμούς με πληθυσμό μικρότερο των πεντακοσίων (500) κατοίκων ή» αριθμούνται ως περ. α), β) προστίθεται περ. β), γ) οι λέξεις «σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων» αριθμούνται ως περ. γ), και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Το ποσό της παρ. 2 του άρθρου 28Α μειώνεται κατά το ήμισυ (1/2) για υπόχρεους της παρ. 1 που ασκούν τη δραστηριότητά τους και έχουν την κύρια κατοικία τους:

- α) σε οικισμούς με πληθυσμό μικρότερο των πεντακοσίων (500) κατοίκων, ή
- β) σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο των χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων, εξαιρουμένων των δημοτικών κοινοτήτων που βρίσκονται στην Περιφέρεια Αττικής (πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων), ή
- γ) σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων.».

Άρθρο 8

Φορολόγηση αμοιβής για εφημερίες ιατρών - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 2 άρθρου 15 και τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 60 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 15 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί φορολογικού συντελεστή, προστίθεται περ. ε) και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν:

α) οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού και σε πλωτά ναυπηγήματα του άρθρου 267 του ν. 4555/2018 (Α' 133) και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%), και

β) το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού και σε πλωτά ναυπηγήματα του άρθρου 267 του ν. 4555/2018 και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%),

γ) οι κυβερνήτες, οι συγκυβερνήτες και οι μηχανικοί αεροσκαφών αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας για τη μηνιαία αποζημίωση που λαμβάνουν και η οποία φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%),

δ) τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51) για τη μηνιαία αποζημίωση που λαμβάνουν και η οποία φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%),

ε) το ιατρικό προσωπικό που υπάγεται στο άρθρο 45 του ν. 3205/2003 (Α' 293) για την αμοιβή που λαμβάνει για εφημερίες και η οποία φορολογείται με φορολογικό συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%). Η παρούσα περίπτωση εφαρμόζεται και για τα ωρομίσθια εφημεριών της υπό στοιχεία 15993/Ζ2/14.2.2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 686), περί καθορισμού του ύψους αμοιβής εφημεριών των μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και ακαδημαϊκών υποτρόφων, στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία Αρεταίειο και Αιγινήτειο.

Τα ως άνω εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων τους μόνο για αυτά.».

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 60 του Κ.Φ.Ε., περί φορολογικού συντελεστή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «καθώς και» διαγράφονται, β) μετά από τις λέξεις « του άρθρου 5 του ν. 4375/2016» προστίθενται οι λέξεις «, καθώς και το ιατρικό προσωπικό και τα λοιπά πρόσωπα της περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 15 του παρόντος για την αμοιβή που λαμβάνει για εφημερίες», δ) μετά από τις λέξεις «της παρ. 2 του άρθρου 15» προστίθενται οι λέξεις «του παρόντος», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του εμπορικού ναυτικού, οι κυβερνήτες, οι συγκυβερνήτες και οι μηχανικοί αεροσκαφών αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016, καθώς και το ιατρικό προσωπικό και τα λοιπά πρόσωπα της περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 15 του παρόντος για την αμοιβή που λαμβάνει για εφημερίες, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τους συντελεστές της παρ. 2 του άρθρου 15 του παρόντος.».

Άρθρο 9

Φοροαπαλλαγή για τριάντα έξι μήνες για το εισόδημα φυσικών προσώπων από την εκμίσθωση ακινήτων που δηλώνονταν ως κενά ή είχαν διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση - Προσθήκη παρ. 91 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Στο άρθρο 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί μεταβατικών διατάξεων και έναρξης ισχύος, προστίθεται παρ. 91 ως εξής:

«91. α) Για τους τριάντα έξι (36) πρώτους μήνες μετά από τον μήνα, κατά τον οποίο συνάπτεται η σχετική σύμβαση μίσθωσης, δεν φορολογείται το εισόδημα φυσικών προσώπων που προέρχεται από εκμίσθωση κατοικιών με εμβαδόν έως εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα, εφόσον:

αα) το εισόδημα προέρχεται από σύμβαση μίσθωσης διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) ετών που συνάπτεται μεταξύ της 8ης Σεπτεμβρίου 2024 και της 31ης Δεκεμβρίου 2025,

αβ) η εκμισθούμενη κατοικία κατά τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και, αν η μίσθωση καταρτίζεται το 2025, και κατά το φορολογικό έτος 2024:

i) έχει δηλωθεί στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος ως κενό ακίνητο (έντυπο Ε2) ή δεν έχει δηλωθεί ως μισθωμένο ακίνητο ούτε ως κύρια ούτε δευτερεύουσα κατοικία του εκμισθωτή ούτε ως ιδιοχρησιμοποιούμενο ούτε δωρεάν παραχωρούμενο ακίνητο (έντυπα Ε1 και Ε2) ή

ii) έχει διατεθεί αποκλειστικά για βραχυχρόνια μίσθωση, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 (Α' 240), και οι συναφθείσες βραχυχρόνιες μισθώσεις έχουν δηλωθεί στη Φορολογική Διοίκηση, και

αγ) ο εκμισθωτής δεν έχει υποβάλει στη Φορολογική Διοίκηση δήλωση πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας για το ακίνητο κατά το έτος της μίσθωσης και έως την έναρξη αυτής ή για το ίδιο διάστημα έχει υποβάλει δήλωση βραχυχρόνιας μίσθωσης του ακινήτου.

β) Αν εντός των τριών (3) ετών της περ. α) το ακίνητο:

βα) κενωθεί, η απαλλαγή παύει να ισχύει από το φορολογικό έτος που αυτό κενώνεται,

ββ) διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση, η απαλλαγή παύει να ισχύει από το πρώτο έτος της μίσθωσης.

Η συνδρομή των προϋποθέσεων της απαλλαγής της παρούσας αποδεικνύεται μόνο από εμπρόθεσμες δηλώσεις πληροφοριακών στοιχείων και φορολογίας εισοδήματος και, ειδικά ως προς τα έτη 2022 και 2023, από δηλώσεις που έχουν υποβληθεί έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.».

Άρθρο 10

Ρύθμιση θεμάτων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και κρατικής αρωγής για ασφαλισμένες κατοικίες - Τροποποίηση παρ. 7Ζ άρθρου 3 ν. 4223/2013 και προσθήκη άρθρου 5Α στον ν. 4797/2021

1. Στην παρ. 7Ζ του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Για τα έτη 2024 και επόμενα,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για το έτος 2024», β) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, γ) στο τέταρτο και έκτο εδάφιο, οι λέξεις «για την εφαρμογή του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για την εφαρμογή της παρούσας», δ) στο πέμπτο εδάφιο, οι λέξεις «του πρώτου εδαφίου» διαγράφονται, ε) στο έκτο εδάφιο, οι λέξεις «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων,» και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 7Ζ διαμορφώνεται ως εξής:

«7Z. Για το έτος 2024 ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%) για κατοικίες φυσικών προσώπων που ασφαλίζονται σε ασφαλιστική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, που τηρείται στη Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης της Τράπεζας της Ελλάδος, για σεισμό, πυρκαγιά και πλημμύρα, εφόσον η ασφάλιση καλύπτει το σύνολο της αξίας του ακινήτου. Ως αξία του ακινήτου, για τις ανάγκες εφαρμογής του πρώτου εδαφίου, λαμβάνεται η αξία ανακατασκευής του κτίσματος ή των κτισμάτων, μη υπολογιζόμενης της αξίας του οικοπέδου, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων (1.000) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Για τα έτη 2025 και εφεξής, για κατοικίες φυσικών προσώπων που ασφαλίζονται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α μειώνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%), εφόσον η φορολογητέα αξία τους για σκοπούς επιβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, και κατά δέκα τοις εκατό (10%), εφόσον υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της παρούσας είναι η ασφάλιση να αφορά το προηγούμενο έτος με διάρκεια τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Αν η διάρκεια της ασφάλισης είναι μικρότερη του ενός (1) έτους, η μείωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. προσαρμόζεται αναλογικά.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζεται το κόστος της αξίας ανακατασκευής του ακινήτου, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό του δευτέρου εδαφίου, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

2. Στον ν. 4797/2021 (Α' 66) προστίθεται άρθρο 5Α, ως εξής:

«Άρθρο 5Α

Εξαίρεση κατοικιών μεγάλης αξίας

Εξαιρούνται από επιχορήγηση στεγαστικής συνδρομής για ανακατασκευή ή επισκευή κτιρίου, επιδότηση προσωρινής στέγασης, ενίσχυση πρώτης αρωγής και εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση για την αντιμετώπιση απλών επισκευαστικών εργασιών και την αντικατάσταση οικοσκευής, λόγω σεισμού, πυρκαγιάς από φυσικά αίτια και πλημμύρας, φυσικά πρόσωπα, ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες, για κατοικίες με φορολογητέα αξία για σκοπούς επιβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. άνω των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.»

Άρθρο 11

Απαλλαγή φιλοδωρήματος από ασφαλιστικές εισφορές

1. Φιλοδωρήματα, κατά την έννοια της περ. ιβ) της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), ανεξαρτήτως ύψους, απαλλάσσονται από ασφαλιστικές εισφορές.
2. Η απαλλαγή της παρ. 1 δεν καταλαμβάνει φιλοδωρήματα που καταβάλλονται στους εργαζόμενους ως συγκεκριμένο ποσοστό του μισθού ή ημερομισθίου, ή σταθερό ποσό με βάση όρο ατομικής συμφωνίας, σύμβασης εργασίας ή συλλογικής σύμβασης ή διαιτητικής απόφασης και εισπράττονται τακτικά, επαυξάνοντας τις αποδοχές τους.

Άρθρο 12

Μείωση ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περίθαλψης εργοδότη – εργαζόμενου – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 41 ν. 4387/2016

Στην παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περίθαλψης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η ημερομηνία «1.1.2017» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η.1.2025», β) το ποσοστό «7,10%» αντικαθίσταται από το ποσοστό «6,10%», γ) το

ποσοστό «6,45%» αντικαθίσταται από το ποσοστό «5,45%», δ) το ποσοστό «2,15%» αντικαθίσταται από το ποσοστό «1,65%», ε) το ποσοστό «4,30%» αντικαθίσταται από το ποσοστό «3,80%», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από την 1η.1.2025, η ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης των μισθωτών και των λοιπών κατηγοριών που υπάγονται στον ΕΟΠΥΥ, των οποίων οι ασφαλιστικές εισφορές κλάδου σύνταξης υπολογίζονται κατά τα προβλεπόμενα του παρόντος νόμου, ορίζεται σε ποσοστό 6,10% επί των πάσης φύσεως αποδοχών και κατανέμεται κατά ποσοστό 5,45% για παροχές σε είδος, εκ του οποίου 1,65% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 3,80% τον εργοδότη, και ποσοστό 0,65% για παροχές σε χρήμα, εκ του οποίου 0,40% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 0,25% βαρύνει τον εργοδότη.».

Άρθρο 13

Απαλλαγή από φόρο ασφαλιστρων συμβολαίων υγείας ανηλίκων - Προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 29 ν. 3492/2006

Στο άρθρο 29 του ν. 3492/2006 (Α' 210), περί επιβολής φόρου ασφαλιστρων, προστίθεται παρ. 5Α ως εξής:

«5Α. Απαλλάσσονται από τον φόρο τα ασφάλιστρα κλάδου υγείας, εφόσον ο καλυπτόμενος είναι ανήλικος. Ειδικότερα, δεν καταβάλλεται φόρος για τα φορολογικά έτη, κατά την 1η Ιανουαρίου των οποίων ο καλυπτόμενος δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας. Για ομαδικά ή οικογενειακά ασφαλιστήρια, ο φόρος μειώνεται αναλογικά, με βάση τον αριθμό των καλυπτόμενων μελών που εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας.».

Άρθρο 14

Ρυθμίσεις για την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων - Τροποποίηση παρ. 2 και περ. α) παρ. 3 άρθρου 38 ν. 3863/2010, παρ. 2 και περ. α) παρ. 3 άρθρου 11 ν. 3865/2010, περ. α) και περ. ε) παρ. 11 άρθρου 44 ν. 3986/2011, περ. α) και περ. ε) παρ. 14 άρθρου 2 ν. 4002/2011

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 (Α' 115) και στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3865/2010 (Α' 120), περί της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Α.Σ.), στην περ. α) της παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και στην περ. α) της παρ. 14 του άρθρου 2 του ν. 4002/2011 (Α' 180) περί της παρακράτησης επιπλέον εισφοράς στις συντάξεις συνταξιούχων που δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έτος της ηλικίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Τα ως άνω όρια κάθε κατηγορίας αυξάνονται κατ' έτος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85).».

2. Στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 3863/2010 και στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3865/2010, περί της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Α.Σ.), στην περ. ε) της παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 και στην περ. ε) της παρ. 14 του άρθρου 2 του ν. 4002/2011, περί της παρακράτησης επιπλέον εισφοράς στις συντάξεις συνταξιούχων που δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έτος της ηλικίας, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Το ως άνω ποσό αυξάνεται κατ' έτος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016.».

Άρθρο 15

Αναμόρφωση μισθολογικού πλαισίου μαθητών Σχολών Ενόπλων Δυνάμεων - Τροποποίηση υποπερ. αα' και αβ' περ. α' παρ. 6 άρθρου 126 ν. 4472/2017

1. Στην περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 126 του ν. 4472/2017 (Α' 74), περί μισθολογικής κατάταξης και εξέλιξης των μαθητών των Σχολών των Ενόπλων Δυνάμεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην υποπερ. αα' οι λέξεις «λαμβάνουν το 10%» αντικαθίστανται από τις λέξεις «λαμβάνουν το τριάντα επτά τοις εκατό (37%)», β) στην υποπερ. αβ' οι λέξεις «λαμβάνουν το 8%» αντικαθίστανται από τις λέξεις «λαμβάνουν το δεκαέξι τοις εκατό (16%)» και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η περ. α διαμορφώνεται ως εξής:

«α. Ενόπλων Δυνάμεων:

αα. Μαθητές Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.) λαμβάνουν το τριάντα επτά τοις εκατό (37%) του Μ.Κ. 25 της Α' Κατηγορίας.

αβ. Μαθητές Σχολών Μονίμων Υπαξιωματικών λαμβάνουν το δεκαέξι τοις εκατό (16%) του Μ.Κ. 17 της Β' Κατηγορίας.».

Άρθρο 16

Αύξηση ειδικής αποζημίωσης νυχτερινής απασχόλησης του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και του στρατιωτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων - Τροποποίηση υποπερ. β περ. Δ άρθρου 127 ν. 4472/2017

Στο πρώτο εδάφιο της υποπερ. β της περ. Δ του άρθρου 127 του ν. 4472/2017 (Α' 74), περί ειδικών αποζημιώσεων, οι λέξεις «των δύο ευρώ και εβδομήντα επτά λεπτών (2,77 €)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των τριών ευρώ και τριάντα τριών λεπτών (3,33 €)», και η περ. Δ διαμορφώνεται ως εξής:

«Δ. α. Στο προσωπικό των Σωμάτων Ασφαλείας (Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό και Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή), το οποίο λόγω της ιδιοτυπίας των συνθηκών αποδεδειγμένα εργάζεται πέραν των πέντε (5) ημερών την εβδομάδα, χορηγείται ειδική αποζημίωση, η οποία ανέρχεται στο ποσό των σαράντα έξι ευρώ (46) για κάθε επιπλέον ημέρα απασχόλησης.

β. Στο ίδιο ως άνω προσωπικό, καθώς και το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, που αποδεδειγμένα εργάζεται κατά τις νυκτερινές ώρες χορηγείται ειδική αποζημίωση, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τριών ευρώ και τριάντα τριών λεπτών (3,33 €) ανά ώρα νυχτερινής απασχόλησης. Το ανώτατο όριο των ωρών νυχτερινής απασχόλησης, οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω αποζημίωσης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Μέχρι την έκδοση της εν λόγω κοινής υπουργικής απόφασης εξακολουθεί να καταβάλλεται το επίδομα αυξημένης επιχειρησιακής ετοιμότητας μονάδων που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. Α8 υποπερ. β' του άρθρου 51 του ν. 3205/2003 (Α' 297) και σύμφωνα με τις σχετικές εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των στελεχών με απόσπαση, μετακίνηση ή εκπαιδευτική άδεια μεγαλύτερη των δύο (2) μηνών από τα καθήκοντα, τις θέσεις και τις συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση των αποζημιώσεων αυτών, διακόπτεται ισοχρόνως και η καταβολή τους με βεβαίωση του οικείου προϊσταμένου.

γ. Στο προσωπικό των Σωμάτων Ασφαλείας που αποσπάται ή διατίθεται ως προσωπικό ασφαλείας σε γραφεία μελών Κυβέρνησης, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, καθώς και στο αστυνομικό προσωπικό της Υπηρεσίας Προστασίας Προέδρου της Δημοκρατίας που ασκεί καθήκοντα ασφαλείας, καταβάλλονται οι αποζημιώσεις των προηγούμενων περιπτώσεων και υπερωριακή αποζημίωση

σύμφωνα με την παρ. Γ2 του άρθρου 20 του ν.4354/2015 (Α' 176). Στην περίπτωση που το εν λόγω προσωπικό εκτελεί διοικητικά καθήκοντα στα ως άνω γραφεία, δικαιούται υπερωριακή αποζημίωση σύμφωνα με την παρ. Α2 του ίδιου άρθρου.

δ. Οι ειδικές αποζημιώσεις των περ. α' και β' καταβάλλονται και στους μαθητές των σχολών της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους εκπαίδευσης, με τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για το λοιπό ένστολο προσωπικό τους.».

Άρθρο 17

Έκτακτη οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων Δεκεμβρίου 2024

1. Χορηγείται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Νοεμβρίου 2024 και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

2. Η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση της παρ. 1 ανέρχεται σε:

α) διακόσια (200) ευρώ για συνταξιούχους του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Νοεμβρίου 2024, αθροιστικά, συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού έως και επτακοσίων (700) ευρώ,

β) εκατόν πενήντα (150) ευρώ για συνταξιούχους του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Νοεμβρίου 2024, αθροιστικά, συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού από επτακόσια ευρώ και ένα λεπτό (700,01) ευρώ έως και χίλια εκατό (1.100) ευρώ,

γ) εκατό (100) ευρώ για συνταξιούχους του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκαν κύριες συντάξεις γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Νοεμβρίου 2024, αθροιστικά, συνολικού καθαρού προ φόρου ποσού από χίλια εκατό ευρώ και ένα λεπτό (1.100,01) ευρώ έως και χίλια εξακόσια (1.600) ευρώ.

3. Η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση της παρ. 1:

α) καταβάλλεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2024,

β) είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη, στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα,

γ) δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή του e-Ε.Φ.Κ.Α. και

δ) επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του e-Ε.Φ.Κ.Α., κατόπιν αντίστοιχης τροποποίησης του προϋπολογισμού του, με τη χρήση των ταμειακών διαθεσίμων του.

Άρθρο 18

Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ευάλωτων νοικοκυριών Δεκεμβρίου 2024

1. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2024, καταβάλλεται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, ύψους διακοσίων (200) ευρώ στους δικαιούχους:

α) του επιδόματος απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. ΟΓΑ) που λαμβάνουν μόνο τη βασική σύνταξη του π. ΟΓΑ, αν έχουν εφ' όρου ζωής ποσοστό αναπηρίας εκατό τοις εκατό (100%), της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 334/1988 (Α' 154),
β) του επιδόματος νόσου και ανικανότητας για συνταξιούχους του Δημοσίου του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 (Α' 210),
γ) του εξωιδρυματικού επιδόματος του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), τα οποία χορηγούνται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α., και
δ) των επιδομάτων των άρθρων 100 έως 103 του π.δ. 168/2007 (Α' 209) και του άρθρου 54Α του π.δ. 169/2007, τα οποία καταβάλλονται από το Δημόσιο.

2. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2024 προσαυξάνεται κατά διακόσια (200) ευρώ το μηνιαίο ποσό των προνοιακών παροχών σε χρήμα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30), οι οποίες χορηγούνται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) σε άτομα με αναπηρία.

Η προσαύξηση αυτή χορηγείται με βάση την αρχική αίτηση, επί της οποίας εκδόθηκε η εγκριτική απόφαση χορήγησης και καταβάλλεται άπαξ, ανεξαρτήτως αν οι δικαιούχοι λαμβάνουν περισσότερες της μιας από τις προνοιακές παροχές του πρώτου εδαφίου. Η καταβολή της προσαύξησης πραγματοποιείται μέχρι την 20ή Δεκεμβρίου 2024.

Την ανωτέρω προσαύξηση λαμβάνουν και:

α) τα άτομα με αναπηρία που κρίνεται ότι δικαιούνται αναδρομικής καταβολής της προνοιακής παροχής σε χρήμα για τον μήνα Δεκέμβριο 2024, μετά την τακτική καταβολή της μηνιαίας προνοιακής παροχής του μηνός αυτού και

β) οι ανάδοχοι γονείς ατόμων ενταγμένων σε γενικά ή ειδικά αναπηρικά προνοιακά προγράμματα, οι οποίοι λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4538/2018 (Α' 85), περί παροχών και διευκολύνσεων σε ανάδοχους γονείς.

3. Αν οι δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης της παρ. 1 είναι παράλληλα και δικαιούχοι της προσαύξησης της παρ. 2, καταβάλλεται μόνο η οικονομική ενίσχυση της παρ. 1 από τον ε- Ε.Φ.Κ.Α.

4. Μέχρι την 20ή Δεκεμβρίου 2024 καταβάλλεται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, ύψους διακοσίων (200) ευρώ, στους δικαιούχους:

α) σύνταξης ανασφάλιστων υπερηλίκων του ν. 1296/1982 (Α' 128) και

β) επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

Η προσαύξηση αυτή χορηγείται με βάση την αρχική αίτηση, επί της οποίας εκδόθηκε η εγκριτική απόφαση χορήγησης της σύνταξης και του επιδόματος του πρώτου εδαφίου, η οποία είναι σε ισχύ κατά την 30ή Νοεμβρίου 2024, και καταβάλλεται άπαξ. Η προσαύξηση καταβάλλεται στους δικαιούχους σύμφωνα με την παρούσα, αν η ισχύς των εγκριτικών αποφάσεων χορήγησης της σύνταξης και του επιδόματος δεν έχει ανασταλεί. Αν η προσαύξηση δεν καταβληθεί, λόγω αναστολής της ισχύος της οικείας εγκριτικής απόφασης, αποδίδεται στους δικαιούχους μετά από την άρση της ανωτέρω αναστολής.

5. Αν οι δικαιούχοι της προσαύξησης της παρ. 4 πληρούν και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της προσαύξησης της παρ. 2, λαμβάνουν μόνο την προσαύξηση της παρ. 2.

6. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2024, η μηνιαία εισοδηματική ενίσχυση των ωφελούμενων μονάδων του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Δ13/οικ.53923/23.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών,

Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας, περί τροποποίησης των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Β΄ 3359, διόρθωση σφάλματος Β΄ 3554 και Β΄ 4057), υπέρ των οποίων είναι σε ισχύ, κατά την 30ή Νοεμβρίου 2024, εγκριτική απόφαση χορήγησής της, προσαυξάνεται κατά το ήμισυ της μηνιαίας εισοδηματικής ενίσχυσης. Η προσαύξηση αυτή θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης της εισοδηματικής ενίσχυσης του πρώτου εδαφίου, η ισχύς των οποίων δεν έχει ανασταλεί, και καταβάλλεται άπαξ και κατά παρέκκλιση του ανώτατου μηνιαίου ορίου του εγγυημένου ποσού και των ανώτατων μηνιαίων ορίων ανά ωφελούμενη μονάδα του άρθρου 2 της ως άνω κοινής απόφασης. Η προσαύξηση δεν καταβάλλεται αν η ισχύς της οικείας εγκριτικής απόφασης έχει ανασταλεί, αποδίδεται δε στους δικαιούχους μετά από την άρση της ανωτέρω αναστολής. Η καταβολή της προσαύξησης πραγματοποιείται μέχρι την 20ή Δεκεμβρίου 2024.

7. Στους δικαιούχους του επιδόματος παιδιού του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5) καταβάλλεται πρόσθετη έκτακτη δόση για το έτος 2024, η οποία ισούται με το μηνιαίως χορηγούμενο ποσό του επιδόματος. Η έκτακτη δόση καταβάλλεται μέχρι την 20ή Δεκεμβρίου 2024 στους δικαιούχους του επιδόματος για το πέμπτο δίμηνο του έτους 2024. Αντίστοιχη έκτακτη δόση καταβάλλεται στους νέους δικαιούχους του επιδόματος του έτους 2024, μετά από την έγκριση της αίτησής τους. Η χορήγηση της έκτακτης δόσης θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο των αιτήσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι εγκριτικές αποφάσεις χορήγησης του επιδόματος στους δικαιούχους και καταβάλλεται άπαξ για κάθε εξαρτώμενο παιδί. Αν, μετά την καταβολή της πρόσθετης έκτακτης δόσης, μεταβληθεί η κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος των δικαιούχων για το έτος 2024 και εφόσον προκύψει:

α) αχρεώστητη, εν όλω ή εν μέρει, καταβολή του επιδόματος, η καταβληθείσα έκτακτη δόση επιστρέφεται αναλόγως, και

β) ότι αναδρομικά δικαιούνται μεγαλύτερο ποσό επιδόματος, η καταβληθείσα έκτακτη δόση αυξάνεται αναλόγως και το υπολειπόμενο ποσό αυτής αποδίδεται στους δικαιούχους μαζί με την καταβολή του ανωτέρω αναδρομικώς οφειλόμενου ποσού του επιδόματος.

8. Οι οικονομικές ενισχύσεις των παρ. 1 και 4, καθώς και οι προσαυξήσεις των παροχών του παρόντος είναι αφορολόγητες και ακατάσχετες στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και στο Δημόσιο εν γένει, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

9. Το ποσό των παροχών του παρόντος καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι πιστώσεις για την καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων και προσαυξήσεων του παρόντος στους δικαιούχους βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, τα οποία προβαίνουν σε έκτακτη επιχορήγηση προς τον ε-Ε.Φ.Κ.Α. και τον Ο.Π.Ε.Κ.Α., αντίστοιχα. Η καταβολή της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης της περ. δ) της παρ. 1 γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

10. Για τον μήνα Δεκέμβριο 2024, πραγματοποιείται μέχρι την 20ή Δεκεμβρίου, κατά παρέκκλιση της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018, η τακτική καταβολή των παροχών των περ. α) έως ζ) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, περί των παροχών και υπηρεσιών που χορηγεί και διαχειρίζεται ο

Ο.Π.Ε.Κ.Α., καθώς και η καταβολή του επιδόματος γέννησης του άρθρου 1 του ν. 4659/2020 (Α' 21), περί χορήγησης του επιδόματος γέννησης, της οικονομικής ενίσχυσης ανάδοχων γονέων του άρθρου 12 του ν. 4538/2018, περί των παροχών και διευκολύνσεων σε ανάδοχους γονείς, του επιδόματος στέγασης του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και του μηνιαίου χρηματικού βοηθήματος της υπό στοιχεία Γ1α/Οικ.4588/29.12.1983 απόφασης της Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας (Β' 774), περί εφαρμογής Ειδικού Προγράμματος οργανωμένης εγκατάστασης παλιννοστούντων ομογενών, καθώς και οι αποζημιώσεις που προβλέπονται στην υπ' αρ. 28458/23.3.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Β' 1427), περί υλοποίησης του Πιλοτικού Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία.».

Άρθρο 19

Καταβολή Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων σε υπαλλήλους της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 4 άρθρου 25 ν. 4940/2022

1. Στο άρθρο 25 του ν. 4940/2022 (Α' 112), περί Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο πρώτο εδάφιο: i) μετά από τις λέξεις «του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.),» προστίθενται οι λέξεις «της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.),», ii) οι λέξεις «και στις λοιπές υπηρεσίες και φορείς» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των λοιπών υπηρεσιών και φορέων», iii) οι λέξεις «με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για κάθε υπηρεσία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με την ίδια απόφαση για κάθε υπηρεσία ή φορέα», αβ) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, β) στην παρ. 2 μετά από τις λέξεις «επί κρατικών εγγυήσεων» προστίθενται οι λέξεις «, τη συστηματική παραγωγή επίσημων στατιστικών», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Στους πολιτικούς υπαλλήλους και στο ένστολο προσωπικό των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών των υπουργείων, των Οικονομικών Υπηρεσιών της Προεδρίας της Δημοκρατίας και της Προεδρίας της Κυβέρνησης, του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), καθώς και των λοιπών υπηρεσιών και φορέων, που εποπτεύονται ή υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίοι αμείβονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176) ή του ν. 4472/2017 (Α' 74) και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να καταβάλλεται Κίνητρο Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων (Κ.Ε.Δ.Σ.), με βάση την επίτευξη συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων που καθορίζονται με την ίδια απόφαση για κάθε υπηρεσία ή φορέα. Ειδικά για την ΕΛ.ΣΤΑΤ., η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται κατόπιν εισήγησης του Προέδρου της. Το κίνητρο του παρόντος δύναται να καταβάλλεται και στους πολιτικούς υπαλλήλους και το ένστολο προσωπικό που είναι αποσπασμένοι ή διατίθενται στις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου, ανεξαρτήτως των διατάξεων με τις οποίες αμείβονται. Το κίνητρο δεν καταβάλλεται σε μετακλητούς υπαλλήλους.

2. Οι ποσοτικοί στόχοι σχετίζονται ενδεικτικά με τη δημοσιονομική και ταμειακή διαχείριση, τον έλεγχο και τα αποτελέσματα επί των εσόδων και των δαπανών, τον οικονομικό και δημοσιονομικό προγραμματισμό, την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, την επεξεργασία σημαντικού αριθμού νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων δημοσιονομικού περιεχομένου, την επεξεργασία αιτημάτων επί κρατικών εγγυήσεων, τη συστηματική παραγωγή επίσημων στατιστικών και εν γένει ποσοτικούς στόχους που συνδέονται με την άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής.».

2. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. 4940/2022 οι λέξεις «τα εννέα εκατομμύρια (9.000.000)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα έντεκα εκατομμύρια (11.000.000)», και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Το Κ.Ε.Δ.Σ. υπολογίζεται επί του βασικού μισθού και του επιδόματος θέσης ευθύνης, δεν συμψηφίζεται με την προσωπική διαφορά της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 και την αντίστοιχη του άρθρου 155 του ν. 4472/2017 (Α' 74), δεν μπορεί να υπερβαίνει, ανά έτος, το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του αθροίσματος του ετήσιου βασικού μισθού και του επιδόματος θέσης ευθύνης κάθε υπαλλήλου και υπόκειται στις ασφαλιστικές εισφορές και λοιπές κρατήσεις των πρόσθετων αποδοχών. Από το Κ.Ε.Δ.Σ. εξαιρούνται οι υπάλληλοι που λαμβάνουν κάποια από τις ανταμοιβές των άρθρων 23 ή 24 ή 26 ή 27. Η συνολική δαπάνη για την καταβολή του Κ.Ε.Δ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έντεκα εκατομμύρια (11.000.000) ευρώ ανά έτος.»

Άρθρο 20

Μηνιαίος βασικός μισθός μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 3 άρθρου 31 ν. 5045/2023

Στην παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 5045/2023 (Α' 136), περί καθορισμού του μηνιαίου βασικού μισθού του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.) προστίθεται περ. ε, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Ο μηνιαίος βασικός μισθός του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.) διαμορφώνεται σε ποσοστό επί του αντίστοιχου Μ.Κ. της βαθμίδας του Καθηγητή των Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.), ως εξής:

α. ΒΑΘΜΙΔΑ Α' ΠΕ Ε.Ε.Π., ΠΕ Ε.ΔΙ.Π. και ΤΕ Ε.ΔΙ.Π.: εξήντα δύο τοις εκατό (62%).

β. ΒΑΘΜΙΔΑ Β' ΠΕ Ε.Ε.Π., ΠΕ Ε.ΔΙ.Π. και ΤΕ Ε.ΔΙ.Π.: πενήντα εννέα τοις εκατό (59%).

γ. ΒΑΘΜΙΔΑ Γ' ΠΕ Ε.Ε.Π., ΠΕ Ε.ΔΙ.Π. και ΤΕ Ε.ΔΙ.Π.: πενήντα έξι τοις εκατό (56%).

δ. ΒΑΘΜΙΔΑ Δ' ΠΕ Ε.Ε.Π., ΠΕ Ε.ΔΙ.Π. και ΤΕ Ε.ΔΙ.Π.: πενήντα πέντε τοις εκατό (55%).

ε. Μέλη Ε.ΔΙ.Π. κατηγορίας ΔΕ, που προέρχονται από τα πρώην Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και εντάχθηκαν σε θέσεις Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίων: πενήντα τρία τοις εκατό (53%).»

Άρθρο 21

Ειδικό επίδομα διδασκαλίας και έρευνας μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 32 ν. 5045/2023

Στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 5045/2023 (Α' 136), περί καθορισμού των παρεχόμενων επιδομάτων, παροχών και αποζημιώσεων που καταβάλλονται στους υπαγόμενους στο Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού, προστίθεται τελευταίο εδάφιο, και η περ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ειδικό επίδομα διδασκαλίας και έρευνας, οριζόμενο ως εξής: α. Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι. της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4957/2022 (Α' 141), συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού που προέρχεται από τα πρώην Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Τ.Ε.Ι.) και εντάχθηκε σε προσωποπαγείς θέσεις: αα. Καθηγητής: πεντακόσια (500) ευρώ. αβ. Αναπληρωτής Καθηγητής: τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ. αγ. Επίκουρος Καθηγητής: τετρακόσια (400) ευρώ. αδ. Επίκουρος Καθηγητής επί θητεία: τετρακόσια (400) ευρώ. αε.

Λέκτορας/Καθηγητής Εφαρμογών: διακόσια πενήντα (250) ευρώ. β. Μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων και της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.), τριακόσια (300) ευρώ. Όσοι εξ αυτών δεν κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα σπουδών, αλλά κατέχουν μεταπτυχιακό δίπλωμα, διακόσια πενήντα (250) ευρώ και όσοι δεν κατέχουν διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα σπουδών, εκατόν πενήντα (150) ευρώ. Μέλη Ε.ΔΙ.Π. κατηγορίας ΔΕ που προέρχονται από τα πρώην Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και εντάχθηκαν σε θέσεις Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίων, ογδόντα (80) ευρώ.
γ. Μέλη Ε.ΔΙ.Π. της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., εκατό (100) ευρώ.».

Άρθρο 22

Χορήγηση εξόδων παράστασης σε Διευθυντές Σχολών των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 39 ν. 5045/2023

Στην παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 5045/2023 (Α' 136), περί μισθολογικών ρυθμίσεων για τις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης και το επιστημονικό προσωπικό του π.δ. 407/1980 (Α' 112), προστίθεται τρίτο εδάφιο, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:
«1. Οι αποδοχές του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.) ισούνται ανά εκπαιδευτική βαθμίδα με το ενενήντα τοις εκατό (90%) των πάσης φύσεως τακτικών αποδοχών των αντίστοιχων βαθμίδων διδακτικού ερευνητικού προσωπικού της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης. Για την εφαρμογή του παρόντος η βαθμίδα του Καθηγητή Τεχνικών Μαθημάτων αντιστοιχεί στη βαθμίδα του Λέκτορα/Καθηγητή Εφαρμογών. Στους Διευθυντές Σχολών των Α.Σ.Τ.Ε. χορηγούνται κατά μήνα έξοδα παράστασης, που ανέρχονται στο ποσό των διακοσίων δέκα (210) ευρώ, τα οποία συμπεριλαμβάνονται στις τακτικές μηνιαίες αποδοχές τους.».

Άρθρο 23

Κατάργηση συνυπολογισμού συντάξεων για την εύρεση του ανώτατου ορίου αποδοχών για λειτουργούς, υπαλλήλους που αμείβονται σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο, καθώς και ένστολους
1. Για τον υπολογισμό του ορίου του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α' 176) δεν λαμβάνονται υπόψη ποσά κύριων και επικουρικών συντάξεων που καταβάλλονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.).
2. Από την έναρξη ισχύος της παρ. 1, ποσά πάσης φύσεως αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών ή απολαβών που δεν καταβλήθηκαν καταβάλλονται και ποσά που καταβλήθηκαν ως αχρεώστητα επιστρέφονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 24

Τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση - Τροποποίηση άρθρου 53 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 53 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1Α αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1Β: β) στο εισαγωγικό εδάφιο, η λέξη «Φεβρουάριο» αντικαθίσταται από τη λέξη «Μάρτιο», ββ) στην περ. γ), οι λέξεις «Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, πενήντα λεπτών (0,50) ευρώ,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Κ.Φ.Ε., δύο

(2,00) ευρώ», γ) προστίθεται περ. ε), δ) στην παρ. 2 προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, Φε) στην παρ. 3: εα) οι λέξεις «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων», εβ) ,οι λέξεις «καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για» αντικαθίστανται από τις λέξεις «καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με», στ) προστίθεται παρ. 4, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 53 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 53

Τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση

1. Επιβάλλεται, υπέρ του Δημοσίου, τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση.

1Α. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση επιβάλλεται ανά ημερήσια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα, κατά τους μήνες Απρίλιο έως Οκτώβριο, ως εξής:

α) Για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155):

αα) 1-2 αστέρων, δύο (2,00) ευρώ,

αβ) 3 αστέρων, πέντε (5,00) ευρώ,

αγ) 4 αστέρων, δέκα (10,00) ευρώ,

αδ) 5 αστέρων, δεκαπέντε (15,00) ευρώ,

β) σε ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα της υποπερ. γγ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, δύο (2,00) ευρώ,

γ) σε ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και του άρθρου 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), οκτώ (8,00) ευρώ. Αν τα ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι μονοκατοικίες άνω των ογδόντα (80) τ.μ., επιβάλλεται τέλος ανθεκτικότητας δεκαπέντε (15,00) ευρώ,

δ) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, δεκαπέντε (15,00) ευρώ,

ε) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες της υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014,

εα) οκτώ (8) ευρώ, εάν η επιφάνειά τους είναι μικρότερη των ογδόντα (80) τ.μ. και

εβ) δεκαπέντε (15) ευρώ, εάν η επιφάνειά τους είναι από ογδόντα (80) τ.μ. και άνω.

1Β. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση επιβάλλεται ανά ημερήσια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα, κατά τους μήνες Νοέμβριο έως Μάρτιο, ως εξής:

α) Για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014:

αα) 1-2 αστέρων, πενήντα λεπτών (0,50) ευρώ,

αβ) 3 αστέρων, ενάμιση (1,50) ευρώ,

αγ) 4 αστέρων, τριών (3,00) ευρώ,

αδ) 5 αστέρων, τεσσάρων (4,00) ευρώ,

β) σε ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα της υποπερ. γγ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, πενήντα λεπτών (0,50) ευρώ,

γ) σε ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 και του άρθρου 39Α του Κ.Φ.Ε., δύο (2,00) ευρώ. Αν τα ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι μονοκατοικίες άνω των ογδόντα (80) τ.μ., επιβάλλεται τέλος ανθεκτικότητας τεσσάρων (4,00) ευρώ,

δ) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, τεσσάρων (4,00) ευρώ,

ε) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες της υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014,

εα) δύο (2) ευρώ, εάν η επιφάνειά τους είναι μικρότερη των ογδόντα (80) τ.μ. και

εβ) τέσσερα (4) ευρώ, εάν η επιφάνειά τους είναι από ογδόντα (80) τ.μ. και άνω.

2. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση βαρύνει τον διαμένοντα, που έκανε χρήση του δωματίου ή του διαμερίσματος, κατά τις διακρίσεις της παρ. 1, επιβάλλεται μετά τη διαμονή του στο κατάλυμα και πριν την αναχώρησή του από αυτό, με την έκδοση ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, από τις επιχειρήσεις των παρ. 1Α και 1Β και τους ιδιώτες της περ. γ) των παρ. 1Α και 1Β και αποδίδεται από αυτές στη Φορολογική Διοίκηση με μηνιαίες δηλώσεις. Οι δηλώσεις υποβάλλονται μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από αυτόν της έκδοσης κάθε ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση. Ειδικά για διαμονές που πραγματοποιούνται σε περιόδους που καταλαμβάνουν μήνες, κατά τους οποίους ισχύει διαφορετικό ύψος τέλους, το ειδικό στοιχείο - απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση εκδίδεται ανά μήνα και όχι κατά την αναχώρηση του διαμένοντα. Το ειδικό στοιχείο - απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση δεν επιβαρύνεται με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Το ως άνω τέλος δεν επιβάλλεται σε περίπτωση δωρεάν παροχής υπηρεσιών διαμονής από τους ανωτέρω υπόχρεους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, ο τρόπος προσδιορισμού των προσώπων που είναι υπόχρεα στην απόδοση του τέλους, ο χρόνος και η διαδικασία επιβολής και απόδοσής του, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο τρόπος έκδοσης του ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξής του, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

4. Στο πρόγραμμα φυσικών καταστροφών του εθνικού σκέλους του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων εγγράφονται ετησίως πιστώσεις τουλάχιστον ισόποσες των εσόδων που κατά το εκάστοτε τρέχον έτος εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν από την επιβολή του τέλους του παρόντος, προκειμένου να καλυφθούν δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης φυσικών καταστροφών, έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, έργα υποδομών και δαπάνες βελτίωσης των υποδομών για τη στήριξη του τουριστικού προϊόντος της χώρας.».

Άρθρο 25

Ασφάλιση επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 5116/2024

Στο άρθρο 5 του ν. 5116/2024 (Α' 100), περί ασφάλισης μεγάλων επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου, η λέξη «μεγάλων» διαγράφεται, β) στην παρ. 1, οι λέξεις «άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άνω των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000)», και το άρθρο 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 5

Ασφάλιση επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών

1. Επιχειρήσεις με ετήσια ακαθάριστα έσοδα, κατά το εκάστοτε προηγούμενο φορολογικό έτος, άνω των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, ασφαλίζονται υποχρεωτικά έναντι δασικής πυρκαγιάς, πλημμύρας και σεισμού.
2. Η ασφάλιση καλύπτει κατ' ελάχιστον τον κίνδυνο από υλικές ζημιές που προκαλούνται από κινδύνους της παρ. 1 στις ιδιόκτητες κτιριακές εγκαταστάσεις, καθώς και σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης, όπως τον εξοπλισμό, τις πρώτες ύλες, τα εμπορεύματα, τα φορτηγά αυτοκίνητα και αυτοκίνητα επαγγελματικής χρήσης, τα μέσα παραγωγής και τα αποθηκευμένα προϊόντα και για ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) της αξίας του συνόλου του παραπάνω ενεργητικού.
3. Εάν δεν τηρηθεί η υποχρέωση του παρόντος, επιβάλλεται αυτοτελές διοικητικό πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στην υπόχρεη επιχείρηση. Η υπόχρεη επιχείρηση οφείλει, εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής του προστίμου, να συμμορφωθεί με την υποχρέωση της παρ. 1, διαφορετικά το πρόστιμο επιβάλλεται στο διπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος.
4. Οι υπόχρεες σε ασφάλιση επιχειρήσεις εξαιρούνται από κάθε επιχορήγηση κρατικής αρωγής για υλικές ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία της παρ. 2 από την επέλευση των κινδύνων της παρ. 1, συμπεριλαμβανομένης της στεγαστικής συνδρομής.».

Άρθρο 26

Ασφάλιση οχημάτων έναντι φυσικών καταστροφών - Προσθήκη άρθρου 5Α και παρ. 2Α στο άρθρο 47 ν. 5116/2024

1. Στον ν. 5116/2024 (Α' 100) προστίθεται άρθρο 5Α ως εξής:

«Άρθρο 5Α

Ασφάλιση οχημάτων έναντι φυσικών καταστροφών

1. Ο κύριος ή κάτοχος αυτοκινήτου οχήματος κατά την έννοια της περ. α) του άρθρου 1 του π.δ. 237/1986 (Α' 110), με τόπο συνήθους στάθμευσης στην Ελλάδα, πέραν των υποχρεώσεων ασφάλισης κατά το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα, υποχρεούται να καλύπτει με ασφάλιση το όχημά του και έναντι των κινδύνων από δασική πυρκαγιά και από πλημμύρα, με βάση την τρέχουσα εμπορική αξία του οχήματος. Η υποχρέωση ασφάλισης υφίσταται διαρκώς από τη χορήγηση της αδείας και των πινακίδων κυκλοφορίας, χωρίς να εξαρτάται από την εν τοις πράγμασι κίνηση ή λειτουργία του οχήματος, εκτός αν έχει τηρηθεί η διαδικασία της ακινησίας κατά το άρθρο 22 του ν. 2367/1953 (Α' 82).
2. Η υποχρέωση ασφάλισης του παρόντος δεν ισχύει, εάν το όχημα ανήκει κατά κυριότητα στο Δημόσιο ή σε φορέα του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), εξαιρουμένου του υποτομέα Ο.Τ.Α..
3. Οι υπόχρεοι σε ασφάλιση του παρόντος εξαιρούνται από κάθε επιχορήγηση κρατικής αρωγής για τα οχήματα που δεν έχουν ασφαλιστεί σύμφωνα με την παρ. 1.».
2. Στο άρθρο 47 του ν. 5116/2024, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 2Α, ως εξής:
«2Α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας δύναται να εξειδικεύονται το εύρος και οι προϋποθέσεις ασφάλισης, να εισάγονται επιπλέον εξαιρέσεις, να ρυθμίζονται η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την εξαίρεση και να καθορίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 5Α.».

Άρθρο 27

Τέλος κρουαζιέρας

1. Επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου σε αποβιβαζόμενους στους λιμένες της χώρας επιβάτες επαγγελματικών πλοίων αναψυχής που εκτελούν περιηγητικά ταξίδια (κρουαζιέρες) κατά το άρθρο 42 του ν. 4256/2014 (Α' 92), εφεξής «τέλος κρουαζιέρας». Το τέλος επιβάλλεται ανά επιβάτη και ανά λιμένα.

2. Το τέλος κρουαζιέρας ανέρχεται:

α) για την περίοδο από 1ης Ιουνίου έως 30ής Σεπτεμβρίου:

αα) για αποβίβαση σε λιμένες των νήσων Μυκόνου και Σαντορίνης σε είκοσι (20) ευρώ,

αβ) για αποβίβαση στους λοιπούς λιμένες της χώρας σε πέντε (5) ευρώ,

β) για την περίοδο από 1ης έως 31ης Οκτωβρίου και από 1ης Απριλίου έως 31ης Μαΐου:

βα) για αποβίβαση σε λιμένες των νήσων Μυκόνου και Σαντορίνης σε δώδεκα (12) ευρώ,

ββ) για αποβίβαση στους λοιπούς λιμένες της χώρας σε τρία (3) ευρώ,

γ) για την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου έως 31ης Μαρτίου:

γα) για αποβίβαση σε λιμένες των νήσων Μυκόνου και Σαντορίνης σε τέσσερα (4) ευρώ,

γβ) για αποβίβαση στους λοιπούς λιμένες της χώρας σε ένα (1) ευρώ.

3. Το τέλος κρουαζιέρας βαρύνει τον επιβάτη που αποβιβάζεται σε λιμένα της χώρας, επιβάλλεται με την αποβίβαση του επιβάτη στον λιμένα και δεν επιβαρύνεται με φόρο προστιθέμενης αξίας.

4. Τα έσοδα που εισπράττονται από το τέλος κρουαζιέρας χρησιμοποιούνται για την κατασκευή και βελτίωση υποδομών και έργων εν γένει, καθώς και για την ενίσχυση του τουρισμού στη χώρα. Προς τούτο, ένα τρίτο (1/3) των εσόδων εγγράφεται σε ύψος στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και επιχορηγούνται οι δήμοι, εντός των διοικητικών ορίων των οποίων ευρίσκονται οι λιμένες αποβίβασης, για έργα βελτίωσης του τουριστικού προϊόντος και των υποδομών τους, ένα τρίτο (1/3) εγγράφεται σε ύψος για έργα στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και ένα τρίτο (1/3) εγγράφεται σε ύψος στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Τουρισμού. Ειδικά το ένα τρίτο (1/3) των εσόδων που προέρχονται από τον λιμένα Κατακόλου, επιμερίζεται ισόποσα στους Δήμους Πύργου και Αρχαίας Ολυμπίας.

Άρθρο 28

Απαλλαγή από το τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 55 ν.

4389/2016

Στην παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί τέλους συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Απαλλαγές από φόρους και τέλη που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις υπέρ ορισμένων προσώπων δεν καταλαμβάνουν το τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας. Κατ' εξαίρεση, απαλλάσσονται από το τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας οι λογαριασμοί που εκδίδονται από την 1η Ιανουαρίου 2025 και μετά για τις συνδέσεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1, οι οποίες παρέχονται μέσω δικτύου οπτικών ινών με ταχύτητες από εκατό (100) Mbps και άνω.»

Άρθρο 29

Προσωρινοί περιορισμοί στις βραχυχρόνιες μισθώσεις - Προσθήκη παρ. 2Α και τροποποίηση παρ. 10

άρθρου 111 ν. 4446/2016

1. Στο άρθρο 111 του ν. 4446/2016 (Α' 240), περί ρυθμίσεων για τη βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού, προστίθεται παρ. 2Α ως εξής:

«2Α. Από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως την 31η Δεκεμβρίου 2025 δεν επιτρέπεται η εγγραφή για πρώτη φορά στο Μητρώο Ακινήτων Βραχυχρόνιας Διαμονής για ακίνητα που βρίσκονται στο 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων,. Σε κύριο, νομέα, επικαρπωτή, υπεκμισθωτή ή τρίτο διαχειριστή, ο οποίος προβαίνει σε βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτου του πρώτου εδαφίου, ανεξαρτήτως αν η βραχυχρόνια μίσθωση καταρτίζεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας ή με άλλον τρόπο, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος που αποκτάται από βραχυχρόνια μίσθωση μετά από την 1η Ιανουαρίου 2025 μέχρι τον έλεγχο και πάντως όχι πέραν του χρονικού διαστήματος του πρώτου εδαφίου, το οποίο δεν είναι κατώτερο από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ. Αν, μετά την επιβολή της κύρωσης του προηγούμενου εδαφίου, διαπιστωθεί νέα παράβαση εντός του ίδιου φορολογικού έτους, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το ποσό των εισπραχθέντων μισθωμάτων από τον προηγούμενο έως τον νέο έλεγχο και όχι πέραν του χρονικού διαστήματος του πρώτου εδαφίου, που δεν είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Το πρόστιμο αποτελεί δημόσιο έσοδο, το οποίο επιβάλλεται και εισπράττεται από την Α.Α.Δ.Ε.. Με την κοινή απόφαση της παρ. 8 η αναστολή του πρώτου εδαφίου δύναται να παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026.»

2. Στην παρ. 10 του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 οι λέξεις «των κυρώσεων της παρ. 5» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των κυρώσεων των παρ. 2Α και 5», και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την έναρξη ισχύος και τη λειτουργία του Μητρώου Ακινήτων Βραχυχρόνιας Διαμονής και για τη διαδικασία υποβολής της Δήλωσης Βραχυχρόνιας Διαμονής, τη διενέργεια του ελέγχου, τα όργανα επιβολής των κυρώσεων των παρ. 2Α και 5, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 30

Χορήγηση χρηματοδοτήσεων υπό τη μορφή δανείου για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών πρώτης κατοικίας και ενεργειακής αναβάθμισης ιδιοκτησιών μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Προσθήκη άρθρου 197Α στον ν. 4820/2021

Στον ν. 4820/2021 (Α' 130) προστίθεται άρθρο 197Α ως εξής:

«Άρθρο 197Α

Χορήγηση χρηματοδοτήσεων υπό τη μορφή δανείου για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών πρώτης κατοικίας και ενεργειακής αναβάθμισης ιδιοκτησιών μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι δυνατή η χρηματοδότηση υπό τη μορφή δανείου φυσικών προσώπων για την αγορά πρώτης κατοικίας και την ενεργειακή αναβάθμιση ιδιοκτησιών φυσικών προσώπων, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό που είναι αρμόδιος για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, συνάπτει συμφωνίες χρηματοδότησης με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε., ύστερα από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης. Στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα αναλαμβάνει τη διαχείριση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την εκπλήρωση των σκοπών του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στη συμφωνία χρηματοδότησης καθορίζονται επιπλέον οι όροι για τη διαχείριση των

πόρων από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε., τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

2. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού, των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών:

α) ορίζεται η διαδικασία διάθεσης των αναγκαίων κεφαλαίων στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε.,

β) ανοίγονται και τηρούνται ειδικοί τραπεζικοί λογαριασμοί για τη διακίνηση των εν λόγω κεφαλαίων και παρέχεται κάθε αναγκαία εντολή, εξουσιοδότηση και πληρεξουσιότητα για τη διενέργεια αναλήψεων, καταθέσεων, χρεώσεων, πιστώσεων και μεταφορών από και προς τους λογαριασμούς αυτούς,

γ) ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης των δανείων και της επιδότησης επιτοκίου στα φυσικά πρόσωπα, τα κριτήρια και ο τρόπος ελέγχου των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας των ωφελούμενων των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,

δ) ορίζεται η εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου στις σχετικές δανειακές συμβάσεις που συνάπτονται στο όνομα και για λογαριασμό του και

ε) ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

3. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται τα θέματα λογιστικής παρακολούθησης των δανείων των παρ. 1 και 2, από το Δημόσιο, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Με απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού συστήνονται Επενδυτικά Συμβούλια, τα οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της σύναψης και εκτέλεσης των δανειακών συμβάσεων των παρ. 1 και 2. Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι αρμοδιότητες, η σύνθεση, οι προϋποθέσεις για τη νόμιμη συγκρότηση και λειτουργία, οι αποζημιώσεις και αμοιβές των τακτικών και αναπληρωματικών μελών των Επενδυτικών Συμβουλίων, η αμοιβή του γραμματέα κατά τις συνεδριάσεις τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας. Για τον καθορισμό των αποζημιώσεων και αμοιβών του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), περί αμοιβών συλλογικών οργάνων.

5. Στα δάνεια που χορηγούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 εφαρμόζεται και το άρθρο 59 του ν. 4915/2022 (Α' 63), περί ρυθμίσεων για τα δάνεια από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

6. Τα δάνεια που χορηγούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 απαλλάσσονται της εισφοράς της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 128/1975 (Α' 178).».

Άρθρο 31

Αύξηση επιδότησης επισκευής κατοικιών του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» -

Τροποποίηση άρθρου 9 ν. 5006/2022

Στο άρθρο 9 του ν. 5006/2022 (Α' 239), περί του προγράμματος «Ανακαινίζω Νοικιάζω», επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 καταργείται η περ. ε), β) στην παρ. 2, βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι δεκατριών χιλιάδων πεντακοσίων (13.500) ευρώ», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «ανέρχεται στο σαράντα τοις εκατό

(40%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ανέρχεται στο εξήντα τοις εκατό (60%)», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Πρόγραμμα «Ανακαινίζω Νοικιάζω»

1. Θεσπίζεται το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», με το οποίο επιδοτείται η επισκευή κατοικιών με σκοπό τη διάθεσή τους για εκμίσθωση και στο οποίο συμμετέχουν, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ-gov.gr), ιδιοκτήτες ή επικαρπωτές ακινήτων με χρήση κατοικίας για ένα (1) ακίνητό τους με χρήση κατοικίας, εφόσον:

α) διαθέτουν την κυριότητα ή την επικαρπία του ακινήτου κατά ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50%),

β) το ακίνητο έχει έκταση έως εκατό (100) τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.) και βρίσκεται σε οικιστική περιοχή,

γ) έχουν ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα που δεν υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και διαθέτουν ακίνητη περιουσία, της οποίας η συνολική αξία δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ,

δ) το ακίνητο δεν έχει δηλωθεί ως πρώτη κατοικία, δεν έχει δηλωθεί ως μισθωμένο και δηλώνεται ως κενό στο έντυπο Ε2 που συνοδεύει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων ετών.

ε) Καταργείται.

2. Οι εντασσόμενοι στο πρόγραμμα «Ανακαινίζω Νοικιάζω» επιδοτούνται για την πραγματοποίηση δαπανών επισκευής και ανακαίνισης επί του ακινήτου τους, ύψους μέχρι δεκατριών χιλιάδων πεντακοσίων (13.500) ευρώ, που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα υλικά και τις εργασίες. Η επιδότηση ανέρχεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) των πραγματοποιηθεισών δαπανών, και χορηγείται υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

α) τα σχετικά τιμολόγια εξοφλούνται ηλεκτρονικά,

β) μετά την ανακαίνιση προχωρούν σε εκμίσθωση του ακινήτου με διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ετών.

2Α. Μέρος της επιδότησης της παρ. 2, δύναται να προκαταβάλλεται. Η προκαταβολή αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου της επιδότησης που χορηγείται σε κάθε δικαιούχο.

3. Η Δ.ΥΠ.Α. δύναται να συνεργάζεται με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. για την υλοποίηση όλου ή μέρους του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω».

4. Η συνολική δαπάνη χρηματοδότησης του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» δεν υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κατανεμημένη στα οικονομικά έτη 2024 και 2025. Οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος δύνανται να μεταβιβάζονται με επιχορήγηση στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.».

Άρθρο 32

Αυξημένη προκαταβολή και επιδότηση προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» - Τροποποίηση παρ.

7 άρθρου 45 ν. 5006/2022

Στην παρ. 7 του άρθρου 45 του ν. 5006/2022 (Α' 239), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων για τη ρύθμιση κάθε θέματος σχετικού με τη λειτουργία του προγράμματος «Ανακαινίζω Νοικιάζω», προστίθεται περ. ε) και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά

με τη λειτουργία του προγράμματος «Ανακαινίζω Νοικιάζω» του άρθρου 9 και, ιδίως: α) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης προς τους ιδιοκτήτες και υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για συμμετοχή στο πρόγραμμα, β) τα δικαιολογητικά απόδειξης των δαπανών που έχουν γίνει για την επισκευή και ανακαίνιση της οικίας, επί των οποίων παρέχεται η επιδότηση, γ) η διαδικασία ελέγχου της μίσθωσης της οικίας, δ) η διαδικασία για την υποβολή, τον έλεγχο και την επαλήθευση των δικαιολογητικών και την εκταμίευση της επιδότησης ή τυχόν προκαταβολής αυτής, καθώς και για τη διαπίστωση παραβάσεων, την ανάκληση της επιδότησης ή τυχόν προκαταβολής αυτής και την ανάκτηση των ποσών αυτών, όταν απαιτείται, και ε) η διαδικασία αύξησης των προϋπολογιζόμενων δαπανών επισκευής και ανακαίνισης της οικίας, η διαδικασία τροποποίησης του εγκεκριμένου ποσού της επιδότησης και τυχόν προκαταβολής της, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για τις περιπτώσεις δικαιούχων που κατά τη δημοσίευση του παρόντος έχουν ήδη υπαχθεί στο πρόγραμμα «Ανακαινίζω Νοικιάζω».

Άρθρο 33

Εξουσιοδοτική διάταξη Μέρους Β'

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού καθορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος είσπραξης του τέλους, τα υπόχρεα για την απόδοση πρόσωπα, ο τρόπος και τα όργανα ελέγχου και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 24, περί τέλους κρουαζιέρας.

Άρθρο 34

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β'

1. Παροχές της περ. κα) της παρ. 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) που έχουν χορηγηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εγκρίνονται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που εκδίδεται μέχρι την 31η Μαρτίου 2025.
2. Εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Νοεμβρίου 2024:
  - α) Το άρθρο 5, περί απαλλαγής φιλοδωρήματος από φόρο εισοδήματος και
  - β) το άρθρο 11, περί απαλλαγής φιλοδωρήματος από ασφαλιστικές εισφορές.
3. Το άρθρο 13, περί απαλλαγής από φόρο ασφαλιστρών συμβολαίων υγείας ανηλίκων, ισχύει για ασφάλιστρα φορολογικών ετών μετά την 1η Ιανουαρίου 2025. Φόροι που καταβλήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού δεν επιστρέφονται.
4. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 14, περί ρυθμίσεων για την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Α.Σ.), εφαρμόζονται για τον υπολογισμό της Ε.Α.Σ. κατά την καταβολή συντάξεων του μηνός Ιανουαρίου 2025 και εφεξής.
5. Το άρθρο 31, περί της αύξησης της επιδότησης για την επισκευή κατοικιών του προγράμματος «Ανακαινίζω – Νοικιάζω», ισχύει από τη δημοσίευση της υπ' αρ. 27176/2024/8.4.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Β' 2161), περί καθορισμού των ειδικότερων θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία και την υλοποίηση του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» και εφαρμόζεται και για τους δικαιούχους που έχουν ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Άρθρο 35

Επέκταση κινήτρων για δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και περ. δ) παρ. 3 και προσθήκη παρ. 4 έως 6 στο άρθρο 22Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο άρθρο 22Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α΄167), περί δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται, αβ) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «του ως άνω ποσοστού,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ως άνω ποσοστών, κατά περίπτωση,», β) στην παρ. 2, η παραπομπή στην «παρ. 1» αντικαθίσταται από την παραπομπή στην «παρ. 6», γ) στην περ. δ) της παρ. 3 οι λέξεις «. Ο δειγματοληπτικός αυτός έλεγχος διενεργείται» διαγράφονται, δ) προστίθενται παρ. 4 έως 6, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 22Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 22Α

1. Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού και των οργάνων, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Ειδικά οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας που καταβάλλονται για την παροχή έργου ή υπηρεσίας προς επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων του άρθρου 47 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146) ή ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα ή τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) ή Πανεπιστημιακά Κέντρα Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΑ.Κ.Ε.Κ.) ή Κοινά Ερευνητικά Ινστιτούτα (Κ.Ε.Ι.) ή Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.) των άρθρων 131 και 134 και του Κεφαλαίου ΚΘ΄ του ν. 4957/2022 (Α΄ 141), εφόσον αυτές δεν είναι συνδεδεμένες με τον λήπτη του έργου ή της υπηρεσίας, καθώς και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού και των οργάνων που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αυτών, κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%). Αν προκύψουν ζημίες μετά από την αφαίρεση των ως άνω ποσοστών, κατά περίπτωση, αυτές μεταφέρονται με βάση το άρθρο 27.

2. Συγχρόνως με την υποβολή της φορολογικής της δήλωσης η επιχείρηση υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τις δαπάνες έρευνας και τεχνολογίας που πραγματοποίησε. Ο έλεγχος και η πιστοποίηση των δαπανών αυτών διενεργούνται μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα (10) μηνών. Σε κάθε περίπτωση, το Υπουργείο Ανάπτυξης ενημερώνει σχετικά το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στην κοινή απόφαση της παρ. 6.

3. α) Για αιτούμενο ύψος δαπανών άνω του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, συγχρόνως με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης, η επιχείρηση υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα οποία συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση ελέγχου όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 32 του ν. 4449/2017 (Α΄ 7), εφεξής «Έκθεση Διασφάλισης», για την πραγματοποίηση των δαπανών και το ύψος αυτών. Η Έκθεση

Διασφάλισης υπογράφεται από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένος/η στο Δημόσιο Μητρώο με την αντίστοιχη ασφαλιστική κάλυψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 14 και 37 του ν. 4449/2017, μετά από τη διενέργεια σχετικού ελέγχου, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Χ.Π.Α.) και τη φορολογική νομοθεσία.

Η εν λόγω Έκθεση Διασφάλισης καταρτίζεται εγγράφως, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών διεθνών προτύπων και πιο συγκεκριμένα του Διεθνούς Προτύπου Αναθέσεων Διασφάλισης 3000 με τίτλο: «ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ», και αποτελεί εργασία που εντάσσεται στους υποχρεωτικούς ελέγχους.

β) Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας προβαίνει σε έλεγχο επί του φυσικού αντικείμενου, ήτοι ελέγχει εάν οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες αφορούν σε δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογίας. Ο έλεγχος και η πιστοποίηση των δαπανών, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρούσας, διενεργούνται από την αρμόδια Υπηρεσία μέσα σε χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Μετά από την άπρακτη παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας θεωρείται ότι οι σχετικές δαπάνες έχουν εγκριθεί.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας. Η διενέργεια του ελέγχου των δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, όπως ορίζεται στο παρόν, θεωρείται υποχρεωτικός έλεγχος. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, που διενεργούν τον εν λόγω έλεγχο, εφαρμόζουν αναλογικά τις διατάξεις περί απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών που ισχύουν για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (L 158) και τον ν. 4449/2017, για τις οντότητες μη δημοσίου συμφέροντος.

δ) Οι εκθέσεις ελέγχου της παρ. 3α υπόκεινται σε δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργείται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης σε ετήσια βάση και αφορά κατ' ελάχιστον στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των κατατεθειμένων εκθέσεων ελέγχου. Αν κατά τον ως άνω δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώνονται παραβάσεις των διατάξεων, ως προς την ακρίβεια και την πληρότητα της έκθεσης από τον ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή/και την ελεγκτική εταιρεία, η υπόθεση διαβιβάζεται στην Ε.Λ.Τ.Ε. για περαιτέρω έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων της παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017.

4. Δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποσβέσεις του εξοπλισμού και των οργάνων που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και της τεχνολογικής έρευνας, οι οποίες πραγματοποιούνται από πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αυτών κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό διακόσια τοις εκατό (200%) αν οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας αντιστοιχούν σε ποσοστό ανώτερο του είκοσι τοις εκατό (20%) επί του συνόλου των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν το ίδιο έτος. Αν πληρούται η προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου και, επιπλέον, οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας εντός ενός φορολογικού έτους υπερβαίνουν τον μέσο όρο των αντίστοιχων δαπανών των δύο (2) προηγούμενων ετών, όπως αυτές προκύπτουν από τα λογιστικά αρχεία της επιχείρησης, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αυτών, κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες περαιτέρω

κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Αν προκύψουν ζημίες μετά από την αφαίρεση του ως άνω ποσοστού, αυτές μεταφέρονται με βάση το άρθρο 27. Οι παρ. 2 και 3 εφαρμόζονται αναλόγως και για τις δαπάνες της παρούσας.

5. Αν συντρέχουν περισσότερες από μία (1) περιπτώσεις έκπτωσης δαπανών μεταξύ των εκπτώσεων του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 και της παρ. 4, εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη.

6. Τα κριτήρια χαρακτηρισμού των δαπανών των παρ. 1 και 4 καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.».

Άρθρο 36

Επέκταση κινήτρων για επενδυτικούς αγγέλους - Τροποποίηση άρθρου 70Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο άρθρο 70Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα ποσοστού επί κεφαλαίου που εισφέρουν φυσικά πρόσωπα σε εγγεγραμμένες επιχειρήσεις του Εθνικού Μητρώου Νεοφυών Επιχειρήσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, μετά από τις λέξεις «Νεοφυών Επιχειρήσεων» προστίθενται οι λέξεις «και σε αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών», β) οι παρ. 1 και 2 αντικαθίστανται, γ) στην παρ. 3: γα) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «αρμόδιας φορολογικής αρχής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης», γβ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «το άρθρο 62 του ν. 4174/2013 (Α' 170)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το άρθρο 65 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58)», δ) στην παρ. 4: δα) οι λέξεις «σε νεοφυή επιχείρηση ή σε νεοφυείς επιχειρήσεις (startups επιχειρήσεις)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε επιχειρήσεις ή Α.Κ.Ε.Σ. της παρ. 1», δβ) οι λέξεις «και του Διοικητή της ΑΑΔΕ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)», και το άρθρο 70Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 70Α

Έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα ποσοστού επί κεφαλαίου που εισφέρουν φυσικά πρόσωπα σε εγγεγραμμένες επιχειρήσεις του Εθνικού Μητρώου Νεοφυών Επιχειρήσεων και σε αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών

1. Αν ο φορολογούμενος - φυσικό πρόσωπο εισφέρει κεφάλαιο (angel investor) σε:

α) κεφαλαιουχική εταιρεία που είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης ή

β) σε αμοιβαίο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) του άρθρου 7 του ν. 2992/2002 (Α' 54), το οποίο συστήνεται στην ημεδαπή και η διαχείρισή του ασκείται από ημεδαπή εταιρεία για την πραγματοποίηση επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 21α του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 187) εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημά του ποσό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της εισφοράς του, αναλογικά ανά κατηγορία δηλωθέντος εισοδήματος, του φορολογικού έτους εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η εισφορά.

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται για εισφορές κεφαλαίων φυσικού προσώπου - επενδυτή, μέχρι του συνολικού ποσού των εννιακοσίων χιλιάδων (900.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, που εισφέρονται σε έως τρεις (3) διαφορετικές επιχειρήσεις ή Α.Κ.Ε.Σ. της παρ. 1 και μέχρι του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ εισφερόμενου κεφαλαίου ανά επιχείρηση.

3. Η εισφορά κεφαλαίου της παρ. 1 εκτελείται υποχρεωτικά μέσω τραπεζικής κατάθεσης. Εφόσον αποδειχθεί, μετά από σχετικό έλεγχο της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, ότι η εισφορά του κεφαλαίου έχει γίνει με σκοπό την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος, που ματαιώνει τον σκοπό της παρούσας, επιβάλλεται πρόστιμο στο φυσικό πρόσωπο ίσο με το ύψος του οφέλους που επιδίωξε. Για την επιβολή του προστίμου της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 65 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58).

4. Οι όροι και οι προϋποθέσεις που συντρέχουν για τον χαρακτηρισμό του φορολογουμένου - φυσικού προσώπου ως επενδυτή κατά την έννοια του παρόντος σε επιχειρήσεις ή Α.Κ.Ε.Σ. της παρ. 1, ο τρόπος, ο χρόνος και τα χαρακτηριστικά της εισφοράς του κεφαλαίου, η διαδικασία έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα των φυσικών προσώπων της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμοδίου για την έρευνα και την τεχνολογία Υπουργού που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).».

Άρθρο 37

Επέκταση κινήτρων ευρεσιτεχνίας -Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 71Α Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 71Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί κινήτρων ευρεσιτεχνίας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «τρεις (3) συνεχόμενες χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση μέσα στην οποία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τρία (3) συνεχόμενα φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το έτος μέσα στο οποίο», β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Τα κέρδη της επιχείρησης από την εκμετάλλευση ευρεσιτεχνίας διεθνώς αναγνωρισμένης στο όνομά της, που αναπτύχθηκε από την ίδια, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος για έως τρία (3) συνεχόμενα φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά τα κέρδη αυτά. Για τα επτά (7) επόμενα συνεχόμενα έτη παρέχεται το κίνητρο της απαλλαγής από τον καταβαλλόμενο φόρο εισοδήματος των κερδών της επιχείρησης από την εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας του πρώτου εδαφίου, κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%). Η απαλλαγή χορηγείται με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σύνδεση με τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης που πραγματοποιήθηκαν από την επιχείρηση για την ανάπτυξη της ευρεσιτεχνίας.».

Άρθρο 38

Φορολόγηση Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών Κλειστού Τύπου - Αντικατάσταση παρ. 21 άρθρου 7 ν. 2992/2002

1. Η παρ. 21 του άρθρου 7 του ν. 2992/2002 (Α' 54), περί Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου, αντικαθίσταται ως εξής:

«21. Για τη φορολόγηση των Α.Κ.Ε.Σ. και των μεριδιούχων αυτών εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

α) Η εταιρεία διαχείρισης του Α.Κ.Ε.Σ. υποχρεούται, στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών που διαχειρίζεται, στην υποβολή δήλωσης και την απόδοση φόρου που υπολογίζεται σε ετήσια βάση επί της διαφοράς μεταξύ της αξίας των εταιρικών συμμετοχών του κεφαλαίου την 31η Δεκεμβρίου κάθε φορολογικού έτους και του κόστους απόκτησης των εταιρικών συμμετοχών, προσαυξημένου κατά τις σωρευτικές δαπάνες λειτουργίας του κεφαλαίου. Με την καταβολή του φόρου της παρούσας εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του αμοιβαίου κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών και των μεριδιούχων του για φόρο εισοδήματος κατά το χρονικό διάστημα διακράτησης των μεριδίων. Τα κέρδη με τη μορφή μερισμάτων ή άλλων ωφελγημάτων εκ των μεριδίων δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου και προκειμένου περί Α.Κ.Ε.Σ. δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 62 και 64 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167). Ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής «επιτόκιο αναφοράς»). Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης μετά από δήλωση που υποβάλλεται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου που έπεται της διαχειριστικής χρήσης στην οποία αφορά. Σε περίπτωση μεταβολής του Επιτοκίου Αναφοράς εντός του ίδιου φορολογικού έτους, η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επόμενου της μεταβολής μήνα.

β) Με την καταβολή φόρου της περ. α) εξαντλείται η υποχρέωση του Α.Κ.Ε.Σ και των μεριδιούχων του λόγω της ιδιότητας αυτής και στο πρόσωπό τους, από πλευράς φορολογίας εισοδήματος. Η απαλλαγή καταλαμβάνει και το εισόδημα των μεριδιούχων που αντιστοιχεί στη θετική διαφορά μεταξύ του ποσού που κατέβαλαν για τη συμμετοχή τους και του συνόλου των ποσών που τους καταβλήθηκαν από το Α.Κ.Ε.Σ. κατά τον χρόνο λειτουργίας του ή με τη λύση του.

γ) Από τον φόρο που αποδίδεται με τη δήλωση της περ. α) εκπίπτει ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Αν ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή υπερβαίνει τον φόρο της περ. α), η σχετική διαφορά λογίζεται ως πιστωτικό υπόλοιπο που μεταφέρεται για έκπτωση από τον αντίστοιχο φόρο της περ. α) που θα αποδοθεί με τις οικείες δηλώσεις των επόμενων φορολογικών ετών.

δ) Η υπεραξία που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης μεριδίων Α.Κ.Ε.Σ. και της τιμής μεταβίβασής τους από επαχθή αιτία ή από την επιστροφή των μεριδίων αυτών και την ακύρωσή τους απαλλάσσεται από κάθε φόρο, εισφορά, δικαίωμα ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οποιουδήποτε τρίτου. Αν από τη μεταβίβαση προκύψει ζημία, αυτή δεν αναγνωρίζεται φορολογικά προς έκπτωση.

ε) Η απόκτηση μεριδίων συμμετοχής σε Α.Κ.Ε.Σ. δεν συνεπάγεται αφ' εαυτής την απόκτηση από τον μεριδιούχο της ιδιότητας κατοίκου Ελλάδας ή μονίμως εγκατεστημένης στην Ελλάδα αλλοδαπής επιχείρησης ή οργανισμού για την εφαρμογή φορολογικών διατάξεων.».

2. Στο Παράρτημα Α' του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α' 58), προστίθεται περ. 55 ως εξής:

«55. Φόρος επί Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών της παρ. 21 του άρθρου 7 του ν. 2992/2002 (Α' 54).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΝΕΟΦΥΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΤΥΠΟΥ Β.6

Άρθρο 39

**Άδεια διαμονής για πραγματοποίηση επένδυσης σε νεοφυή επιχείρηση - Προσθήκη υποπερ. δστ)
στην περ. δ) άρθρου 9 Κώδικα Μετανάστευσης**

Στην περ. δ) του άρθρου 9 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί κατηγοριών αδειών διαμονής, προστίθεται υποπερ. δστ., ως εξής:

«δστ. άδεια διαμονής για πραγματοποίηση επένδυσης σε νεοφυή επιχείρηση (άδεια διαμονής τύπου «B.6»),».

Άρθρο 40

**Διαδικασία επίδοσης σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει αιτηθεί άδεια διαμονής τύπου «B.6» -
Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 17 Κώδικα Μετανάστευσης**

Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί διαδικασίας επίδοσεων, οι λέξεις «ή 100 (μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή τύπου «B.5»)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «100 (μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή τύπου «B.5») ή 100Α (άδεια διαμονής τύπου «B.6»)», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η άδεια διαμονής επιδίδεται στον αιτούντα από την αρμόδια για την έκδοσή της υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή από την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με αποδεικτικό επίδοσης και αντίγραφο της σχετικής απόφασης. Κατά την παραλαβή της άδειας, είτε αυτή διενεργείται αυτοπρόσωπα είτε μέσω πληρεξουσίου, ο παραλαμβάνων οφείλει να φέρει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας, με εξαίρεση όσους έχουν διαπιστωμένα αντικειμενική αδυναμία προσκόμισης διαβατηρίου. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρείται η επίδοση των αδειών διαμονής σε πληρεξουσίου, στην περίπτωση πολιτών που έχουν αιτηθεί άδεια διαμονής ως επενδυτές, σύμφωνα με τα άρθρα 97 (άδεια διαμονής τύπου «B.2»), 98 (άδεια διαμονής τύπου «B.3»), 100 (μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή τύπου «B.5») ή 100Α (άδεια διαμονής τύπου «B.6»), για τους οποίους γίνεται δεκτή η προσκόμιση επικυρωμένου αντιγράφου του διαβατηρίου. Προϋπόθεση για την επίδοση της απόφασης αποδοχής αιτήματος χορήγησης άδειας διαμονής είναι η επίδειξη από τον ενδιαφερόμενο της βεβαίωσης κατάθεσης.».

Άρθρο 41

**Εξαίρεση κατόχων αδειών διαμονής τύπου «B.6» από την ενιαία άδεια διαμονής για εργασία -
Τροποποίηση περ. θ) παρ. 2 άρθρου 81 Κώδικα Μετανάστευσης**

Στην περ. θ) της παρ. 2 του άρθρου 81 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί πεδίου εφαρμογής, οι λέξεις «σύμφωνα με τα άρθρα 96 έως 100» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με τα άρθρα 96 έως 100Α», και η περ. θ) διαμορφώνεται ως εξής:

«θ) σε πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για εισδοχή ή έχουν γίνει δεκτοί στην ελληνική επικράτεια ως αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι ή είναι κάτοχοι αδειών διαμονής για επενδυτικούς σκοπούς, σύμφωνα με τα άρθρα 96 έως 100Α,».

Άρθρο 42

Προϋποθέσεις αιτούντων - Τροποποίηση άρθρου 94 Κώδικα Μετανάστευσης

Στο άρθρο 94 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί προϋποθέσεων αιτούντων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «στα άρθρα 96 έως 100» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα άρθρα 96 έως 100Α», β) στην παρ. 2 οι λέξεις «στα άρθρα 96 έως 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα άρθρα 96 έως 99 και 100Α», γ) στην παρ. 3: γα) στο πρώτο

εδάφιο: i) οι λέξεις «διακράτησης επένδυσης του άρθρου 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διακράτησης επένδυσης των άρθρων 99 και 100Α», ii) οι λέξεις «στις αποφάσεις των παρ. 46 και 47 του άρθρου 176» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στις αποφάσεις των παρ. 46, 47 και 47Α του άρθρου 176», γβ) στο δεύτερο εδάφιο μετά από τις λέξεις «όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 99» προστίθενται οι λέξεις «και στην παρ. 5 του άρθρου 100Α», δ) στην παρ. 4, οι λέξεις «των άρθρων 94 έως 100» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 94 έως 100Α», ε) στην παρ. 5: εα) στο πρώτο εδάφιο: i) οι λέξεις «διακράτησης επένδυσης του άρθρου 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διακράτησης επένδυσης των άρθρων 99 και 100Α», ii) οι λέξεις «στις κοινές υπουργικές αποφάσεις των παρ. 45, 46 και 47 του άρθρου 176,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στις κοινές υπουργικές αποφάσεις των παρ. 45, 46, 47 και 47Α του άρθρου 176,», εβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «και την παρ. 3 του άρθρου 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την παρ. 3 του άρθρου 99 και την παρ. 5 του άρθρου 100Α», στ) στην παρ. 6: στα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «με τα άρθρα 96 έως 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με τα άρθρα 96 έως 99 και 100Α», στβ) στο δεύτερο εδάφιο,: i) οι λέξεις «των άρθρων 96, 97, 98 και 99» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 96, 97, 98, 99 και 100Α», ii) μετά από τις λέξεις «υποχρεούνται να υποβάλουν,» προστίθενται οι λέξεις «κατά την αίτηση ανανέωσης της άδειας διαμονής» και το άρθρο 94 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 94

Προϋποθέσεις αιτούντων

1. Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν εισέλθει νόμιμα στη χώρα με οποιαδήποτε θεώρηση εισόδου ή διαμένουν νόμιμα στη χώρα, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για έκδοση ή ανανέωση άδειας διαμονής για επενδυτικούς λόγους (άδεια διαμονής τύπου «Β») που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται, κατά περίπτωση στα άρθρα 96 έως 100Α και στην απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 176.
2. Αρμόδια υπηρεσία για την επεξεργασία των αιτήσεων και την έκδοση των σχετικών αποφάσεων ορίζεται η Διεύθυνση Αδειών Διαμονής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, κατόπιν εισήγησης των αρμοδίων κατά περίπτωση υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 96 έως 99 και 100Α.
3. Πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος ευρίσκεται εκτός της ελληνικής επικράτειας, μπορεί πριν την είσοδό του στη χώρα να υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μέσω νόμιμου αντιπροσώπου, δυνάμει σχετικού πληρεξουσίου που έχει συνταχθεί ενώπιον προξενικής αρχής ή ενώπιον αρμόδιου συμβολαιογράφου και φέρει επικύρωση της Σύμβασης της Χάγης (apostille), αίτηση για χαρακτηρισμό επένδυσης του άρθρου 97 ή πιστοποίηση πραγματοποίησης και διακράτησης επένδυσης των άρθρων 99 και 100Α, που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις αποφάσεις των παρ. 46, 47 και 47Α του άρθρου 176. Η αίτηση διαβιβάζεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, προκειμένου να εισηγηθεί, για τον χαρακτηρισμό της επένδυσης και τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 97 ή την πραγματοποίηση και τη διακράτηση της επένδυσης, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 99 και στην παρ. 5 του άρθρου 100Α.
4. Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν εισέλθει νόμιμα στη χώρα με οποιαδήποτε θεώρηση εισόδου ή διαμένουν νόμιμα στη χώρα, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 94 έως 100Α για επενδυτικούς λόγους (άδεια διαμονής τύπου «Β»), δεν υποχρεούνται να εγκαταλείψουν την ελληνική επικράτεια, προκειμένου να υποβάλουν αίτηση για άδεια διαμονής για τους σκοπούς των άρθρων αυτών.

5. Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν εισέλθει νόμιμα στη χώρα με οποιαδήποτε θεώρηση εισόδου ή διαμένουν νόμιμα στη χώρα, μπορούν να υποβάλουν στη Διεύθυνση Αδειών Διαμονής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου αίτηση για τον χαρακτηρισμό της επένδυσης του άρθρου 97 ή για την υλοποίηση της επένδυσης και τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής του άρθρου 98 ή για την πιστοποίηση της πραγματοποίησης και της διακράτησης επένδυσης των άρθρων 99 και 100Α, που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις κοινές υπουργικές αποφάσεις των παρ. 45, 46, 47 και 47Α του άρθρου 176, αντίστοιχα. Η αίτηση διαβιβάζεται στην αρμόδια υπηρεσία, προκειμένου να εισηγηθεί, κατά περίπτωση, για τον χαρακτηρισμό ή την υλοποίηση της επένδυσης και τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής ή την πραγματοποίηση και τη διακράτηση της επένδυσης, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 97, την παρ. 1 του άρθρου 98, την παρ. 3 του άρθρου 99 και την παρ. 5 του άρθρου 100Α, αντίστοιχα.

6. Η υπηρεσία που εισηγείται για την επένδυση, σύμφωνα με τα άρθρα 96 έως 99 και 100Α, είναι αρμόδια για την παρακολούθησή της μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής και ενημερώνει το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου για κάθε μεταβολή. Για τον σκοπό αυτόν, οι επενδυτές των άρθρων 96, 97, 98, 99 και 100Α υποχρεούνται να υποβάλουν, κατά την αίτηση ανανέωσης της άδειας διαμονής και όποτε τους ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες, τα δικαιολογητικά που ορίζονται, κατά περίπτωση στα ως άνω άρθρα, καθώς και στην απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 176.».

Άρθρο 43

Χορήγηση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση σε μέλη οικογενειών κατόχων άδειας διαμονής τύπου «B.6» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 95 Κώδικα Μετανάστευσης

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 95 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί διάρκειας ισχύος αδειών διαμονής για επενδυτικούς λόγους, η παραπομπή στο άρθρο «100» αντικαθίσταται από την παραπομπή στο άρθρο «100Α», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι πολίτες τρίτων χωρών - κάτοχοι άδειας διαμονής των άρθρων 96 έως 100Α μπορούν, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 84, να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειάς τους στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, η οποία λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος.

Ως μέλη της οικογένειας νοούνται:

- α) ο έτερος των συζύγων ή των συμβίων, με τον/την οποίο/α ο πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,
- β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή των συμβίων κάτω των είκοσι ενός (21) ετών,
- γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων ή συμβίων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούντος σε αυτόν/αυτήν για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συμβίων σε αυτόν/αυτήν κάτω των είκοσι ενός (21) ετών,
- δ) οι απευθείας ανιόντες των συζύγων ή συμβίων.

Στα τέκνα των περ. β) και γ) που συμπληρώνουν το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας τους, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής για τρία (3) έτη, κατ' αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 90, με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση.».

Άρθρο 44

Επενδύσεις σε νεοφυείς επιχειρήσεις – Προσθήκη άρθρου 100Α στον Κώδικα Μετανάστευσης

Στον Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81) προστίθεται άρθρο 100Α ως εξής:

«Άρθρο 100 Α

Επενδύσεις σε νεοφυείς επιχειρήσεις (άδεια διαμονής τύπου «Β.6»)

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία εκδίδεται μετά από πιστοποίηση της Διεύθυνσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης σχετικά με την πραγματοποίηση της επένδυσης που προβλέπεται στον παρόντα, χορηγείται άδεια διαμονής στην Ελλάδα σε πολίτες τρίτων χωρών που εισφέρουν διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ τουλάχιστον στο κεφάλαιο επιχείρησης που είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων της εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» του άρθρου 72 του ν. 4914/2022 (Α' 61) για την απόκτηση μετοχών σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή ομολόγων κατά την έκδοση ομολογιακού δανείου.

2. Για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας της παρ. 1, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Οι αποκτώμενες μετοχές, μερίδια ή συμμετοχές να μην υπερβαίνουν κατά ποσοστό του κεφαλαίου της επιχείρησης ή των δικαιωμάτων ψήφου το τριάντα τρία τοις εκατό (33%),

β) η επιχείρηση να δημιουργεί, εντός του πρώτου έτους από την πραγματοποίηση της επένδυσης, δύο (2) τουλάχιστον νέες θέσεις εργασίας και

γ) η επιχείρηση να διατηρεί, επί πέντε (5) τουλάχιστον έτη από την πραγματοποίηση της επένδυσης, τον ίδιο συνολικό αριθμό των θέσεων εργασίας προσαυξημένο κατά τις θέσεις της περ. β).

3. Αν η επένδυση της παρ. 1 πραγματοποιείται από νομικό πρόσωπο, χορηγείται άδεια διαμονής στην Ελλάδα σε πολίτες τρίτων χωρών ως εξής:

α) Για επένδυση που πραγματοποιείται από ημεδαπό νομικό πρόσωπο, δύναται να χορηγηθεί άδεια διαμονής στην Ελλάδα σε πολίτη τρίτης χώρας, εφόσον κατέχει το σύνολο των εταιρικών του μεριδίων,

β) για επένδυση που πραγματοποιείται από αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, δύναται να χορηγηθεί άδεια διαμονής στην Ελλάδα σε μέχρι τρεις (3), αναλόγως του ύψους της επένδυσης, πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι κατέχουν ποσοστό τριάντα τρία τοις εκατό (33%) τουλάχιστον του κεφαλαίου του αλλοδαπού νομικού προσώπου.

4. Η επένδυση πραγματοποιείται με κεφάλαια, τα οποία εμβάζονται από το εξωτερικό στην Ελλάδα για τους σκοπούς της επένδυσης από πολίτη τρίτης χώρας. Εντολές του εμβάσματος δύναται να είναι ο σύζυγος ή το άλλο μέρος του συμφώνου συμβίωσης ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού του επενδυτή.

5. Αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 94, περί προϋποθέσεων αιτούντων, η αίτηση εισόδου στην Ελλάδα και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 47Α του άρθρου 176 υποβάλλονται στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου διαμονής του επενδυτή, μέσα στο επόμενο από την πραγματοποίηση της επένδυσης έτος. Η προξενική αρχή, μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή τους, τα διαβιβάζει στη Διεύθυνση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης που ορίζεται ως αρμόδια υπηρεσία για την πιστοποίηση της πραγματοποίησης και της διακράτησης της επένδυσης. Η ανωτέρω υπηρεσία εξετάζει τα δικαιολογητικά και διαβιβάζει στην προξενική αρχή τη σχετική πιστοποίηση μέσα σε δύο (2) μήνες από την παραλαβή τους, προκειμένου να χορηγηθεί η εθνική θεώρηση εισόδου για «επενδυτική δραστηριότητα σε νεοφυείς επιχειρήσεις».

6. Αν οι αποκτώμενοι τίτλοι είναι ονομαστικοί, η πραγματοποίηση και η διακράτηση της επένδυσης πιστοποιούνται, με σχετική βεβαίωση της επιχείρησης στην οποία εισφέρεται το κεφάλαιο, αρμοδίως

υπογεγραμμένη και επικυρωμένη. Αν οι αποκτώμενες μετοχές αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενες αγορές ή πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης που λειτουργούν στην Ελλάδα, η πραγματοποίηση της επένδυσης γίνεται με διαμεσολαβητή επιχείρηση επενδύσεων του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14), η οποία παρέχει την επενδυτική υπηρεσία της περ. 4 του Παραρτήματος Ι του Τμήματος Α' του ίδιου νόμου, ή πιστωτικό ίδρυμα, με έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα, με τη δημιουργία προσωπικής μερίδας του επενδυτή στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) της ανώνυμης εταιρείας «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.». Η πραγματοποίηση της επένδυσης πιστοποιείται με βεβαίωση, η οποία εκδίδεται από τον διαμεσολαβητή του δεύτερου εδαφίου και η διακράτησή της με βεβαίωση που εκδίδεται από την επιχείρηση επενδύσεων, ή το πιστωτικό ίδρυμα του δεύτερου εδαφίου, με έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα, που τηρεί τον σχετικό λογαριασμό χειριστή.

7. Στον πολίτη τρίτης χώρας που έχει λάβει εθνική θεώρηση εισόδου ως επενδυτής της παρ. 1 του παρόντος, εφόσον προσκομίσει πρόσφατη πιστοποίηση της αρμόδιας υπηρεσίας για τη διακράτηση της επένδυσης και τα λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 176, χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, άδεια διαμονής, διάρκειας ενός (1) έτους, η οποία ανανεώνεται για διάστημα δύο (2) ετών κάθε φορά, για όσο πιστοποιείται η διακράτηση της συγκεκριμένης επένδυσης και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας. Εξαιρετικά, η άδεια ανανεώνεται και στις περιπτώσεις που έχει παρέλθει ο μέγιστος χρόνος λειτουργίας που τίθεται ως προϋπόθεση για την εγγραφή ή διατήρηση της επιχείρησης, ακόμα και αν, εκ του λόγου αυτού, η επιχείρηση έχει διαγραφεί από το Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων της «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.», εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης της. Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν συνιστούν λόγο που κωλύει την ανανέωση της άδειας διαμονής. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης και την έκδοση απόφασης χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν πραγματοποιήσει επένδυση του παρόντος άρθρου, είναι η Διεύθυνση Αδειών Διαμονής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

8. Στην άδεια διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών της παρ. 1 αναγράφεται «Β.6 Άδεια διαμονής για πραγματοποίηση επένδυσης σε νεοφυή επιχείρηση».

9. Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με το παρόν δεν καθιερώνουν δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε μορφή εργασίας.

10. Πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής σε ισχύ που χορηγήθηκε σύμφωνα με το παρόν, διακρατεί τις μετοχές της παρ. 1 για πέντε (5) έτη από την απόκτησή τους. Αν, μετά από την παρέλευση του ελάχιστου διαστήματος διακράτησης, ο πολίτης τρίτης χώρας εκποιήσει τις μετοχές, διατηρεί την άδεια διαμονής του, εφόσον αποκτήσει νέες μετοχές της παρ. 1 και υπό τους όρους του παρόντος άρθρου εντός δύο (2) μηνών ή προχωρήσει σε επένδυση των άρθρων 96 έως 100 εντός δύο (2) μηνών. Στις περιπτώσεις πτώχευσης ή εταιρικού μετασχηματισμού της εταιρείας, ακόμη και πριν από την πάροδο του ελάχιστου διαστήματος διακράτησης, η άδεια διαμονής δεν ανακαλείται αν ο πολίτης τρίτης χώρας αποκτήσει, εντός δύο (2) μηνών, μετοχές της παρ. 1 και υπό τους όρους του παρόντος άρθρου σε άλλη επιχείρηση ή προχωρήσει σε επένδυση των άρθρων 96 έως 100 εντός δύο (2) μηνών, ακόμη και αν η αγορά μετοχών ή η επένδυση πραγματοποιηθεί με χρήματα που προέκυψαν από τη ρευστοποίηση της αρχικής επένδυσης. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις μεταβολής της επένδυσης, ο πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής σε ισχύ δυνάμει του παρόντος, και τα μέλη της οικογένειάς του διατηρούν την ήδη χορηγηθείσα άδεια διαμονής έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης της νέας συνολικής επένδυσης και χορήγησης της άδειας διαμονής δυνάμει αυτής.

11. Οι πολίτες τρίτων χωρών ενημερώνουν τη Διεύθυνση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη ρευστοποίηση μέρους ή του συνόλου της επένδυσης, καθώς και για την πτώχευση ή τον εταιρικό μετασχηματισμό της εταιρείας, της οποίας απέκτησαν μετοχές, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός. Η παραπάνω Υπηρεσία ενημερώνει τη Διεύθυνση Αδειών Διαμονής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τη διακοπή της διακράτησης της επένδυσης.

12. Η άδεια διαμονής ανακαλείται και, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων μεταβολής ή παύσης λειτουργίας του φορέα της επένδυσης, επιβάλλεται, με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Ανάπτυξης και Μετανάστευσης και Ασύλου, διοικητικό πρόστιμο ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ:

α) στην επιχείρηση και στον πολίτη τρίτης χώρας, αν διαπιστώνεται παράβαση των όρων της παρ. 2, και
β) στον πολίτη τρίτης χώρας, αν δεν τήρησε την υποχρέωση διακράτησης της παρ. 10 ή δεν προέβη ή προέβη εκπρόθεσμα στην ενημέρωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 11.».

Άρθρο 45

Παράβολο για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής τύπου «B.6» - Τροποποίηση περ. γ' παρ.

1 άρθρου 171 Κώδικα Μετανάστευσης

Στην περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 171 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί παραβόλων – προστίμων, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η περ. γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. για τις άδειες διαμονής που περιλαμβάνονται στην κατηγορία «B» του Μέρους Ε' και στους τύπους αδειών διαμονής «B.1», «B.2», «B.3», «B.4» και «B.5» του Κεφαλαίου Β', σε δύο χιλιάδες (2000) ευρώ. Ειδικά για τις άδειες διαμονής τύπου «B.6», η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωσή τους συνοδεύεται και από αποδεικτικό καταβολής ηλεκτρονικού παραβόλου ύψους δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500€) ευρώ, το οποίο εισπράττεται ως τέλος υπέρ της «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και δεν επιστρέφεται, ανεξαρτήτως της κατάληξης του αιτήματος.».

Άρθρο 46

Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 47Α στο άρθρο 176 Κώδικα Μετανάστευσης

Στο άρθρο 176 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 47Α ως εξής:

«47Α. α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Εξωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να αναπροσαρμόζεται το απαιτούμενο ελάχιστο ύψος επένδυσης και τα λοιπά χαρακτηριστικά της επένδυσης του άρθρου 100Α, να καθορίζεται ο αριθμός των πολιτών τρίτων χωρών της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 100Α σε συνάρτηση με το ύψος της επένδυσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το διπλάσιο του ελάχιστου ποσού που ορίζεται κατά περίπτωση στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου, το περιεχόμενο της αίτησης εισόδου και τα δικαιολογητικά της παρ. 5 του ίδιου άρθρου και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 100Α.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζονται η διαδικασία και η προθεσμία υποβολής αίτησης για τη νέα άδεια διαμονής του επενδυτή και των μελών της οικογένειάς του, τα δικαιολογητικά και ο τρόπος παρακολούθησης της τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων αναφορικά με τη νέα επένδυση, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 10 του άρθρου 100Α.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ορίζονται η διαδικασία και τα όργανα διενέργειας του ελέγχου για την εφαρμογή του άρθρου 100Α, καθορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης των προστίμων της παρ. 12 του ίδιου άρθρου, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 100Α.».

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

Άρθρο 47
Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε:

- α) συγχωνεύσεις,
- β) διασπάσεις, περιλαμβανόμενης της μερικής διάσπασης και της απόσχισης κλάδου,
- γ) ανταλλαγές εταιρικών συμμετοχών, και
- δ) μετατροπές εταιρειών.

2. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στους μετασχηματισμούς της παρ. 1 όταν σε αυτούς συμμετέχουν:

α) μόνο ημεδαπές επιχειρήσεις που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα και υπόκεινται στο ίδιο φορολογικό καθεστώς ή

β) μία (1) τουλάχιστον ημεδαπή επιχείρηση που έχει τη φορολογική της κατοικία στην Ελλάδα, όταν οι λοιπές επιχειρήσεις που συμμετέχουν,

βα) εδρεύουν και έχουν τη φορολογική κατοικία τους σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν μία από τις μορφές του Μέρους Α΄ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το εφαρμοστέο στις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μερικές διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών καθώς και με τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας SE ή μιας SCE από ένα κράτος μέλος σε άλλο (L 310), ή τη μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας του ν. 4072/2012 (Α΄ 86), και υπόκεινται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Μέρος Β΄ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ ή σε οποιονδήποτε άλλο φόρο αντικαθιστά έναν από τους φόρους αυτούς, ή

ββ) ειδικά στην περίπτωση εισφοράς κλάδου ή ανταλλαγής συμμετοχών της αλλοδαπής εταιρείας κράτους εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εδρεύουν και έχουν τη φορολογική κατοικία τους σε κράτος εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει συνάψει με την Ελλάδα Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ή Σύμβαση Διοικητικής Συνδρομής.

3. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις εισφοράς ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 σε υφιστάμενη ή νέα εταιρεία της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4601/2019 (Α΄ 44), περί υποκειμένων των εταιρικών μετασχηματισμών, υπό την προϋπόθεση ότι η εισφερόμενη ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 και η λήπτρια εταιρεία είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας.

4. Όπου στο παρόν Μέρος γίνεται αναφορά σε εισφέρουσα ή λήπτρια εταιρεία, αυτή ισχύει και για δύο ή περισσότερες εισφέρουσες ή λήπτριες εταιρείες.

Άρθρο 48

Ορισμοί

Στο παρόν Μέρος ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί:

- α) Εταιρεία: τα υποκείμενα εταιρικών μετασχηματισμών του άρθρου 2 του ν. 4601/2019 (Α' 44),
- β) ατομική επιχείρηση: η επιχείρηση που έχει οργανωθεί και ασκείται από φυσικό πρόσωπο,
- γ) εισφέρουσα εταιρεία: η εταιρεία ή ατομική επιχείρηση που μεταβιβάζει τα περιουσιακά της στοιχεία, τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού ή που εισφέρει το σύνολο ή έναν ή περισσότερους κλάδους της δραστηριότητάς της,
- δ) λήπτρια εταιρεία: η εταιρεία που, στο πλαίσιο εταιρικού μετασχηματισμού, δέχεται τα περιουσιακά στοιχεία, τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού ή το σύνολο ή έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας της εισφέρουσας εταιρείας,
- ε) συγχώνευση: η συγχώνευση με απορρόφηση ή με σύσταση νέας εταιρείας της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4601/2019,
- στ) διασυννοριακή συγχώνευση: η πράξη της διασυννοριακής συγχώνευσης, όπως ορίζεται στην περ. ε) του άρθρου 53β του ν. 4601/2019,
- ζ) διάσπαση: η κοινή διάσπαση, η μερική διάσπαση και η απόσχιση κλάδου της παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 4601/2019,
- η) διασυννοριακή διάσπαση: η πράξη της διασυννοριακής διάσπασης, όπως ορίζεται στην περ. στ) του άρθρου 103β του ν. 4601/2019.
- θ) ανταλλαγή εταιρικών συμμετοχών: η πράξη με την οποία μία εταιρεία (αποκτώσα εταιρεία) αποκτά εταιρικές συμμετοχές άλλης εταιρείας (αποκτώμενη εταιρεία) σε αντάλλαγμα για την έκδοση ή τη μεταβίβαση εταιρικών συμμετοχών αυτής προς τους μετόχους ή εταίρους της αποκτώμενης εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι ύστερα από την ανταλλαγή η αποκτώσα εταιρεία πρόκειται να κατέχει τουλάχιστον την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της αποκτώμενης εταιρείας ή το πενήντα τοις εκατό (50%) και μία εταιρική συμμετοχή τουλάχιστον της αξίας του κεφαλαίου της αποκτώμενης εταιρείας,
- ι) διασυννοριακή μετατροπή: η πράξη της διασυννοριακής μετατροπής, όπως ορίζεται στην περ. δ) του άρθρου 139β του ν. 4601/2019,
- ια) μετατροπή: η μετατροπή του άρθρου 104 του ν. 4601/2019,
- ιβ) κλάδος δραστηριότητας: το σύνολο των στοιχείων τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού ενός τμήματος μιας εταιρείας τα οποία συνιστούν, από οργανωτική άποψη, αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή, σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα, ανεξαρτήτως εάν από την εκμετάλλευση των στοιχείων αυτού προκύπτουν έσοδα πριν από τον μετασχηματισμό,
- ιγ) φορολογικά διαφανής εταιρεία: η εταιρεία, όπως ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 2578/1998 (Α' 30), της οποίας τα κέρδη φορολογούνται στο όνομα των μετόχων ή εταίρων της,
- ιδ) ημεδαπή εταιρεία: η εταιρεία, όπως ορίζεται στην περ. β) του άρθρου 53β, την περ. β) του άρθρου 103β και την περ. β) του άρθρου 139β του ν. 4601/2019,
- ιε) αλλοδαπή εταιρεία: η εταιρεία, όπως ορίζεται στην περ. γ) του άρθρου 53β, την περ. γ) του άρθρου 103β και την περ. γ) του άρθρου 139β του ν. 4601/2019.

Άρθρο 49

Κανόνες για την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων και των εταιρικών συμμετοχών μετά τον μετασχηματισμό

Για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των μετοχών ή μεριδίων των εταιρειών που συμμετέχουν στον μετασχηματισμό ισχύουν οι παρακάτω κανόνες:

α) Συγχώνευση, διάσπαση και μετατροπή:

αα) Η συγχώνευση, η διάσπαση ή η μετατροπή δεν αυξάνουν τη φορολογητέα αξία των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται στη λήπτρια εταιρεία ή, προκειμένου περί μετατροπής, παραμένουν στην εταιρεία υπό τη νέα νομική της μορφή.

αβ) Ως φορολογητέα αξία των εταιρικών συμμετοχών που περιέρχονται στον μέτοχο ή εταίρο της εισφέρουσας ή της υπό μετατροπή εταιρείας από τη λήπτρια εταιρεία λαμβάνεται η αποτίμηση αυτών σε αγοραία αξία κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της συγχώνευσης ή διάσπασης ή μετατροπής. Στην περίπτωση της συγχώνευσης ή διάσπασης, εφόσον οι εταιρικές συμμετοχές μεταβιβασθούν από τους μετόχους ή εταίρους της εισφέρουσας εταιρείας εντός δύο (2) ετών από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή διάσπασης, ως τιμή κτήσης αυτών θεωρείται η αξία που είχαν αμέσως πριν από τον μετασχηματισμό.

β) Απόσχιση κλάδου:

Ως προς τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρονται στο πλαίσιο απόσχισης κλάδου εφαρμόζεται αναλόγως η υποπερ. αα) της περ. α).

Ως φορολογητέα αξία των εταιρικών συμμετοχών της λήπτριας εταιρείας που λαμβάνει η εισφέρουσα εταιρεία σε περίπτωση απόσχισης κλάδου λαμβάνεται η αποτίμηση αυτών σε αγοραία αξία ως είχε κατά τον χρόνο της ολοκλήρωσης της απόσχισης. Εφόσον οι εταιρικές συμμετοχές μεταβιβασθούν, από την εισφέρουσα εταιρεία, εντός δύο (2) ετών από την ολοκλήρωση της απόσχισης κλάδου, ως τιμή κτήσης αυτών θεωρείται η αξία που είχαν τα εισφερόμενα από αυτήν περιουσιακά στοιχεία αμέσως πριν από την απόσχιση του κλάδου.

γ) Ανταλλαγή εταιρικών συμμετοχών:

γα) Ως φορολογητέα αξία των εταιρικών συμμετοχών που περιέρχονται στην αποκτώσα εταιρεία σε περίπτωση ανταλλαγής εταιρικών συμμετοχών λαμβάνεται η αγοραία αξία που είχαν κατά τον χρόνο της ανταλλαγής.

γβ) Ως φορολογητέα αξία των εταιρικών συμμετοχών που περιέρχονται στον μέτοχο ή εταίρο της αποκτώμενης εταιρείας λαμβάνεται η αξία που είχαν οι ανταλλασσόμενες εταιρικές συμμετοχές πριν από την ανταλλαγή.

Άρθρο 50

Κανόνες για τη φορολόγηση της υπεραξίας που προκύπτει από τον μετασχηματισμό

Για τη φορολόγηση της υπεραξίας των περιουσιακών στοιχείων και των μετοχών ή μεριδίων των εταιρειών που συμμετέχουν στον μετασχηματισμό ισχύουν οι παρακάτω κανόνες:

α) Συγχώνευση, διάσπαση και μετατροπή:

αα) Η υπεραξία που προκύπτει από τη συγχώνευση ή τη διάσπαση ή τη μετατροπή δεν συνεπάγεται φορολογική υποχρέωση για τη λήπτρια εταιρεία ή, προκειμένου περί μετατροπής, για την εταιρεία υπό τη νέα νομική της μορφή.

αβ) Ο μέτοχος ή εταίρος της εισφέρουσας ή της υπό μετατροπή εταιρείας δεν υπόκειται σε φόρο για την υπεραξία που προκύπτει λόγω του μετασχηματισμού, με εξαίρεση το τμήμα που αντιστοιχεί, κατ' αναλογία, σε τυχόν χρηματική καταβολή.

αγ) Λήπτρια εταιρεία που συμμετέχει στο κεφάλαιο της εισφέρουσας εταιρείας ή εισφέρουσα εταιρεία που συμμετέχει στο κεφάλαιο της λήπτριας εταιρείας δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος για την υπεραξία που προκύπτει ως αποτέλεσμα της ακύρωσης της αξίας της συμμετοχής τους λόγω σύγχυσης, υπό την έννοια του άρθρου 453 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), που επήλθε από τη συγχώνευση.

β) Απόσχιση κλάδου: Η εισφέρουσα εταιρεία απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος για την υπεραξία που προκύπτει λόγω της εισφοράς του κλάδου δραστηριότητας.

γ) Ανταλλαγή εταιρικών συμμετοχών: Ο μέτοχος ή εταίρος της αποκτώμενης εταιρείας δεν υπόκειται σε φόρο για την υπεραξία που προκύπτει λόγω του μετασχηματισμού με εξαίρεση το τμήμα που αντιστοιχεί, κατ' αναλογία, σε τυχόν χρηματική καταβολή.

Άρθρο 51

Διενέργεια αποσβέσεων και μεταφορά ζημιών, αποθεματικών και προβλέψεων

1. Η λήπτρια εταιρεία διενεργεί αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού με βάση τις αντίστοιχες φορολογητέες αξίες των στοιχείων αυτών στην εισφέρουσα, σύμφωνα με τους κανόνες που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν δεν είχε λάβει χώρα ο μετασχηματισμός. Αν ο μετασχηματισμός αφορά την απόσχιση κλάδου, οι μεταφερόμενες αποσβέσεις αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού του εισφερόμενου κλάδου.

2. Η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τις ζημίες της εισφέρουσας εταιρείας, υπό τους ίδιους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα, εάν δεν είχε λάβει χώρα ο μετασχηματισμός. Αν ο μετασχηματισμός αφορά την απόσχιση κλάδου, οι μεταφερόμενες ζημίες αφορούν την οικονομική δραστηριότητα του εισφερόμενου κλάδου.

3. Η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τα αποθεματικά και τις προβλέψεις που σχηματίστηκαν από την εισφέρουσα εταιρεία, με τις φορολογικές απαλλαγές και τους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα, εάν δεν είχε λάβει χώρα ο μετασχηματισμός. Η λήπτρια εταιρεία αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της εισφέρουσας εταιρείας ως προς τα εν λόγω αποθεματικά και προβλέψεις. Αν ο μετασχηματισμός αφορά την απόσχιση κλάδου, τα μεταφερόμενα αποθεματικά και προβλέψεις αφορούν την οικονομική δραστηριότητα του εισφερόμενου κλάδου.

Άρθρο 52

Ειδικά θέματα εισφοράς ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012

1. Ως περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην εισφερόμενη ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 (Α' 86) νοούνται τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν:

α) στο φυσικό πρόσωπο που είναι φορέας της ατομικής επιχείρησης,

β) στα μέλη της κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012,

τα οποία, όπως προκύπτει από τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία, εξυπηρετούν τους σκοπούς της ατομικής επιχείρησης ή της κοινοπραξίας.

2. Οι φορολογικές απαλλαγές της υποπερ. αα) της περ. α) του άρθρου 49 του παρόντος παρέχονται, εφόσον η εισφερόμενη ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 έχει πραγματοποιήσει έναρξη εργασιών δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν από την ημερομηνία της εισφοράς.

3. Προκειμένου περί εισφερόμενων ακινήτων, η απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων ισχύει με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα εισφερόμενα ακίνητα χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες της εισφέρουσας ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας, η οποία ασκεί επιχείρηση επί δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν από την εισφορά, και

β) τα εισφερόμενα ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της λήπτριας εταιρείας επί δύο (2) τουλάχιστον έτη από την εισφορά.

4. Δεν επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης σε ακίνητα που εισφέρονται, σύμφωνα με το παρόν, από ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 με κύριο αντικείμενο εργασιών την κατασκευή ή εκμετάλλευση ακινήτων.

5. Η υποπερ. αβ) της περ. α) του άρθρου 49 και η υποπερ. αβ) της περ. α) του άρθρου 50 εφαρμόζονται αναλόγως για τους μετασχηματισμούς του παρόντος.

6. Το άρθρο 51 του παρόντος εφαρμόζεται αναλόγως και στην εισφορά ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012.

Άρθρο 53

Ειδικά θέματα διασυννοριακών συγχωνεύσεων και διασυννοριακών διασπάσεων

1. Σε περιπτώσεις διασυννοριακών μετασχηματισμών, το παρόν Μέρος εφαρμόζεται εφόσον:

α) η εισφέρουσα είναι αλλοδαπή εταιρεία και φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και η λήπτρια εταιρεία είναι ημεδαπή εταιρεία και φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, αν μετά από τη διασυννοριακή συγχώνευση ή τη διασυννοριακή διάσπαση τα στοιχεία του ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται δεν συνδέονται με εκτός Ελλάδας μόνιμη εγκατάσταση της λήπτριας εταιρείας,

β) η λήπτρια εταιρεία είναι αλλοδαπή εταιρεία και φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, αν μετά από τη διασυννοριακή συγχώνευση ή τη διασυννοριακή διάσπαση τα στοιχεία του ενεργητικού που βρίσκονται στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται συνδέονται με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα της λήπτριας εταιρείας.

Κατ' εξαίρεση, το παρόν Μέρος εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις εισφοράς κλάδου και ανταλλαγής συμμετοχών από ημεδαπή εταιρεία σε εταιρεία που εδρεύει σε κράτος εκτός της Ε.Ε. και αντιστρόφως, υπό την προϋπόθεση ότι το άλλο κράτος έχει συνάψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ή Σύμβαση Διοικητικής Συνδρομής με την Ελλάδα.

2. Εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας και η λήπτρια εταιρεία είναι αλλοδαπή εταιρεία και φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., το παρόν άρθρο εφαρμόζεται αν η διασυννοριακή συγχώνευση ή η διασυννοριακή διάσπαση επιφέρει τη μεταβίβαση κλάδου δραστηριότητας που συνιστά μόνιμη εγκατάσταση σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.. Σε αυτή την περίπτωση, η εισφέρουσα εταιρεία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στην ημεδαπή και δικαιούται περαιτέρω πίστωσης έναντι του ποσού του φόρου που θα επιβαλλόταν στο κράτος - μέλος της Ε.Ε. στο οποίο βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση, αν δεν ίσχυαν οι διατάξεις του παρόντος.

3. Σε περίπτωση απόσχισης κλάδου, εφόσον η ημεδαπή εταιρεία εισφέρει τη μόνιμη εγκατάστασή της που βρίσκεται σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή σε κράτος εκτός αυτής σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του παρόντος, η προκύπτουσα στην περίπτωση αυτή υπεραξία φορολογείται στην Ελλάδα

κατά τον χρόνο που λαμβάνει χώρα η διασυνοριακή απόσχιση κλάδου, κατά παρέκκλιση της περ. β) του άρθρου 50. Από τον προκύπτοντα φόρο αφαιρείται ο φόρος που θα είχε επιβληθεί στο κράτος - μέλος στο οποίο βρίσκεται η εισφερόμενη μόνιμη εγκατάσταση, αν δεν ίσχυε το παρόν.

Άρθρο 54

Μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή μιας Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας - Διασυνοριακή μετατροπή

1. Η μεταφορά από την Ελλάδα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή η μεταφορά από άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. στην Ελλάδα, της καταστατικής έδρας μίας SE ή μίας SCE σύμφωνα με τους Κανονισμούς 2157/2001 του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2001 (L 294) και 1435/2003 του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 (L 207) αντίστοιχα, χωρίς λύση της εταιρείας ή σύσταση νέου νομικού προσώπου δεν συνεπάγεται φορολογία των υπεραξιών σύμφωνα με την υποπερ. αα) της περ. α) του άρθρου 50 του παρόντος των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της SE ή της SCE, τα οποία προσαρτώνται σε μόνιμη εγκατάσταση αυτής στην Ελλάδα.
2. Η μόνιμη εγκατάσταση που δημιουργείται σύμφωνα με την παρ. 1, εξακολουθεί να υπολογίζει αποσβέσεις επί της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που προσαρτώνται σε αυτή, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που θα ίσχυαν αν δεν είχε γίνει η μεταφορά της καταστατικής έδρας.
3. Προβλέψεις ή αποθεματικά που η SE ή η SCE είχε σχηματίσει πριν από τη μεταφορά της καταστατικής έδρας της σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., τα οποία δεν έχουν προκύψει από την οικονομική δραστηριότητα μόνιμης εγκατάστασης της εταιρείας στην αλλοδαπή, δεν φορολογούνται κατά τον χρόνο της μεταφοράς της καταστατικής έδρας, εφόσον η εταιρεία διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και τα αποθεματικά συνεχίζουν να εμφανίζονται αυτούσια στα βιβλία της μόνιμης εγκατάστασης.
4. Η μόνιμη εγκατάσταση διατηρεί το δικαίωμα μεταφοράς ζημίας από παρελθούσες χρήσεις της SE ή της SCE, που μετέφερε την καταστατική της έδρα σε άλλο κράτος μέλος.
5. Οι παρ. 2 έως 4 εφαρμόζονται και στην περίπτωση μεταφοράς καταστατικής έδρας από άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. στην Ελλάδα, εφόσον πριν από τη μεταφορά της καταστατικής έδρας, η SE ή η SCE διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.
6. Οι παρ. 1 έως 4 εφαρμόζονται και στην περίπτωση της διασυνοριακής μετατροπής.

Άρθρο 55

Φορολόγηση φορολογικού κατοίκου Ελλάδας μετόχου ή μεριδιούχου διαφανούς εταιρείας σε περίπτωση διασυνοριακού μετασχηματισμού

1. Αν μία εισφέρουσα ή αποκτώμενη εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), στο κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, χαρακτηριστεί από την ελληνική Φορολογική Διοίκηση ως φορολογικά διαφανής κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 2578/1998 (Α' 30), αφού ληφθούν υπόψη και τα νομικά χαρακτηριστικά της, βάσει του δικαίου του κράτους σύστασής της, οι μέτοχοι ή εταίροι, φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, φορολογούνται για το μερίδιό τους επί της υπεραξίας, όπως αυτή υπολογίζεται με βάση την υποπερ. αβ) της περ. α) του άρθρου 50. Από το συνολικό ποσό του φόρου εισοδήματος που οφείλεται σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), εκπίπτει το αντίστοιχο ποσό φόρου που θα επιβαλλόταν σε βάρος της πιο πάνω αλλοδαπής εταιρείας για τα εισοδήματα, τα κέρδη ή τις υπεραξίες της, αν δεν εφαρμοζόταν το παρόν.

2. Η υποπερ. αβ) της περ. α) του άρθρου 49, η υποπερ. αβ) της περ. α) του άρθρου 50 και οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 51 δεν εφαρμόζονται, αν η λήπτρια ή αποκτώσα εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. χαρακτηρίζεται ως φορολογικά διαφανής βάσει του δικαίου του κράτους σύστασής της.

3. Αν νομικό πρόσωπο, εταίρος εισφέρουσας ή αποκτώμενης εταιρείας, το οποίο έχει την έδρα του σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. και στο κεφάλαιο του οποίου συμμετέχει φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, χαρακτηρίζεται ως φορολογικά διαφανές, κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 2578/1998 (Α' 30), βάσει του δικαίου του κράτους σύστασής του, ο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας δεν φορολογείται για το μερίδιό του επί του κέρδους ή της υπεραξίας που προκύπτει για τον αρχικό εταίρο της εισφέρουσας ή αποκτώμενης εταιρείας.

Άρθρο 56

Λοιπές απαλλαγές - Μη εφαρμογή ευεργετημάτων

1. Απαλλάσσονται από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου, και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στον Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Κώδικας Φ.Π.Α., ν. 5144/2024, Α' 162):

α) οι συμβάσεις και πράξεις του μετασχηματισμού, το καταστατικό, η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών ή επιχειρήσεων που μετασχηματίζονται,

β) κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά στην εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος,

γ) οι εταιρικές συμμετοχές που πρόκειται να εκδοθούν για την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού,

δ) οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων,

ε) η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της λήπτριας εταιρείας,

στ) οι πράξεις δημοσίευσης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο,

ζ) η μεταγραφή των πράξεων και

η) κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τον μετασχηματισμό ή τη σύσταση εταιρείας.

2. Κατά παρέκκλιση της περ. ζ) της παρ. 1, για τη μεταγραφή ή την εγγραφή των σχετικών πράξεων μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών ή επιχειρήσεων που μετασχηματίζονται ή μεταβολής των στοιχείων του δικαιούχου καταβάλλονται μόνο πάγια δικαιώματα έμμισθων ή άμισθων υποθηκοφυλάκων και προϋσταμένων κτηματολογικών γραφείων, ποσού ύψους τριακοσίων (300) ευρώ, χωρίς οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση, αμοιβή, επίδομα ή τέλος, ανεξαρτήτως του χρόνου πραγματοποίησης του μετασχηματισμού και συντέλεσης των σχετικών πράξεων μεταβίβασης.

3. Η συμβολαιογραφική πράξη του μετασχηματισμού υποβάλλεται σε μεταγραφή σύμφωνα με το άρθρο 1197 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), εφόσον με αυτήν εισφέρονται ή μεταβιβάζονται εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, ακόμη και αν αυτά δεν περιγράφονται στην ίδια τη συμβολαιογραφική πράξη. Αν η περιγραφή ελλείπει, υποβάλλεται έκθεση με τα στοιχεία των εμπράγματος δικαιωμάτων και της ταυτότητας των ακινήτων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 1194 και 1197 του Αστικού Κώδικα.

Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν απαιτείται να υποβάλλονται δηλώσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου, και να μνημονεύονται ή να προσαρτώνται πιστοποιητικά της φορολογικής διοίκησης, οποιασδήποτε μορφής ή χρήσης, ή οποιασδήποτε άλλης δημόσιας υπηρεσίας, οργανισμού ή εταιρείας ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού ή οποιοσδήποτε διοικητικές εγκρίσεις, βεβαιώσεις μηχανικών, βεβαιώσεις

υποθηκοφυλακείων ή κτηματολογικών γραφείων ή λοιπές βεβαιώσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, πιστοποιητικά, τοπογραφικά διαγράμματα, αποσπάσματα κτηματολογικών διαγραμμάτων και σχεδιαγράμματα για τη μεταβίβαση ακινήτων, ακόμη και εκείνων που έχουν αποκτηθεί με αναγκαστική απαλλοτρίωση ή βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές. Κατ' εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται πιστοποιητικό Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του άρθρου 60 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση ή πράξη μετασχηματισμού ή στην έκθεση που επισυνάπτεται κατά την καταχώριση στα οικεία βιβλία μεταγραφών ή στα οικεία κτηματολογικά φύλλα αποσπάσματος της σύμβασης ή του καταστατικού, με το οποίο βεβαιώνεται μόνο ότι τα ακίνητα των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά από την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι τα ακίνητα περιλαμβάνονται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη συμπεριλαμβανομένου του έτους μεταβίβασης. Η σύμβαση ή πράξη μετασχηματισμού που συντάσσεται στο πλαίσιο μετασχηματισμών του παρόντος, χωρίς την επισύναψη των εγγράφων που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας, είναι έγκυρη. Αν δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταγραφής ή εγγραφής εμπράγματων δικαιωμάτων κατά τον χρόνο συντέλεσης του εταιρικού μετασχηματισμού, ολοκληρώνεται από το νομικό πρόσωπο στο οποίο περιέρχεται τελικώς το εμπράγματο δικαίωμα, ως καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρούσα. Κατ' εξαίρεση του δεύτερου εδαφίου της παρούσας, για την εισφορά ακινήτων κατά το άρθρο 49 του παρόντος, υποβάλλεται δήλωση φόρου μεταβίβασης ακινήτων.

4. Οι μετασχηματισμοί του παρόντος Μέρους, με εξαίρεση τους μετασχηματισμούς του άρθρου 49, απαλλάσσονται από τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου.

5. Τα ευεργετήματα που προβλέπονται στο παρόν αίρονται ολικά ή μερικά, όταν κάποια από τις πράξεις που αναφέρονται στα επιμέρους άρθρα έχει ως κύριο στόχο ή ως έναν από τους κύριους στόχους τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή. Το γεγονός ότι η πράξη δεν πραγματοποιείται για οικονομικά θεμιτούς λόγους, όπως είναι η αναδιάρθρωση ή η ορθολογικότερη οργάνωση των δραστηριοτήτων των εταιρειών ή επιχειρήσεων που ενέχονται στη σχετική πράξη, μπορεί να αποτελέσει τεκμήριο ότι κύριος ή ένας από τους κύριους στόχους της πράξης αυτής είναι η φοροδιαφυγή ή η φοροαποφυγή.

6. Εφόσον ο μετασχηματισμός διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 52, ισχύουν ειδικότερα τα εξής:

α) αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 52, αίρεται η απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων και καταβάλλεται ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά τον χρόνο της εισφοράς με χρήση των συντελεστών που ίσχυαν κατά τον χρόνο αυτό,

β) αν το εισφερόμενο ακίνητο δεν χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της λήπτριας εταιρείας επί δύο (2) τουλάχιστον έτη από την εισφορά, η λήπτρια εταιρεία υποβάλλει δήλωση για την καταβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη συμπλήρωση των δύο (2) ετών και καταβάλλει τον φόρο σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.

Άρθρο 57

Απαλλαγές από φόρο εισοδήματος - Τροποποίηση άρθρου 4 και παρ. 1 άρθρου 6 ν. 4935/2022

1. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 4 του ν. 4935/2022 (Α' 103), περί απαλλαγής από τον φόρο εισοδήματος στην περίπτωση εισφοράς ατομικής επιχείρησης, οι λέξεις «των εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδων (125.000) ευρώ» αντικαθίσταται από τις λέξεις «των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ», και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος στην περίπτωση συνεργασίας προσώπων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 15, στην περίπτωση συνεργασίας προσώπων κατά την έννοια της περ. β' του άρθρου 2, παρέχεται το κίνητρο της απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος για κάθε συνεργαζόμενο πρόσωπο επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Στην περίπτωση που η συνεργασία πραγματοποιείται δυνάμει της ίδρυσης νέου νομικού προσώπου ή άλλης νομικής οντότητας, καθένα από τα συνεργαζόμενα πρόσωπα εισφέρει στο εταιρικό κεφάλαιο του υπό ίδρυση νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ποσό ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του εταιρικού του κεφαλαίου και το εταιρικό κεφάλαιο του νέου νομικού προσώπου ή της νέας νομικής οντότητας δεν υπολείπεται του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Αν η συνεργασία προσώπων πραγματοποιείται δυνάμει σύμβασης με αντικείμενο τη συμβολιακή γεωργία, σύμφωνα με το άρθρο 16, ο συνεργαζόμενος παραγωγός εισφέρει στον αγοραστή ποσότητες προϊόντων ίσες με το σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον της συνολικής ποσότητας όμοιων ή παρεμφερών προϊόντων παραγωγής του.»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4935/2022, περί γενικών διατάξεων για την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις περιπτώσεις των άρθρων 3, 4 και 5, η απαλλαγή από τον φόρο εφαρμόζεται για έως εννέα (9) φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το επόμενο έτος της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού εταιρειών οποιασδήποτε μορφής ή της ημερομηνίας πραγματοποίησης εισφοράς ατομικής επιχείρησης σε οποιασδήποτε μορφής εταιρεία ή της ημερομηνίας έναρξης της οποιασδήποτε μορφής συνεργασίας. Η νέα εταιρεία που προκύπτει από την εφαρμογή των άρθρων 3 έως 5, κατά περίπτωση, μπορεί να μεταφέρει τις ζημιές των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων ή της εισφερόμενης ατομικής επιχείρησης, υπό τους ίδιους όρους που θα ίσχυαν για τις μετασχηματιζόμενες ή εισφερόμενες επιχειρήσεις, εάν δεν είχε λάβει χώρα ο μετασχηματισμός.»

Άρθρο 58

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Δ'

1. Το Μέρος Δ' εφαρμόζεται σε:

α) συγχωνεύσεις, αν το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4601/2019 (Α' 44) ή το κοινό σχέδιο διασυννοριακής συγχώνευσης της παρ. 1 του άρθρου 53δ του ν. 4601/2019, κατά περίπτωση, για οποιαδήποτε από τις εταιρείες που μετέχουν στη συγχώνευση, δημοσιεύεται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

β) διασπάσεις, αν το σχέδιο σύμβασης διάσπασης της παρ. 1 του άρθρου 60 του ν. 4601/2019 ή το σχέδιο διασυννοριακής διάσπασης της παρ. 1 του άρθρου 103ε του ν. 4601/2019, κατά περίπτωση, για οποιαδήποτε από τις εταιρείες που μετέχουν στη διάσπαση, δημοσιεύεται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

γ) μετατροπές, αν το σχέδιο της απόφασης της συνέλευσης ή των εταίρων για την μετατροπή της παρ. 1 του άρθρου 106 του ν. 4601/2019 ή το σχέδιο της διασυννοριακής μετατροπής της παρ. 1 του άρθρου 139ε του ν. 4601/2019, κατά περίπτωση, δημοσιεύεται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

δ) ανταλλαγές εταιρικών συμμετοχών, αν η σχετική απόφαση του αρμόδιου εταιρικού οργάνου της αποκτώσας δημοσιεύεται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

ε) εισφορές ατομικών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 (Α' 86), αν η διακοπή εργασιών της εισφερόμενης επιχείρησης ή κοινοπραξίας λαμβάνει χώρα μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

στ) μεταφορές καταστατικής έδρας μίας SE ή SCE, αν η σχετική απόφαση του αρμόδιου εταιρικού οργάνου δημοσιεύεται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Δεν διέπονται από το Μέρος Δ':

α) οι μετασχηματισμοί, αν το οικείο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης ή σχέδιο σύμβασης διάσπασης ή η απόφαση του αρμόδιου εταιρικού οργάνου για μετατροπή εταιρείας ή η ανταλλαγή εταιρικών συμμετοχών ή η μεταφορά καταστατικής έδρας, δημοσιεύονται πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος,

β) η εισφορά ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012, αν η βεβαίωση διακοπής εργασιών της εισφερόμενης επιχείρησης ή κοινοπραξίας λαμβάνει χώρα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Οι μετασχηματισμοί της παρ. 2 που δεν έχουν ολοκληρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διέπονται από το Μέρος Δ', αν συνταχθεί νέο σχέδιο ή ληφθεί νέα απόφαση, κατά περίπτωση, εκ μέρους του αρμόδιου εταιρικού οργάνου, μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Οι μετασχηματισμοί που διενεργήθηκαν με βάση τις καταργούμενες διατάξεις των περ. α) έως ε) του άρθρου 59 ή με βάση την παρ. 2 συνεχίζουν να διέπονται από τις καταργούμενες διατάξεις ως προς τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα φορολογικά ευεργετήματα που προβλέπονταν σε αυτές.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

α) η αναφορά της παρ. 21 του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 (Α' 154) στο άρθρο 3 του ν. 2166/1993 (Α' 137) νοείται ως αναφορά στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 56,

β) η αναφορά της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 2778/1999 (Α' 295) στις διατάξεις του ν. 2166/1993 νοείται ως αναφορά στα άρθρα 47 έως 59 του παρόντος.

Άρθρο 59

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Δ'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) Το ν.δ. 1297/1972 (Α' 217), περί παροχής φορολογικών κινήτρων για τη συγχώνευση ή μετατροπή επιχειρήσεων με στόχο τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων,

β) τα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 2166/1993 (Α' 137), περί μετασχηματισμού επιχειρήσεων,

γ) το Κεφάλαιο Α' του ν. 2578/1998 (Α' 30), περί συγχωνεύσεων, διασπάσεων κ.λπ. εταιρειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) τα άρθρα 52 έως και 56 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί μεταφοράς κλάδων δραστηριότητας και λοιπών ειδικότερων προβλέψεων και

ε) το άρθρο 61 του ν. 4438/2016 (Α' 220), περί κινήτρων για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων με τον Κ.Φ.Ε.

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Άρθρο 60

Λειτουργική ανεξαρτησία Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 3 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί λειτουργικής ανεξαρτησίας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «ο Εμπειρογνώμονας», όπου αναφέρονται, διαγράφονται, β) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 3

Λειτουργική ανεξαρτησία

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και ο Διοικητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από τον νόμο και τη συνείδησή τους και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε σε διοικητική εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές ή άλλον δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό. Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και ο Διοικητής απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Το παρόν ισχύει και για τους Υποδιοικητές, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας του Διοικητή σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 14.».

Άρθρο 61

Οργανισμός και Εσωτερικοί Κανονισμοί της Αρχής - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 6 ν. 4389/2016

Η παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί Οργανισμού και Εσωτερικών Κανονισμών της Αρχής, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο Οργανισμός και οι Εσωτερικοί Κανονισμοί εκδίδονται με αποφάσεις του Διοικητή, μετά από απλή γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης σχετικά με τη συμβατότητά τους με τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της Αρχής, και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Άρθρο 62

Όργανα διοίκησης της Αρχής - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 7 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί οργάνων διοίκησης της Αρχής, οι λέξεις «και ο Διοικητής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ο Διοικητής και οι τρεις (3) Υποδιοικητές», και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7

Όργανα Διοίκησης της Αρχής

Τα όργανα Διοίκησης της Αρχής είναι το Συμβούλιο Διοίκησης, ο Διοικητής και οι τρεις (3) Υποδιοικητές.».

Άρθρο 63

Συμβούλιο Διοίκησης - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 8 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί Συμβουλίου Διοίκησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, β) η παρ. 3 καταργείται, γ) στην παρ. 5 οι λέξεις «καθώς και ο Εμπειρογνώμονας,» διαγράφονται, δ) στην παρ. 6: δα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «Οι αποδοχές του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης και του Εμπειρογνώμονα» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Οι αποδοχές του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης,», δβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Για τον Πρόεδρο, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και τον Εμπειρογνώμονα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για τον Πρόεδρο και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης», δγ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «και ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, ε) στην παρ. 8 το τελευταίο εδάφιο καταργείται, στ) στην παρ. 9: στα) μετά από τις λέξεις «σύζυγοι» προστίθενται οι λέξεις «ή μέρη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης», στβ) μετά από τις λέξεις «του Συμβουλίου ή του

Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «ή των Υποδιοικητών», ζ) στην παρ. 10 οι λέξεις «ή Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Συμβούλιο Διοίκησης

1. Το Συμβούλιο Διοίκησης είναι πενταμελές, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) ακόμη τακτικά μέλη, τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης συμμετέχει ο Διοικητής της Αρχής ως εκ της ιδιότητάς του, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση κωλύματος του Διοικητή συμμετέχει στη συνεδρίαση του Συμβουλίου Διοίκησης χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Υποδιοικητής που υποδεικνύεται προς τον σκοπό αυτό από τον Διοικητή.

2. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης ορίζεται πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, δύο (2) από τα πέντε (5) μέλη κληρώνονται αμέσως μετά από τη λήψη της απόφασης επιλογής τους και διορίζονται για θητεία τριών (3) ετών, άλλα δύο (2) για θητεία τεσσάρων (4) ετών και ένα (1) μέλος για θητεία πέντε (5) ετών, αντίστοιχα. Αν ανανεωθεί η θητεία μέλους που σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο διορίστηκε για περιορισμένη θητεία, η ανανέωση χωρεί για πλήρη θητεία πέντε (5) ετών.

3. [Καταργείται].

4. Το Συμβούλιο Διοίκησης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, έχει την υποχρέωση να υπηρετεί με συνέπεια τους σκοπούς της Αρχής και να ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον παρόντα νόμο και από την εκάστοτε κείμενη νομοθεσία, με γνώμονα την επίτευξη των στόχων αυτής και την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία και δράση της Αρχής.

5. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, έχουν υποχρέωση να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας.

6. Οι αποδοχές του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης καθορίζονται στο ποσό των τριακοσίων ευρώ (300,00 €) ανά συνεδρίαση και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να υπερβαίνουν ετησίως το τριάντα τοις εκατό (30%) των αποδοχών Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Για τον Πρόεδρο και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης που καλούνται από το εξωτερικό, αναγνωρίζονται έξοδα κίνησης με κάθε μεταφορικό μέσο, ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού και έξοδα διανυκτέρευσης εξωτερικού της περ. β' της κατηγορίας Ι της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Α' της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του Μέρους Β' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται του ανωτάτου ορίου ημερών εκτός έδρας του άρθρου 3 του Κεφαλαίου Α' της υποπαρ. Δ9 της παρ. Δ' του Μέρους Β' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

7. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής συγκρότησης και επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες της Αρχής ή / και του Συμβουλίου Διοίκησης. Οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν:

α) πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι. νομικής ή οικονομικής κατεύθυνσης ή διοίκησης επιχειρήσεων ή θετικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ή ισότιμο τίτλο σπουδών σχολών της ημεδαπής ή αλλοδαπής αντίστοιχων ειδικοτήτων. Ιδιαίτερο προσόν κατά την επιλογή θεωρούνται οι μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι ελληνικού Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένου ισότιμου της αλλοδαπής ή η αποφοίτηση από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. που αποδεικνύουν την επιστημονική εξειδίκευση σε συναφή προς τους σκοπούς της Αρχής ή / και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Διοίκησης γνωστικά αντικείμενα,

β) επαγγελματική εμπειρία σε συναφή προς τους σκοπούς της Αρχής ή / και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Διοίκησης αντικείμενα τουλάχιστον δέκα (10) ετών,

γ) άριστη γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας και ιδίως της αγγλικής,

δ) ισχυρό ιστορικό φορολογικής συμμόρφωσης. Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τα προσόντα διορισμού τόσο κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά τον χρόνο του διορισμού.

8. Οι υποψήφιοι πρέπει επίσης να μην έχουν κώλυμα διορισμού κατά τις διατάξεις των άρθρων 5 και 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), είτε κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων είτε κατά τον χρόνο του διορισμού, και επιπλέον:

α) Να μην έχουν απολυθεί από θέση δημόσιας υπηρεσίας ή Ο.Τ.Α. ή άλλου νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα, λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ή λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για σπουδαίο λόγο, οφειλόμενο σε υπαιτιότητά τους.

β) Να μην έχουν αποκλεισθεί από αρμόδια αρχή από την άσκηση ενός επαγγέλματος ή να μην τους έχει απαγορευθεί η ανάληψη θέσης Προϊσταμένου ή στελέχους οποιασδήποτε δημόσιας αρχής, λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος.

γ) Να μη συνδέονται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας με την Αρχή.

9. Για την αντικατάσταση του Προέδρου ή άλλου μέλους κατά τη διάρκεια της θητείας του Συμβουλίου, οι υποψήφιοι δεν μπορεί να είναι σύζυγοι ή μέλη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δεύτερου βαθμού ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή του Προέδρου ή άλλου μέλους του Συμβουλίου ή του Διοικητή ή των Υποδιοικητών.

10. Δεν μπορεί να διορισθεί Πρόεδρος ή μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης πρόσωπο, το οποίο είναι ή έχει διατελέσει μέλος του Ελληνικού ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Κυβέρνησης ή των εκτελεστικών οργάνων πολιτικού κόμματος, κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο, ή έχει ανακηρυχθεί υποψήφιος βουλευτής, κατά τις ίδιες ως άνω περιόδους.

11. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και δεν αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε δημοσίου λειτουργήματος, καθώς και η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των επιχειρήσεών τους, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. ή δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν επιτρέπεται να ασκούν οποιοδήποτε έμμισθο ή άμισθο λειτουργήμα ή οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα που δεν συμβιβάζεται με την ιδιότητα ή τα καθήκοντα μέλους του Συμβουλίου Διοίκησης της Αρχής. Ιδίως δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες ή να έχουν οποιαδήποτε έννομη σχέση με εταιρεία ή επιχείρηση, εκ της οποίας μπορεί να προκληθεί σύγκρουση συμφερόντων. Δεν συνιστά για αυτούς ασυμβίβαστο η άσκηση καθηκόντων μέλους Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης και η άσκηση καθηκόντων μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

Άρθρο 64

Αρμοδιότητες Συμβουλίου Διοίκησης - Αντικατάσταση παρ. 1, τροποποίηση παρ. 2 έως 5 και προσθήκη παρ. 5Α στο άρθρο 9 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 9 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου Διοίκησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2: βα) στις περ. α) έως δ) οι λέξεις «τη σύμφωνη γνώμη του», όπου αναφέρονται, αντικαθίστανται από τις λέξεις «την απλή γνώμη του», ββ) οι περ. ε) έως ι) καταργούνται, και βγ) προστίθενται περ. ια) και ιβ), γ) στην παρ. 3: γα) στις περ. α) έως γ) οι λέξεις «τη σύμφωνη γνώμη του», όπου αναφέρονται, αντικαθίστανται από τις λέξεις «την απλή γνώμη του», γβ) στην περ. β): οι λέξεις «σε περιπτώσεις σημαντικών οργανωτικών αλλαγών, όπως είναι η σύσταση, η συγχώνευση, η μετατροπή επιπέδου, η κατάργηση και η αναστολή λειτουργίας υπηρεσιών, επιπέδου Γενικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων των Κεντρικών, Ειδικών Αποκεντρωμένων και Περιφερειακών Υπηρεσιών, καθώς και των Περιφερειακών Υπηρεσιών που αποτελούν Αυτοτελείς Υπηρεσίες της Αρχής, ανεξαρτήτως επιπέδου, καθώς και ο καθορισμός των κλάδων από τους οποίους προέρχονται οι Προϊστάμενοι των προαναφερθισών υπηρεσιών και παρακολουθεί την υλοποίηση των ανωτέρω οργανωτικών αλλαγών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε περίπτωση οργανωτικών αλλαγών επιπέδου γενικών διευθύνσεων», δ) στην παρ. 4: δα) μετά από τις λέξεις «του Διοικητή και» προστίθενται οι λέξεις «κάθε Υποδιοικητή και», δβ) στην περ. α) οι λέξεις «τους δύο (2) επικρατέστερους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τους τέσσερις (4) επικρατέστερους», δγ) στην περ. β) μετά από τις λέξεις «του Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «και των Υποδιοικητών και συντάσσει ετήσιες εκθέσεις για την αξιολόγηση του έργου τους, οι οποίες υποβάλλονται στη Βουλή και στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και στον Διοικητή αν αφορούν στους Υποδιοικητές», ε) στην παρ. 5: εα) η περ. γ) καταργείται, εβ) η περ. δ) αντικαθίσταται, στ) προστίθεται παρ. 5Α, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Αρμοδιότητες Συμβουλίου Διοίκησης

Το Συμβούλιο Διοίκησης έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Ως προς τις δραστηριότητες της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης:

α) Παρέχει τη σύμφωνη γνώμη του για το στρατηγικό σχέδιο της Αρχής.

β) Παρέχει την απλή γνώμη του για τη συμφωνία του επιχειρησιακού σχεδίου με το στρατηγικό σχέδιο της Αρχής. Γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης για μη συμφωνία του επιχειρησιακού σχεδίου με το στρατηγικό σχέδιο της Αρχής απαιτείται να φέρει ειδική αιτιολογία.

γ) Παρέχει την απλή γνώμη του για την ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της Αρχής.

2. Ως προς τα ζητήματα προσωπικού της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης:

α) Παρέχει την απλή γνώμη του κατά τον σχεδιασμό της πολιτικής προσωπικού της Αρχής και παρακολουθεί την εφαρμογή αυτής.

β) Παρέχει την απλή γνώμη του για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μεθοδολογιών και ειδικότερων συστημάτων προαγωγών, βαθμολογικής και υπηρεσιακής εξέλιξης του προσωπικού της Αρχής.

γ) Παρέχει την απλή γνώμη του για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μεθοδολογιών και ειδικότερων συστημάτων ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης του προσωπικού της Αρχής.

δ) Παρέχει την απλή γνώμη του για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μεθοδολογιών και ειδικότερου συστήματος μισθολογικού καθεστώτος και επιπλέον ανταμοιβής (bonus) του προσωπικού της Αρχής.

ε) Καταργείται.

στ) Καταργείται.

ζ) Καταργείται.

η) Καταργείται.

θ) Καταργείται.

ι) Καταργείται.

ια) Αποδέχεται δωρεές προς την Αρχή, με την επιφύλαξη της περ. ια) της παρ. 4 του άρθρου 14.

ιβ) Καθιερώνει και απονέμει βραβεία, ιδίως για περιπτώσεις φορολογικής συμμόρφωσης και για την ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης.

3. Ως προς τα οργανωτικά ζητήματα της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης:

α) Παρέχει την απλή γνώμη του για τους Εσωτερικούς Κανονισμούς της Αρχής.

β) Παρέχει την απλή γνώμη του για την κατάρτιση του Οργανισμού της Αρχής, καθώς και για την τροποποίηση αυτού, σε περίπτωση οργανωτικών αλλαγών επιπέδου γενικών διευθύνσεων.

γ) Παρέχει την απλή γνώμη του για την πολιτική της Αρχής σε θέματα διοικητικών διαδικασιών.

4. Ως προς τον Διοικητή της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης:

α) Κατατάσσει τους τέσσερις (4) επικρατέστερους υποψηφίους για τη θέση του Διοικητή και κάθε Υποδιοικητή και υποβάλλει σχετική πρόταση στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

β) Παρέχει τη σύμφωνη γνώμη του για τη συμβατότητα του συμβολαίου απόδοσης με τους τεθέντες στόχους στο στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο, παρακολουθεί την εκτέλεση του συμβολαίου απόδοσης του Διοικητή και των Υποδιοικητών και συντάσσει ετήσιες εκθέσεις για την αξιολόγηση του έργου τους, οι οποίες υποβάλλονται στη Βουλή και στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και στον Διοικητή αν αφορούν στους Υποδιοικητές.

5. Ως προς τον προϋπολογισμό της Αρχής, το Συμβούλιο Διοίκησης:

α) Παρέχει γνώμη στον Διοικητή της Αρχής επί του σχεδίου προϋπολογισμού της, πριν την υποβολή του στο Γ.Λ.Κ.

β) Παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Αρχής, δια της υποβολής σε αυτό εκθέσεων από τον Διοικητή.

γ) Καταργείται.

δ) Παρέχει την απλή γνώμη του για τη σύνταξη του Ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών.

5Α. Οι σύμφωνες και οι απλές γνώμες του Συμβουλίου Διοίκησης που προβλέπονται στον παρόντα νόμο παρέχονται εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Όταν παρέρχεται άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, η γνώμη θεωρείται ότι έχει παρασχεθεί.

6. Το Συμβούλιο Διοίκησης δεν δύναται να ζητά και να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν σε συγκεκριμένες υποθέσεις ή περιπτώσεις φορολογούμενων.».

Άρθρο 65

Διοικητής - Υποδιοικητές - Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1, προσθήκη παρ. 2α, τροποποίηση παρ. 3, 4, 5, 6, αντικατάσταση παρ. 7 και τροποποίηση παρ. 8 και 9 άρθρου 13 ν. 4389/2016

1. Στο άρθρο 13 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί Διοικητή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου προστίθεται η λέξη «- Υποδιοικητές», β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «συνιστάται θέση Διοικητή, ο οποίος τελεί» αντικαθίστανται από τις λέξεις «συστήνονται μία (1) θέση Διοικητή και τρεις (3) θέσεις Υποδιοικητών, οι οποίοι τελούν», ββ) στο δεύτερο εδάφιο: i) μετά από τις λέξεις «του Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «και των Υποδιοικητών», ii) οι λέξεις «μόνο μία φορά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως δύο (2) φορές», βγ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, γ) προστίθεται παρ. 2α, δ) στην παρ. 3: δα) μετά από τις λέξεις «Οι υποψήφιοι» προστίθενται οι λέξεις «για τις θέσεις του

Διοικητή και των Υποδιοικητών», ε) στην παρ. 4: εα) μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής» προστίθενται οι λέξεις «και οι Υποδιοικητές», εβ) μετά από τις λέξεις «σύζυγοι» προστίθενται οι λέξεις «ή μέρη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης», στ) στην παρ. 5 μετά τη λέξη «Διοικητής» προστίθενται οι λέξεις «ή Υποδιοικητής», ζ) στην παρ. 6: ζα) στην περ. α): i) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «του Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «και των Υποδιοικητών», ii) στο δεύτερο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής» προστίθενται οι λέξεις «και οι Υποδιοικητές», ζβ) στην περ. β), μετά από τις λέξεις «ο Διοικητής» προστίθενται οι λέξεις «και οι Υποδιοικητές», η) η παρ. 7 αντικαθίσταται, θ) στις παρ. 8 και 9, μετά από τις λέξεις «του Διοικητή», όπου αναφέρονται, προστίθενται οι λέξεις «και των Υποδιοικητών», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Διοικητής - Υποδιοικητές

1. Στην Αρχή συστήνονται μία (1) θέση Διοικητή και τρεις (3) θέσεις Υποδιοικητών, οι οποίοι τελούν σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Η θητεία του Διοικητή και των Υποδιοικητών ορίζεται πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί έως δύο (2) φορές με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Οι θέσεις των Υποδιοικητών έχουν τα εξής θεματικά αντικείμενα:

- α) την οργάνωση των λειτουργιών της Αρχής,
- β) την οργάνωση των νομικών υπηρεσιών, και
- γ) τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Αρχής.

2. Ο Διοικητής είναι πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής συγκρότησης και επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες της Αρχής και ειδικά στους τομείς του φορολογικού ή τελωνειακού δικαίου ή των δημόσιων οικονομικών. Οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν:

- α) Πτυχίο Α.Ε.Ι. ή ισότιμο τίτλο σπουδών σχολών της αλλοδαπής. Ιδιαίτερο προσόν κατά την επιλογή θεωρούνται οι μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι ελληνικού Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένου ισότιμου της αλλοδαπής, που αποδεικνύουν την επιστημονική εξειδίκευση σε συναφή προς τους σκοπούς της Αρχής γνωστικά αντικείμενα.
- β) Σημαντική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον δέκα (10) ετών, σε συναφή προς τις αρμοδιότητες της Αρχής αντικείμενα.
- γ) Σημαντική διοικητική εμπειρία, σε θέσεις ευθύνης, σε διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, κατάρτιση στρατηγικών σχεδίων, διαχείριση έργων και δραστηριοτήτων, στοχοθεσία, συντονισμό ομάδων και παρακολούθηση επίτευξης στόχων.
- δ) Άριστη γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας, ιδίως της αγγλικής.
- ε) Ισχυρό ιστορικό φορολογικής συμμόρφωσης.

Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τα προσόντα διορισμού τόσο κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά τον χρόνο του διορισμού.

2α. Οι Υποδιοικητές είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής συγκρότησης και επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με το θεματικό αντικείμενο της θέσης τους σύμφωνα με την παρ. 1. Οι υποψήφιοι για κάθε θέση Υποδιοικητή πρέπει να διαθέτουν:

- α) Πτυχίο Α.Ε.Ι. ή ισότιμο τίτλο σπουδών σχολών της αλλοδαπής. Ιδιαίτερο προσόν κατά την επιλογή θεωρούνται οι μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι ελληνικού Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένου ισότιμου της

αλλοδαπής, που αποδεικνύουν την επιστημονική εξειδίκευση σε γνωστικά αντικείμενα συναφή προς τη θέση τους.

β) Σημαντική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον δέκα (10) ετών, σε αντικείμενα συναφή προς τη θέση τους.

γ) Άριστη γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας, ιδίως της αγγλικής.

δ) Ισχυρό ιστορικό φορολογικής συμμόρφωσης.

Συνεκτιμάται διοικητική εμπειρία σε θέση ευθύνης.

Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τα προσόντα διορισμού τόσο κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά τον χρόνο του διορισμού.

3. Οι υποψήφιοι για τις θέσεις του Διοικητή και των Υποδιοικητών πρέπει επίσης να μην έχουν κώλυμα διορισμού κατά τα άρθρα 5 και 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), ούτε κατά τον χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων, ούτε κατά τον χρόνο του διορισμού, και επιπλέον:

α) Να μην έχουν απολυθεί από θέση δημόσιας υπηρεσίας ή Ο.Τ.Α. ή άλλου νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα, λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ή λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για σπουδαίο λόγο, οφειλόμενο σε υπαιτιότητά τους.

β) Να μην έχουν αποκλεισθεί από αρμόδια αρχή από την άσκηση ενός επαγγέλματος ή να μην τους έχει απαγορευθεί η ανάληψη θέσης Προϊσταμένου ή στελέχους οποιασδήποτε δημόσιας αρχής, λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος.

4. Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές δεν μπορεί να είναι σύζυγοι ή μέρη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δεύτερου βαθμού ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή του Προέδρου ή άλλου μέλους του Συμβουλίου.

5. Δεν μπορεί να διορισθεί Διοικητής ή Υποδιοικητής πρόσωπο, το οποίο είναι ή έχει διατελέσει μέλος του Ελληνικού ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Κυβέρνησης ή των εκτελεστικών οργάνων πολιτικού κόμματος, κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο, ή έχει ανακηρυχθεί υποψήφιος βουλευτής, κατά τις ίδιες ως άνω περιόδους.

6. α) Κατά τη διάρκεια της θητείας του Διοικητή και των Υποδιοικητών αναστέλλεται η άσκηση έμμισθου ή άμισθου δημόσιου λειτουργήματος, η άσκηση καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των επιχειρήσεών τους, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. ή δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα. Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές οφείλουν, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους, να παύσουν οποιαδήποτε έννομη σχέση με επιχείρηση/εταιρεία/νομική οντότητα, από την οποία μπορεί να προκληθεί σύγκρουση συμφερόντων.

β) Σε περίπτωση που ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι ή όργανα ή λειτουργοί φορέων του Δημοσίου, με τη λήξη της θητείας τους επανέρχονται στην οργανική θέση που κατείχαν πριν από τον διορισμό τους.

7. Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές με την ανάληψη των καθηκόντων τους, υπογράφουν συμβόλαιο απόδοσης με τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, το οποίο καθορίζει τις υποχρεώσεις τους και τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, όπως επίσης και σε ετήσια βάση. Στο συμβόλαιο προβλέπεται ετήσια ειδική ανταμοιβή (bonus) του Διοικητή και των Υποδιοικητών σε περίπτωση επίτευξης ή υπέρβασης, κατά περίπτωση, των

ετήσιων στόχων που τίθενται στο συμβόλαιο απόδοσής τους ή επίτευξης των βασικών δεικτών απόδοσης της Φορολογικής Διοίκησης που προβλέπονται σε αυτό. Τα συμβόλαια απόδοσης των Υποδιοικητών υπογράφονται κατόπιν σχετικής εισήγησης του Διοικητή προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σχετικά με τις μείζονες δράσεις και τα έργα προτεραιότητας που αντιστοιχούν στα θεματικά πεδία αρμοδιοτήτων τους.

8. Κατά παρέκκλιση κάθε ισχύουσας διάταξης, οι κάθε είδους αποδοχές του Διοικητή και των Υποδιοικητών, τακτικές ή πρόσθετες, για όλο το διάστημα της θητείας τους, καθορίζονται κατόπιν πρότασης του Συμβουλίου Διοίκησης, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου, ούτε να υπολείπονται του συνόλου των αποδοχών Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

9. Ο χρόνος της θητείας του Διοικητή και των Υποδιοικητών, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για κάθε έννομη συνέπεια.».

Άρθρο 66

Αρμοδιότητες Διοικητή και Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 14 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί αρμοδιοτήτων του Διοικητή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου μετά από τις λέξεις «Αρμοδιότητες Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «και Υποδιοικητών», β) στην παρ. 1, μετά από τις λέξεις «από το Συμβούλιο Διοίκησης» προστίθενται οι λέξεις «και τους Υποδιοικητές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α) της παρ. 6», γ) στην περ. β) της παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) στην παρ. 3: δα) στην περ. δ), οι λέξεις «των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.)», ε) στην περ. α) της παρ. 6, προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Αρμοδιότητες Διοικητή και Υποδιοικητών

1. Όλες οι αρμοδιότητες της Αρχής που προβλέπονται στον παρόντα νόμο ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ασκούνται από τον Διοικητή της, πλην αυτών που ρητώς ορίζεται ότι ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης και τους Υποδιοικητές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α) της παρ. 6.

2. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

α) Εισηγείται στο Συμβούλιο Διοίκησης για όλα τα θέματα αρμοδιότητάς του.

β) Διαμορφώνει και επικαιροποιεί τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της Αρχής. Χαράσσει τις κατευθύνσεις που ακολουθούν οι Υποδιοικητές, συντονίζει και εποπτεύει το έργο τους. Επίσης, καταρτίζει και αναθεωρεί, εφόσον απαιτείται, το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο της Αρχής και καθορίζει τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και τα κριτήρια αξιολόγησης των οργανικών μονάδων αυτής, καθώς και των προϊσταμένων αυτών και του προσωπικού τους.

γ) Εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών νομοθετικές ρυθμίσεις σε ζητήματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές του, καθώς και την έκδοση κανονιστικών πράξεων για τις οποίες ο Υπουργός εξακολουθεί να έχει αρμοδιότητα.

δ) Εισηγείται για την υποβολή πρότασης για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων συναφών με τις αρμοδιότητες της Αρχής.

ε) Υποβάλλει απαντήσεις της Αρχής, για ερωτήσεις, επερωτήσεις και επίκαιρες ερωτήσεις, αναφορές, καθώς και αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων βουλευτών, προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, για την υποβολή της άσκησης των κοινοβουλευτικών αρμοδιοτήτων.

στ) Λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες που υπάγονται στην Αρχή, συμπεριλαμβανομένης και της κίνησης της διαδικασίας πειθαρχικής δίωξης και ενώπιον των αρμόδιων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

ζ) Αποφασίζει για τη συμμετοχή της Αρχής σε Ομάδες Εργασίας ή Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Οργανισμών με αντικείμενο που άπτεται αμιγώς των αρμοδιοτήτων της και ορίζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές εκ μέρους της.

η) Εποπτεύει τους φορείς που λειτουργούν στην Αρχή και διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους ειδικούς λογαριασμούς που αφορούν την Αρχή ή λειτουργίες αυτής.

3. Ως προς το προσωπικό της Αρχής, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

α) Επιλέγει και τοποθετεί τους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων κάθε επιπέδου της Αρχής και αποφασίζει την πρόωρη λήξη της θητείας τους και την απαλλαγή ή μετακίνησή τους.

β) Οργανώνει και υλοποιεί προγράμματα εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης και εξειδίκευσης του προσωπικού που υπάγεται στις οργανικές μονάδες της Αρχής.

γ) Αποφασίζει για τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια πρόσληψης προσωπικού στην Αρχή και για την υποβολή στους αρμόδιους φορείς και στο Α.Σ.Ε.Π. των αντίστοιχων αιτημάτων για τις σχετικές προκηρύξεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

δ) Καθορίζει τον αριθμό θέσεων αποφοίτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) και των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) για την πραγματοποίηση προαιρετικής πρακτικής άσκησης σε Υπηρεσίες της Αρχής.

ε) Καθορίζει ή ανακαθορίζει ειδικό σύστημα προαγωγών και βαθμολογικής και υπηρεσιακής εξέλιξης των υπαλλήλων της Αρχής.

στ) Καθορίζει ειδικό μισθολογικό καθεστώς και ειδικότερο σύστημα επιπλέον ανταμοιβής (bonus) για το προσωπικό της Αρχής.

ζ) Καθορίζει ή ανακαθορίζει μεθοδολογίες και ειδικότερα συστήματα ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης του προσωπικού της Αρχής.

η) Καθορίζει τον τρόπο, τη διαδικασία και τα όργανα ελέγχου της επίτευξης των στόχων, τα κριτήρια αξιολόγησης των υπαλλήλων της Αρχής, τον τρόπο, τη διαδικασία, τα όργανα αξιολόγησης αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής του συνόλου της διαδικασίας.

θ) Καθορίζει, με αποφάσεις του που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως: i) τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα των υποψηφίων Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους (Ελεγκτών), όπως τίτλοι σπουδών, πτυχίο Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί τίτλοι και τη συνάφεια αυτών με το αντικείμενο της θέσης εργασίας, τη γνώση ξένης γλώσσας, τη γνώση ηλεκτρονικού υπολογιστή, ii) τα ουσιαστικά προσόντα αυτών, όπως εξειδίκευση και προηγούμενη εμπειρία, iii) το είδος, τον χρόνο και τον τρόπο της εκπαίδευσης, καθώς και τη βαθμολογία αυτής που πρέπει να διαθέτει ο υποψήφιος για να θεωρηθεί ότι την έχει περαιώσει με επιτυχία, η οποία αποτελεί απαραίτητο προσόν κατάταξης των υποψηφίων στον πίνακα ή τους πίνακες επιτυχόντων, iv) τους συντελεστές βαρύτητας των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία, τα κριτήρια επιλογής, την αξιολόγηση, την επιλογή αυτών και την

κατάρτιση του πίνακα ή των πινάκων επιτυχόντων, ν) τη διάρκεια της θητείας των Ελεγκτών, τους λόγους απαλλαγής από τη θέση και κινητικότητα αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια που σχετίζεται με τη θητεία και την αξιολόγησή τους.

4. Ως προς τα οργανωτικά θέματα της Αρχής, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

α) Διασφαλίζει ότι το πρόγραμμα και οι δραστηριότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων και υπηρεσιών της Αρχής συμβαδίζουν με το στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο και τους τεθέντες στόχους, και, επίσης, ελέγχει και εποπτεύει όλες τις δραστηριότητες της Αρχής.

β) Μεταφέρει ανθρώπινους, οικονομικούς και λειτουργικούς πόρους, καθώς και υλικοτεχνικό εξοπλισμό μεταξύ των οργανικών μονάδων της Αρχής. Σε περίπτωση μεταφοράς εξοπλισμού πληροφορικής ενημερώνεται η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και προβαίνει στην εγκατάσταση για τη διασφάλιση της λειτουργίας της υποδομής.

γ) Προτείνει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και στον Υπουργό Εσωτερικών, την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τη σύσταση ή κατάργηση οργανικών θέσεων προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων.

δ) Με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συστήνει ή συγχωνεύει Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά Συμβούλια στην Αρχή, καθώς και Ειδικές Επιτροπές Αξιολόγησης, και καθορίζει τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ε) Με αποφάσεις του συστήνει, συγκροτεί και ορίζει τον Πρόεδρο, τα μέλη, τον εισηγητή και τον γραμματέα των συλλογικών οργάνων της Αρχής, όπως Συμβουλίων, Επιτροπών, Ομάδων Εργασίας ή Έργου και Υπηρεσιακών και Πειθαρχικών Συμβουλίων.

στ) Υποδεικνύει εκπροσώπους της Αρχής σε συλλογικά όργανα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ή άλλων Υπουργείων και Φορέων.

ζ) Ανασυγκροτεί συλλογικά όργανα της Αρχής (επιτροπές, συμβούλια, ομάδες εργασίας ή έργου) με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίπτωση που προκύψει:

αα) μεταβολή στον τίτλο ή στην οργάνωση των οργανικών μονάδων της Αρχής, από τις οποίες προβλέπεται για τη νόμιμη συγκρότησή τους η συμμετοχή υπαλλήλου, ως προέδρου, συντονιστή, μέλους, εισηγητή ή γραμματέα,

ββ) μεταβολή στον τίτλο ή στην οργάνωση Γενικών ή Ειδικών Γραμματειών ή Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ή άλλων Υπουργείων, μέλη των οποίων συγκροτούν τα συλλογικά όργανα της Αρχής.

Όπου για τη νόμιμη συγκρότηση συλλογικού οργάνου της Αρχής προβλέπεται η συμμετοχή Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης αυτής, ως προέδρου, συντονιστή ή μέλους και δεν υφίσταται ή ελλείπει αυτός, με απόφαση του Διοικητή ορίζεται στη θέση του και μέχρι την πλήρωση της θέσης αυτού στη Γενική Διεύθυνση, ένας προϊστάμενος Διεύθυνσης ή υπηρεσίας επιπέδου Διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης της Αρχής.

η) Εκδίδει αποφάσεις σύστασης, συγκρότησης και ορισμού μελών επιτροπών, μεταξύ άλλων για θέματα προμηθειών και ομάδων εργασίας αρμοδιότητας της Αρχής.

θ) Με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

αα) Καθορίζει ή ανακαθορίζει την εσωτερική διάρθρωση των Υπηρεσιών της Αρχής και συστήνει ή καταργεί ή συγχωνεύει οργανικές μονάδες αυτής, κάθε επιπέδου ή αναστέλλει τη λειτουργία τους ή μετατρέπει το επίπεδο αυτών, καθώς και τους κλάδους από τους οποίους προέρχονται οι Προϊστάμενοι αυτών.

Σε όποιες από τις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου κρίνεται αναγκαίο, με τις ίδιες ή όμοιες αποφάσεις, καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος μεταφοράς, παρακολούθησης και διεκπεραίωσης των υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα.

ββ) Καθορίζει ή ανακαθορίζει την κατά τόπον και την καθ' ύλην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών της Αρχής, την περαιτέρω εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων τους, την έδρα και τον τίτλο αυτών, την ημερομηνία έναρξης ή παύσης λειτουργίας τους, καθώς και τις ιδιαίτερα σημαντικού ύψους οφειλές και τους οφειλέτες αυτών, ποια πρόσωπα θεωρούνται φορολογούμενοι μεγάλου πλούτου και ποιες θεωρούνται μεγάλες επιχειρήσεις.

γγ) Εκδίδει και τροποποιεί τον Οργανισμό και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς της Αρχής, καθώς και την περιγραφή των θέσεων εργασίας των Υπηρεσιών αυτής, μέσω της κατάρτισης περιγραμμάτων εργασίας.

δδ) Καθορίζει ή ανακαθορίζει τις ημέρες και ώρες εισόδου του κοινού στις υπηρεσίες της Αρχής, χωρίς να απαιτείται η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις εξουσιοδότηση του Υπουργού Εσωτερικών, και κατά παρέκκλιση νομοθετικών διατάξεων που ορίζουν την χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό είσοδο μελών συγκεκριμένων επαγγελματικών ομάδων στα δημόσια καταστήματα, κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα, καθώς και το ωράριο εργασίας των Υπηρεσιών της Αρχής που λειτουργούν σε φυλακές εργασίας (βάρδιες).

εε) Καθορίζει ή ανακαθορίζει τις οργανικές θέσεις προσωπικού, μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα μεταξύ των υπηρεσιών της Αρχής. Επίσης, καθορίζει ή ανακαθορίζει τον αριθμό των θέσεων των Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, κατανέμει ή ανακατανέμει τις θέσεις αυτές σε υπηρεσιακές μονάδες και καθορίζει ή ανακαθορίζει τις οργανικές μονάδες όλων των επιπέδων, στις οποίες κατανέμονται αυτές.

στστ) Μεταφέρει κενές οργανικές θέσεις προσωπικού από κατηγορία σε κατηγορία ή από κλάδο ή ειδικότητα σε άλλο κλάδο ή σε άλλη ειδικότητα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και καθορίζει ή ανακαθορίζει τα προσόντα διορισμού σε κλάδους και σε ειδικότητες.

ι) Αποφασίζει για θέματα στέγασης και μεταστέγασης των Υπηρεσιών της Αρχής και παρέχει σχετικές εγκρίσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί στέγασης Δημοσίων Υπηρεσιών.

ια) Αποδέχεται δωρεές εν ζωή κινητών, καθώς και δωρεές συνιστάμενες σε παροχή υπηρεσιών, εφόσον προορίζονται για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών των υπηρεσιών της Αρχής και η αξία τους εκτιμάται σε ποσό που δεν υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Αρχής συγκροτείται Μητρώο Δωρεών, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά οι εν λόγω δωρεές. Το Μητρώο αυτό τηρείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4182/2013 (Α' 185) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αναλόγως εφαρμοζόμενα.

5. Ο Διοικητής ασκεί και κάθε άλλη υφιστάμενη κατά την έναρξη ισχύος της Αρχής αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

6. α) Με απόφασή του που εκδίδεται εντός μηνός από τον διορισμό εκάστου Υποδιοικητή και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Διοικητής της Αρχής ορίζει τις οργανικές μονάδες που υπάγονται στον Υποδιοικητή, σύμφωνα με το θεματικό του αντικείμενο και δύναται να καθορίζει τις αρμοδιότητες ως προς τις οποίες αναθέτει στον Υποδιοικητή την εξουσία τελικής υπογραφής. Με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Διοικητής της Αρχής δύναται να μεταβιβάζει στους Προϊσταμένους όλων των οργανικών μονάδων της Αρχής, τις αναγκαίες

αρμοδιότητες ή να εξουσιοδοτεί αυτούς να υπογράψουν «Με εντολή Διοικητή» πράξεις ή έγγραφα, προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στους στόχους που τους τίθενται.

β) Επίσης, ο Διοικητής της Αρχής, δύναται με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να μεταβιβάζει αρμοδιότητες, να αναθέτει καθήκοντα ή να εξουσιοδοτεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), καθώς και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), οι οποίες ισχύουν και για την Αρχή και τον Διοικητή αυτής.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο μεταβίβαση αρμοδιότητας, ανάθεση καθήκοντος ή εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί να αφορά σε περισσότερα του ενός όργανα της Αρχής.

Επιτρέπεται η περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τα όργανα στα οποία μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα ή τα οποία εξουσιοδοτούνται από τον Διοικητή, σε ιεραρχικά υφιστάμενα όργανα αυτών, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από τις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της παρούσας υποπαραγράφου.

Στην περίπτωση που η ως άνω περαιτέρω εξουσιοδότηση παρέχεται από όργανο στο οποίο: αα) είχε μεταβιβασθεί η αρμοδιότητα, το εξουσιοδοτούμενο όργανο υπογράφει με εντολή του οργάνου που του παρείχε την εξουσιοδότηση ή ββ) είχε παρασχεθεί η εξουσιοδότηση υπογραφής, το εξουσιοδοτούμενο όργανο υπογράφει «Με Εντολή Διοικητή».

γ) Οι αποφάσεις που προβλέπονται στις υποπαρ. α' και β' της παρούσας δύναται να τροποποιούνται εν όλω ή εν μέρει από το ίδιο θεσμικό όργανο, ανεξαρτήτως αλλαγής του προσώπου που τις εξέδωσε. Επίσης, ο Διοικητής μπορεί να τροποποιεί εν όλω ή εν μέρει τις αποφάσεις για μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων ή εξουσιοδότηση υπογραφής που είχαν εκδοθεί από τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και εξακολουθούν να ισχύουν.

7. Με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Διοικητής της Αρχής δύναται να καθορίζει και να ανακαθορίζει το προτυπωμένο σήμα (λογότυπο), του οποίου μπορεί να κάνει χρήση η Αρχή.».

Άρθρο 67

Διαδικασία επιλογής και διορισμός Υποδιοικητών - Τροποποίηση τίτλου, παρ. 3 και 4 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 15 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 15 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί διαδικασίας επιλογής και διορισμού Διοικητή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου μετά από τη λέξη «Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «και Υποδιοικητών», β) στην παρ. 3: βα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «τεσσάρων (4)» αντικαθίσταται από τις λέξεις «οκτώ (8)», ββ) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «τέσσερις (4)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οκτώ (8)», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4, οι λέξεις «δύο (2)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τέσσερις (4)», δ) προστίθεται παρ. 5, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Διαδικασία επιλογής και διορισμός Διοικητή και Υποδιοικητών

1. Η επιλογή του Διοικητή γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδικτυο σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 80 του ν. 4727/2020 (Α' 184), καθορίζεται η διαδικασία

προκήρυξης του ανοικτού διαγωνισμού, η γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής της παρ. 2, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

2. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από την ανεξάρτητη Επιτροπή Επιλογής του άρθρου 10.

3. Η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει κατάλογο των οκτώ (8) επικρατέστερων υποψηφίων, με βάση προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια, ο οποίος υποβάλλεται στο Συμβούλιο Διοίκησης.

Σε περίπτωση που οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από οκτώ (8), περιλαμβάνονται όλοι οι υποψήφιοι στον εν λόγω κατάλογο.

4. Το Συμβούλιο Διοίκησης κατατάσσει τους τέσσερις (4) επικρατέστερους υποψηφίους με σειρά προτεραιότητας και υποβάλλει σχετική πρόταση στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών επιλέγει τον Διοικητή, ο οποίος διορίζεται με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στην οποία αναφέρονται οι παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη για την επιλογή αυτή.

5. Με τη διαδικασία του παρόντος γίνεται και η επιλογή του κάθε Υποδιοικητή της Αρχής. Στην απόφαση διορισμού του Υποδιοικητή προβλέπεται και η σειρά αναπλήρωσης του Διοικητή .».

Άρθρο 68

Παύση, παραίτηση, αναπλήρωση Διοικητή - Αντικατάσταση παρ. 5 και 6 άρθρου 16 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 16 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί παύσης, παραίτησης και αναπλήρωσης του Διοικητή της Αρχής, οι παρ. 5 και 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Μέχρι τον διορισμό νέου Διοικητή, τα καθήκοντά του ασκεί ο Υποδιοικητής που ορίζεται πρώτος σε σειρά αναπλήρωσης του Διοικητή με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 15, περί επιλογής και διορισμού του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Αρχής.

6. Η παρ. 5 εφαρμόζεται και σε περίπτωση βραχυχρόνιας απουσίας ή κωλύματος του Διοικητή για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.».

Άρθρο 69

Παύση, παραίτηση, αναπλήρωση Υποδιοικητή - Προσθήκη άρθρου 16Α στον ν. 4389/2016

Στον ν. 4389/2016 (Α' 94) προστίθεται άρθρο 16Α ως εξής:

«Άρθρο 16Α

Παύση, παραίτηση, αναπλήρωση Υποδιοικητή

Ο Διοικητής με απόφασή του παύει Υποδιοικητή για τους εξής λόγους:

α) Για αδυναμία εκτέλεσης των καθηκόντων του λόγω κωλύματος, νόσου ή αναπηρίας σωματικής ή πνευματικής που διαρκεί για περισσότερους από τρεις (3) συνεχόμενους μήνες ή αν δεν έχει εκπληρώσει τα καθήκοντά του για τρεις (3) συνεχόμενους μήνες για οποιονδήποτε άλλο λόγο, χωρίς την άδεια του Συμβουλίου Διοίκησης.

β) Για σπουδαίο λόγο που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων του, όπως ιδίως η αποκάλυψη εμπιστευτικών θεμάτων για τα οποία έλαβε γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή κατάχρηση της θέσης του για ίδιο, προσωπικό ή εμπορικό όφελος.

γ) Αν παραπεμφθεί αμετάκλητα στο ακροατήριο για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 149 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).

- δ) Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις θέσης του σε αυτοδίκαιη αργία, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 103 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.
- ε) Αν δεν προβεί στις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις, περί σύγκρουσης συμφερόντων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 35.
- στ) Αν έχει αποκλεισθεί ή παυθεί από αρμόδια αρχή από την άσκηση ενός επαγγέλματος ή του έχει απαγορευθεί η ανάληψη θέσης προϊσταμένου ή στελέχους οποιουδήποτε δημόσιου νομικού προσώπου, λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος.
- ζ) Αν είναι σύζυγος ή το άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δευτέρου βαθμού ή κατιών σε ευθεία γραμμή του Προέδρου ή άλλου μέλους του Συμβουλίου Διοίκησης.
- η) Αν εκλεγεί μέλος της Βουλής των Ελλήνων, του Ευρωκοινοβουλίου, της Κυβέρνησης ή των εκτελεστικών οργάνων πολιτικού κόμματος ή αν ανακηρυχθεί υποψήφιος Βουλευτής.
- θ) Σε περίπτωση συστηματικής μη τήρησης των κατευθύνσεων που χαράσσει ο Διοικητής ή προφανούς απόκλισης από την επίτευξη των τεθέντων στο συμβόλαιο απόδοσης ποιοτικών και ποσοτικών στόχων.
2. Ο Υποδιοικητής που έχει παυθεί από το αξιωμα του δύναται να προσβάλει με προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας την απόφαση της παρ. 1.
3. Ο Υποδιοικητής που προτίθεται να παραιτηθεί από το αξιωμα του, ενημερώνει σχετικά τον Διοικητή, τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την παραίτησή του. Η παραίτηση γίνεται αποδεκτή με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης Υποδιοικητή, λόγω θανάτου, παραίτησης ή παύσης, διορίζεται νέος Υποδιοικητής, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 15, εντός δύο (2) μηνών από την κένωση της θέσης.».

Άρθρο 70

Στόχοι εισπραξης εσόδων - Τροποποίηση άρθρου 18 ν. 4389/2016

Στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 18 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί στόχων εισπραξης εσόδων, οι λέξεις «από σύμφωνη γνώμη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από απλή γνώμη», και το άρθρο 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18

Στόχοι Είσπραξης Εσόδων

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους, καθορίζονται αναλυτικά οι ετήσιοι στόχοι εσόδων για εισπραξη από την Αρχή, σύμφωνα με τον ψηφισθέντα ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό. Με όμοια απόφαση, σε περίπτωση που με βάση τον κυρωθέντα από τη Βουλή Απολογισμό του αντίστοιχου οικονομικού έτους, οι πραγματοποιηθείσες από την Αρχή εισπράξεις εσόδων έχουν υπερβεί τους καθορισμένους ετήσιους στόχους, δύναται μέρος των εσόδων που εισπράχθηκαν πέραν των καθορισμένων στόχων, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπολείπεται κατά ποσοστό του πέντε τοις εκατό (5%) και να υπερβαίνει κατά ποσοστό το δέκα τοις εκατό (10%), της υπέρβασης αυτών, να ενισχύει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του επόμενου της κύρωσης του Απολογισμού οικονομικού έτους της Αρχής, πέραν των ανωτάτων ορίων του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) για την Αρχή. Για τον υπολογισμό της τυχόν υπέρβασης των στόχων δεν λαμβάνονται υπόψη στα εισπραχθέντα έσοδα οι αποδόσεις παρεμβάσεων που δεν είχαν συμπεριληφθεί στον ψηφισθέντα Κρατικό Προϋπολογισμό,

καθώς και τυχόν έσοδα που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν κατά τον ορισμό των στόχων. Με την ίδια ως άνω απόφαση καθορίζονται το ακριβές ποσοστό, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Η κατανομή των πιστώσεων αυτών εντός του προϋπολογισμού της Αρχής πραγματοποιείται με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, μετά από απλή γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως ισχύει.».

Άρθρο 71

Οργανικές θέσεις για την υποστήριξη Υποδιοικητών και στελέχωση - Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 24 ν. 4389/2016

Στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4389/2916 (Α' 94), περί οργανικών θέσεων και στελέχωσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, β) στο τέταρτο εδάφιο οι λέξεις «στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 56 του π.δ. 63/2005 (Α'98), εφαρμοζομένης της παρ. 3 του ίδιου άρθρου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 45 του ν. 4622/2019 (Α' 133)», γ) το πέμπτο εδάφιο αντικαθίσταται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η περ. α) της παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Για την υποβοήθηση του Διοικητή της Αρχής στην άσκηση των καθηκόντων του συνιστώνται τρεις (3) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ, τρεις (3) θέσεις ειδικών συμβούλων και τέσσερις (4) θέσεις ειδικών συνεργατών, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Για την υποβοήθηση κάθε Υποδιοικητή της Αρχής στην άσκηση των καθηκόντων του συστήνονται δύο (2) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ, και τρεις (3) θέσεις συνεργατών, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Στο Γραφείο του Διοικητή της Αρχής συστήνεται θέση Διευθυντή, η οποία καλύπτεται από έναν εκ των ανωτέρω ειδικών συνεργατών. Ο Διευθυντής του Γραφείου του Διοικητή ασκεί, κατ' αντιστοιχία, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 45 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Κατά τα λοιπά ισχύει ο ν. 4622/2019. Για τις αποδοχές των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176) που αφορούν τους μετακλητούς υπαλλήλους που υπηρετούν στα ιδιαίτερα γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών.».

Άρθρο 72

Εσωτερική και εξωτερική κινητικότητα - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 25 ν. 4389/2016

Στην παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί εσωτερικής και εξωτερικής κινητικότητας, οι λέξεις «κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης,» διαγράφονται, και η παρ. 6 του άρθρου 25, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Για λοιπά ζητήματα υπηρεσιακών μεταβολών τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης και μετάταξης εφαρμόζονται, στον βαθμό που δεν αντίκεινται στον παρόντα νόμο, οι διατάξεις του ν. 3528/2007, οι διατάξεις για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και τυχόν ειδικότερες διατάξεις, ενώ η εξειδίκευση και στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων, όπως οι υπηρεσιακές ανάγκες, η εντοπιότητα και η εν γένει προσωπική, οικογενειακή και υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου, η διαδικασία και κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Άρθρο 73

Επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων - Προσθήκη παρ. 5 έως 7 στο άρθρο 26 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 26 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί ρυθμίσεων θεμάτων επιλογής και αξιολόγησης προϊσταμένων της Αρχής, προστίθενται παρ. 5 έως 7 ως εξής:

«5. Σε διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων που λειτουργούν σε επίπεδο γενικής διεύθυνσης ή αυτοτελούς διεύθυνσης, που ορίζονται στην απόφαση της παρ. 7 επιτρέπεται να συμμετέχουν υποψήφιοι που δεν υπηρετούν στην Αρχή ή σε άλλο φορέα γενικής κυβέρνησης. Η δυνατότητα της παρούσας δεν μπορεί να παρέχεται σε οργανικές μονάδες με αντικείμενο τον έλεγχο, τη βεβαίωση και την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων της παρούσας τοποθετούνται, εφόσον προέρχονται από τον δημόσιο τομέα, ή διορίζονται, εφόσον προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, με απόφαση του Διοικητή.

6. Με απόφαση του Διοικητή, ορίζονται η διαδικασία και τα κριτήρια που συνεκτιμώνται για την αξιολόγηση των υποψηφίων για θέσεις προϊσταμένων οργανικών μονάδων της παρ. 5.

7. Με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητή δύνανται να ορίζονται οι οργανικές μονάδες στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 5.».

Άρθρο 74

Τοποθέτηση - Θητεία - Λήξη θητείας προϊσταμένων - Τροποποίηση παρ. 3, 4 και 6 άρθρου 27 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 27 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί τοποθέτησης - θητείας - λήξης θητείας προϊσταμένων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 3 μετά από τη λέξη «δύνανται» προστίθενται οι λέξεις «, μετά από γνώμη του αρμόδιου Υποδιοικητή,», β) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 4, μετά από τις λέξεις «του Διοικητή» προστίθενται οι λέξεις «, μετά από γνώμη του αρμόδιου Υποδιοικητή,», γ) στην παρ. 6, η λέξη «σύμφωνης» διαγράφεται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 27 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 27

Τοποθέτηση - Θητεία - Λήξη θητείας προϊσταμένων

1. Οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Υποδιεύθυνσης και Τμήματος των υπηρεσιών της Αρχής, καθώς και οι υπεύθυνοι Αυτοτελών Γραφείων όλων των υπηρεσιών αυτής, επιλέγονται και τοποθετούνται με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, σε αντίστοιχες θέσεις, για θητεία ενός έτους που μπορεί να ανανεώνεται έως και δύο (2) φορές, μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους θητείας τριών (3) ετών ή να διακόπτεται πριν τη λήξη της, με όμοια απόφαση και κύριο κριτήριο την επίτευξη των τεθέντων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων.

Στους ανωτέρω προϊσταμένους και υπευθύνους παρέχεται το δικαίωμα, μετά τη συμπλήρωση της πλήρους θητείας τριών (3) ετών από την επιλογή και την τοποθέτησή τους, να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας για την ίδια θέση ευθύνης και για μία (1) ακόμη πλήρη θητεία. Εφόσον επιλεγθούν και τοποθετηθούν στην ίδια θέση ευθύνης για δεύτερη συνεχόμενη θητεία, δεν έχουν δικαίωμα υποβολής νέας αίτησης υποψηφιότητας για τη θέση αυτή, παρά μόνο μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από τη λήξη της δεύτερης πλήρους θητείας τους.

2. Με τον Οργανισμό της Αρχής καθορίζονται οι θέσεις προϊσταμένων οργανικών μονάδων και υπευθύνων αυτοτελών γραφείων της Αρχής, για τις οποίες δεν υπάρχει δικαίωμα επανυποβολής αίτησης υποψηφιότητας για την ίδια θέση, στην οποία έχουν ασκήσει καθήκοντα για μία πλήρη θητεία, για

δεύτερη συνεχόμενη θητεία. Οι θέσεις αυτές καθορίζονται με κύριο κριτήριο τη βαρύτητα της θέσης στην επίτευξη των στόχων ελέγχου και βεβαίωσης και αναγκαστικής είσπραξης των εσόδων του Κράτους, καθώς και στην καταπολέμηση του λαθρεμπορίου.

3. Ο Διοικητής δύναται, μετά από γνώμη του αρμόδιου Υποδιοικητή, να αποφασίζει την πρόωρη λήξη της θητείας των προϊσταμένων, είτε λόγω μη εκπλήρωσης των τεθέντων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων των οργανικών μονάδων στις οποίες προΐστανται, στο πλαίσιο της ετήσιας αξιολόγησης, είτε για σοβαρό λόγο αναγόμενο στην πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, είτε κατόπιν απαλλαγής των προϊσταμένων από τα καθήκοντά τους για προσωπικούς λόγους.

4. Με απόφαση του Διοικητή, μετά από γνώμη του αρμόδιου Υποδιοικητή, ο προϊστάμενος παύεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη της θητείας του, αν συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αν καταδικασθεί τελεσιδίκως για τα αναφερόμενα αδικήματα στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26),

β) αν στερηθεί λόγω καταδίκης τα πολιτικά του δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,

γ) αν υποβληθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) ή το δικαστήριο έχει αποφασίσει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων,

δ) αν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή του επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.,

ε) αν δεν συμμετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης της παρ. 1 του άρθρου 28, εκτός αν η μη συμμετοχή οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

5. Οι προϊστάμενοι έχουν δικαίωμα κατά τη διάρκεια της θητείας τους να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας επιλογής σε κενή θέση ευθύνης ανώτερου επιπέδου ή σε κενή ανώτερη θέση ευθύνης ίδιου βαθμού. Οι προϊστάμενοι κατά τη διάρκεια της θητείας τους δύναται να αιτηθούν να μετακινηθούν και να τοποθετηθούν σε αντίστοιχη θέση ευθύνης ίδιου επιπέδου για το υπόλοιπο της θητείας τους, εφόσον οι υπηρεσιακές ανάγκες το επιτρέπουν. Ο Διοικητής, δύναται να μετακινεί τους προϊσταμένους σε άλλη αντίστοιχη θέση ευθύνης του ίδιου επιπέδου, χωρίς σχετική αίτησή τους, όταν επείγουσες ή εξαιρετικές περιστάσεις το επιβάλλουν. Ως θέση ευθύνης ανώτερου ή ίδιου επιπέδου θεωρείται η θέση εργασίας της Αρχής με βάση τη σειρά κατάταξής της σε βαθμούς, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 28.

6. Με απόφαση του Διοικητή, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης, δύναται να εξειδικεύεται η πολιτική της Αρχής σε ό,τι αφορά στην περιοδική εναλλαγή των προϊσταμένων, τη δυνατότητα ανανέωσης της θητείας στην ίδια θέση ευθύνης και κάθε συναφές θέμα, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας των θέσεων και των ειδικότερων συνθηκών.».

Άρθρο 75

Συστήματα υπηρεσιακής εξέλιξης - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 28 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 28 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί συστημάτων υπηρεσιακής εξέλιξης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης και» διαγράφονται, β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης και» διαγράφονται, ββ) στην περ. β): ι) στο τέταρτο εδάφιο, οι λέξεις «σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου

Διοίκησης και» διαγράφονται, ii) στο πέμπτο εδάφιο, οι λέξεις «γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης και» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, το άρθρο 28 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 28

Συστήματα υπηρεσιακής εξέλιξης

1. Με αποφάσεις του Διοικητή, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Υπουργού Εσωτερικών, που διατυπώνεται εντός ενός (1) μηνός, η Αρχή δύναται να αναπτύσσει και εφαρμόζει μεθοδολογίες και ειδικότερα συστήματα ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης του προσωπικού της στη βάση των περιγραμμάτων θέσεων εργασίας και των τεθέντων ποιοτικών και ποσοτικών στόχων και να καθορίζει τον τρόπο, τη διαδικασία και τα όργανα ελέγχου της επίτευξης των στόχων, τα κριτήρια αξιολόγησης των υπαλλήλων της Αρχής, τον τρόπο, τη διαδικασία, τα όργανα αξιολόγησης αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής του συνόλου της διαδικασίας.

2. Η Αρχή δύναται, ύστερα από γνώμη του Υπουργού Εσωτερικών, που διατυπώνεται εντός ενός (1) μηνός, να αναπτύσσει και να εφαρμόζει μεθοδολογίες και ειδικότερα συστήματα προαγωγών, βαθμολογικής κατάταξης, καθώς και βαθμολογικής και υπηρεσιακής εξέλιξης, κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και της διαδικασίας που προβλέπονται στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26) και κάθε άλλης διάταξης. Στο πλαίσιο αυτό δύναται:

α) Να καταρτίζονται περιγράμματα θέσεων εργασίας και να τροποποιούνται ή να καταργούνται αυτά, σύμφωνα με τις εκάστοτε υπηρεσιακές ανάγκες της Αρχής, με απόφαση του Διοικητή της Αρχής. Στα περιγράμματα θέσεων εργασίας αποτυπώνονται, ιδίως, το αντικείμενο της θέσης, τα κύρια καθήκοντα, τα απαιτούμενα τυπικά και επιθυμητά προσόντα, η χρήση πόρων, οι συνθήκες εργασίας, η θέση στο οργανόγραμμα της Α.Α.Δ.Ε., οι ικανότητες και το απαιτούμενο επίπεδο επάρκειάς τους για την κάθε θέση εργασίας. Για την κατάρτιση ή τροποποίηση ή κατάργηση περιγραμμάτων θέσεων εργασίας δεν απαιτείται γνώμη του Υπουργείου Εσωτερικών.

β) Να καταρτίζεται ειδικό σύστημα βαθμολογικής κατάταξης των θέσεων εργασίας της Αρχής (Σύστημα Βαθμολογικής Κατάταξης Α.Α.Δ.Ε.), παράλληλα προς το σύστημα βαθμολογικής κατάταξης των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, να καθορίζονται οι βαθμοί του συστήματος αυτού, οι οποίοι δεν δύναται να υπερβαίνουν τους δεκαοκτώ (18), και να κατατάσσονται οι θέσεις εργασίας της Αρχής στους βαθμούς αυτούς. Για την κατάταξη αυτή λαμβάνονται υπόψη κριτήρια, όπως ενδεικτικά: οι γνώσεις και η εμπειρία, η πολυπλοκότητα και η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη και η λήψη αποφάσεων, η επιρροή και η εποπτεία, οι επαφές και η επικοινωνία, οι συνθήκες εργασίας, όπως αυτά προκύπτουν από τα περιγράμματα των θέσεων εργασίας. Με απόφαση του Διοικητή της Αρχής καθορίζονται η διαδικασία, η μεθοδολογία, τα ειδικά κριτήρια και η βαρύτητά τους για την κατάρτιση του Συστήματος Βαθμολογικής Κατάταξης της Α.Α.Δ.Ε., οι βαθμοί και η αξιολόγηση και κατάταξη των θέσεων εργασίας στους βαθμούς αυτούς, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια. Ειδικά η εισαγωγή νέων κριτηρίων, πέραν των ανωτέρω ενδεικτικά αναφερομένων, διενεργείται με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, κατόπιν γνώμης του Υπουργού Εσωτερικών, που διατυπώνεται εντός ενός (1) μηνός.

Η αξιολόγηση και κατάταξη των θέσεων εργασίας σε βαθμούς, στην περίπτωση εισαγωγής νέων κριτηρίων πέραν των ανωτέρω ενδεικτικά αναφερομένων, διενεργείται με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, κατόπιν γνώμης του Υπουργού Εσωτερικών, που διατυπώνεται εντός ενός (1) μηνός.

γ) Να κατατάσσονται και να τοποθετούνται ή να μετακινούνται οι υπάλληλοι σε θέσεις εργασίας και στους βαθμούς του Συστήματος Βαθμολογικής Κατάταξης, με βάση τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα

και το ελάχιστο επίπεδο επάρκειας ικανοτήτων κάθε θέσης, όπως αυτά αποτυπώνονται στα περιγράμματα των θέσεων εργασίας. Σε περίπτωση μετακίνησης των υπαλλήλων σε άλλη θέση, κατόπιν αίτησης ή λόγω υπηρεσιακών αναγκών, η νέα κατάταξη των υπαλλήλων δύναται να επιφέρει μεταβολή της προηγούμενης βαθμολογικής κατάστασής τους. Η κατάταξη και τοποθέτηση δεν επηρεάζουν την κατάταξη των υπαλλήλων σε βαθμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.. Με απόφαση του Διοικητή, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την κατάταξη και τοποθέτηση ή μετακίνηση των υπαλλήλων σε θέσεις εργασίας και στους βαθμούς αυτών, εξαιρέσεις από την κατάταξη, το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία για την υποβολή ενστάσεων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται για το προσωπικό της Αρχής οι κείμενες γενικές και ειδικές διατάξεις. Ως προς τα περιγράμματα θέσεων εργασίας, μέχρι την έκδοση απόφασης για την περ. α) ισχύει η υπ' αριθμ. ΔΔΑΔ Ε 1176068 ΕΞ 2017 (Β' 4227) απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει. Ως προς την κατάταξη των υπαλλήλων με βάση τα περιγράμματα των θέσεων εργασίας σύμφωνα με την περ. γ), μέχρι την έκδοση της απόφασης για την περ. γ) ισχύει η υπ' αριθμ. ΔΔΑΔ Ε 1176065 ΕΞ 2017 (Β' 4162) απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. Από 1.1.2019 οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. κατατάσσονται σε θέσεις εργασίας με βάση τα περιγράμματα θέσεων εργασίας που αναφέρονται στην υπ' αριθμ. ΔΔΑΔ Ε 1134040 ΕΞ 2020/18.11.2020 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (Β' 5401).».

Άρθρο 76

Μισθολογικό καθεστώς και επιπλέον ανταμοιβή - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 29 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 29 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί μισθολογικού καθεστώτος και επιπλέον ανταμοιβής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης» διαγράφονται, β) στην παρ. 2, η λέξη «σύμφωνη» διαγράφεται, και το άρθρο 29 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 29

Μισθολογικό καθεστώς και επιπλέον ανταμοιβή

1. Με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, δύναται να καθορίζεται, εντός των ορίων του προϋπολογισμού της Αρχής και του εκάστοτε ΜΠΔΣ, ειδικό μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού της Αρχής, στη βάση των περιγραμμάτων θέσεων εργασίας.
2. Ο Διοικητής, με απόφασή του, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης, δύναται να αναπτύσσει και εφαρμόζει μεθοδολογίες και ειδικότερο σύστημα επιπλέον ανταμοιβής (bonus) του προσωπικού της Αρχής, στο πλαίσιο της αξιολόγησής του, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα της θέσης και το βαθμό ευθύνης τους και εφόσον ο βαθμός επίτευξης των τεθέντων στόχων της Αρχής υπερβαίνει το 100%.».

Άρθρο 77

Πειθαρχική ευθύνη Υποδιοικητών - Πειθαρχικό Συμβούλιο - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 31 ν. 4389/2016

Στην παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί Πειθαρχικών Συμβουλίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. α), οι λέξεις «του Εμπειρογνώμονα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των Υποδιοικητών», β) στο πρώτο εδάφιο της περ. β) οι λέξεις «στον Εμπειρογνώμονα»

αντικαθίστανται από τις λέξεις «στους Υποδιοικητές», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. α) Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, του Διοικητή και των Υποδιοικητών που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού και λοιπές, γενικές και ειδικές κείμενες διατάξεις, τα ως άνω όργανα της Αρχής υπέχουν πειθαρχική ευθύνη.

β) Συνιστάται στην Αρχή Ειδικό Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο για την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στον Πρόεδρο και στα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, καθώς και στον Διοικητή και στους Υποδιοικητές. Το εν λόγω Συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό και συγκροτείται από έναν Σύμβουλο Επικρατείας, έναν Αρεοπαγίτη και έναν Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο αρχαιότερος των δικαστικών λειτουργών. Γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται με απόφαση του Διοικητή, υπάλληλος της Αρχής. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

Ειδικά, τα μέλη του Συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί, υποδεικνύονται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και ο Νομικός Σύμβουλος από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

γ) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

δ) Η αμοιβή του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα καθορίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ε) Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης είναι δικαστικοί λειτουργοί, η υπόθεση εκδικάζεται από τα όργανα που προβλέπονται στο Σύνταγμα και στον Κώδικα Δικαστικών λειτουργών.

στ) Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου κινεί ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 106 επ. του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., επιφυλασσομένων των σχετικών διατάξεων του παρόντος και της ειδικής σχετικής νομοθεσίας.

ζ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Ειδικού αυτού Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

Άρθρο 78

Απόρρητο - Εχεμύθεια Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 32 ν. 4389/2016

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 32 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί απορρήτου - εχεμύθειας, οι λέξεις «ο Εμπειρογνώμονας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι Υποδιοικητές», και το άρθρο 32, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 32

Απόρρητο - εχεμύθεια

Το Συμβούλιο Διοίκησης, ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές και το προσωπικό της Αρχής, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας που έχουν με την Αρχή, καταλαμβάνονται από τις διατάξεις περί φορολογικού απορρήτου όπως ισχύουν.

Το φορολογικό απόρρητο καταλαμβάνει και οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, για τα ζητήματα που τίθενται σε γνώση του από τη διοίκηση ή το προσωπικό της Αρχής.».

Άρθρο 79

Ευθύνη Υποδιοικητών- Ειδικές ρυθμίσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 33 ν. 4389/2016

Στην παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί ευθύνης - ειδικών ρυθμίσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στις περ. α', ε' και στ' μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής» προστίθενται οι λέξεις «οι Υποδιοικητές», β) στην περ. α', οι λέξεις «, ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, γ) στην περ. ε', οι λέξεις «, ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, δ) στην περ. στ': δα) το σημείο στίξης «,» αντικαθίσταται από την λέξη «και», δβ) οι λέξεις «και ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. α. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. δεν εξετάζονται, δεν διώκονται και δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ. - ν. 5104/2024, Α' 58).

β. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τον βάσει αυτού προσδιορισμό των δημοσίων εσόδων δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για την παραγραφή των υποθέσεων που τους ανατίθενται ή τους έχουν ανατεθεί προς έλεγχο, πλην αυτών που προτεραιοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κ.Φ.Δ.. Στην περίπτωση παραγραφής των προτεραιοποιημένων υποθέσεων ευθύνονται εφόσον έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον, κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Φ.Δ..

γ. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τη στόχευση και επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο, καθώς και για την επιλογή των υποθέσεων που προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κ.Φ.Δ., δεν υπέχουν ποινική ευθύνη κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για την παραγραφή των λοιπών υποθέσεων που δεν επιλέγονται και δεν προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Φ.Δ..

δ. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. στα οποία έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα για την επιδίωξη της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ή στα καθήκοντα των οποίων ανάγεται η λήψη μέτρων για την αναγκαστική είσπραξη των δημοσίων εσόδων, δεν υπέχουν ποινική και πειθαρχική ευθύνη, καθώς και αστική ευθύνη έναντι του Δημοσίου, για την παραγραφή, εφόσον έχει διακοπεί η παραγραφή αυτών τουλάχιστον:

αα) με την κοινοποίηση στον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 50 σε συνδυασμό με το άρθρο 46 του Κ.Φ.Δ. ή την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 138 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή
ββ) με την επιβολή κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων εις χείρας του οφειλέτη ή τρίτου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν. 4978/2022, Α' 190).
ε. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. υπέχουν αστική ευθύνη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μόνο έναντι του Δημοσίου, για γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους, στο πλαίσιο της άσκησης ή επ' ευκαιρία της άσκησης των καθηκόντων τους και μόνο εφόσον ενήργησαν με δόλο ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Φ.Δ..
στ. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης υπέχουν πειθαρχική ευθύνη, εφόσον παραβαίνουν εκ δόλου τα καθοριζόμενα από τον παρόντα νόμο και τις λοιπές γενικές και ειδικές κείμενες διατάξεις, καθήκοντα και υποχρεώσεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Φ.Δ.. Ειδικά για τους υπαλλήλους της Αρχής, για υπαίτια πράξη ή παράλειψή τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 103 επ. του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).
ζ. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου κατισχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) και της παρ. 2 του άρθρου 198 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).».

Άρθρο 80

Νομική υπεράσπιση και δικαστικά έξοδα Υποδιοικητών- Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3 και 6 άρθρου 33Α ν. 4389/2016

Στο άρθρο 33Α του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί νομικής υπεράσπισης - δικαστικών εξόδων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: i) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής,» προστίθενται οι λέξεις «οι Υποδιοικητές,», ii) οι λέξεις «ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, αβ) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «αρμόδιο Διοικητή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «αρμόδιο Υποδιοικητή», β) στην παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «Η εκπροσώπηση του Διοικητή,» προστίθενται οι λέξεις «των Υποδιοικητών,» και ββ) οι λέξεις «του Εμπειρογνώμονα» διαγράφονται, γ) στην παρ. 3: γα) μετά από τις λέξεις «του Διοικητή,», όπου αναφέρονται, προστίθενται οι λέξεις «, των Υποδιοικητών,», γβ) οι λέξεις «του Εμπειρογνώμονα» διαγράφονται, γγ) μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής,» προστίθενται οι λέξεις «οι Υποδιοικητές,», γδ) στο τέταρτο εδάφιο οι λέξεις «και του Εμπειρογνώμονα» διαγράφονται και γε) στο πέμπτο εδάφιο, οι λέξεις «, ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, δ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6: δα) μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής,» προστίθενται οι λέξεις «οι Υποδιοικητές,» και δβ) οι λέξεις «ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 33Α διαμορφώνεται ως εξής:

« Άρθρο 33Α

Νομική Υπεράσπιση - Δικαστικά έξοδα

1. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., εν ενεργεία και διατελέσαντες, εφόσον εξετάζονται ή διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους ενώπιον των ποινικών

ή πολιτικών δικαστηρίων, παρίστανται και εκπροσωπούνται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ύστερα από απόφαση του Προέδρου του, κατόπιν εγγράφου αιτήματος του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται υποχρεωτικά από τον αρμόδιο Υποδιοικητή, εφόσον περιέλθει σε αυτόν έγγραφη αίτηση εξεταζόμενου, διωκόμενου ή εναγόμενου υπαλλήλου, η οποία συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετεί ή του Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή του Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου, στις περιπτώσεις υπηρεσιών, που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή. Στις περιπτώσεις του Διευθυντή Γραφείου του Διοικητή, των Υποδιοικητών, των Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή των Υπευθύνων Αυτοτελών Γραφείων που υπάγονται στον Διοικητή, η έγγραφη αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Α.Α.Δ.Ε., στην περίπτωση δε του τελευταίου, από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Α.Α.Δ.Ε..

2. Η εκπροσώπηση του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης και των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους δεν αποκλείει την εκπροσώπησή τους διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου της επιλογής τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Η εκπροσώπησή τους διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου αποκλείει την εκπροσώπησή τους παράλληλα και από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Σε περίπτωση εκπροσώπησης του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης και των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., εν ενεργεία ή διατελεσάντων, διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου, η Α.Α.Δ.Ε. υποχρεούται, με απόφαση του Διοικητή, να καλύψει τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή με την ιδιότητα του κατηγορουμένου, του εναγόμενου ή του πολιτικώς ενάγοντος, σε δίκες που αφορούν πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και εξ αφορμής αυτών και μέχρι την αμετάκλητη εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, εφόσον υποβληθεί σχετικό προς τούτο αίτημα, συνοδευόμενο από θετική εισήγηση. Στην περίπτωση υπάλληλου της Α.Α.Δ.Ε., απαιτείται θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετεί ή του Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή του Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου, στις περιπτώσεις υπηρεσιών που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή. Στις περιπτώσεις του Διευθυντή Γραφείου του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., των Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή των Υπευθύνων Αυτοτελών Γραφείων που υπάγονται στον Διοικητή, το σχετικό αίτημα απαιτείται να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Α.Α.Δ.Ε., στην περίπτωση δε του τελευταίου, από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Α.Α.Δ.Ε.. Στην περίπτωση του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης για την εκπροσώπησή τους αρκεί μόνο η υποβολή αιτήματός τους προς τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε..

Στις ανωτέρω δίκες, καθώς και σε εκείνες στις οποίες ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. έχουν την ιδιότητα του ενάγοντος και αφορούν την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ αφορμής αυτών, έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ατελειών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει θετική εισήγηση, τα ως άνω έξοδα καταβάλλονται εκ των υστέρων, εφόσον για τις ποινικές υποθέσεις εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, με την οποία τα ως άνω πρόσωπα

κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ή τελεσίδικο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο. Για όσους φέρουν την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος απαιτείται να έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση από την οποία να προκύπτει η διάπραξη του σε βάρος τους εγκλήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξαιτίας αυτών. Για τις αστικές υποθέσεις απαιτείται η έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, με την οποία απορρίπτεται η σε βάρος τους ασκηθείσα αγωγή.

5. Το σχετικό κόστος επιβαρύνει τον προϋπολογισμό της Α.Α.Δ.Ε., στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις. Η καταβολή των ανωτέρω δαπανών γίνεται εφόσον προσκομισθούν τα νόμιμα παραστατικά. Το αιτούμενο ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και των παραρτημάτων αυτού, όπως εκάστοτε ισχύουν.

6. Εάν ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης ή υπάλληλος της Α.Α.Δ.Ε. καταδικασθούν αμετάκλητα ή γίνει αμετάκλητα δεκτή αγωγή εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή απορριφθεί αμετάκλητα αγωγή ή πολιτική αγωγή που άσκησαν για αδικήματα και πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα σε βάρος τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και εξ αφορμής αυτών, υποχρεούνται να επιστρέψουν στην Α.Α.Δ.Ε. τις ως άνω δαπάνες. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση αμετάκλητης αθώωσης του καθ' ου η πολιτική αγωγή.

7. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης των παραπάνω εξόδων, το ύψος του ποσού που καταβάλλεται ως δικηγορική αμοιβή, η προθεσμία υποβολής του αιτήματος για την πληρωμή των δαπανών, η διαδικασία επιστροφής των δαπανών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

8. Οι ρυθμίσεις του παρόντος κατισχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.»

Άρθρο 81

Υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης Υποδιοικητών - Τροποποίηση άρθρου 34 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 34 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί υποχρέωσης υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «Ο Διοικητής,» προστίθενται οι λέξεις «οι Υποδιοικητές,», β) οι λέξεις «, καθώς και ο Εμπειρογνώμονας, εφόσον είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος,» διαγράφονται, γ) οι λέξεις «Γ' Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 26 του ν. 5026/2023», και το άρθρο 34 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 34

Υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης

Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης υποχρεούνται σε δήλωση και έλεγχο της περιουσιακής τους κατάστασης σύμφωνα με τον ν. 5026/2023 (Α' 45), τόσο κατά τη διάρκεια της θητείας τους όσο και για δύο (2) έτη μετά από τη λήξη της θητείας τους και υπόκεινται σε κατά προτεραιότητα έλεγχο από την Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 26 του ν. 5026/2023.»

Άρθρο 82

Σύγκρουση συμφερόντων Υποδιοικητών - Τροποποίηση παρ. 1, 3 και 4 άρθρου 35 ν. 4389/2016

Στο άρθρο 35 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί σύγκρουσης συμφερόντων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) οι λέξεις «ο Πρόεδρος,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος και», αβ) οι λέξεις «και ο Εμπειρογνώμονας» διαγράφονται, αγ) στην περ. β) μετά από τις λέξεις «σύζυγοι» προστίθενται οι λέξεις «ή μέρη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης», β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3: βα) μετά από τις λέξεις «προσωπικών συμφερόντων του Διοικητή,» προστίθενται οι λέξεις «των Υποδιοικητών,», ββ) οι λέξεις «ή του Εμπειρογνώμονα» διαγράφονται, γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4: γα) μετά από τις λέξεις «για τη σύγκρουση συμφερόντων του Διοικητή,» προστίθενται οι λέξεις «των Υποδιοικητών,», γβ) οι λέξεις «, του Εμπειρογνώμονα» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 35 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 35

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Ιδιαίτερα οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρότασης εφόσον:

- α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης, ή
- β) είναι σύζυγοι ή μέρη που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερομένους, ή
- γ) έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιαίζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους.

2. Τα ανωτέρω πρόσωπα οφείλουν να υπογράψουν σύμφωνο εμπιστευτικότητας και δήλωση για τη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων προτού αναλάβουν τα καθήκοντά τους.

3. Όταν οποιοδήποτε θέμα που άπτεται των ιδιωτικών ή προσωπικών συμφερόντων του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Προέδρου ή άλλου μέλους του Συμβουλίου Διοίκησης τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου Διοίκησης, το μέλος αυτό υποχρεούται να προβεί σε δήλωση σχετικά με το λόγο που επιβάλλει την αποχή του κατά την έναρξη της συζήτησης, να μη συμμετάσχει στη συζήτηση και στη σχετική απόφαση και δεν προσμετράται για τον υπολογισμό απαρτίας. Σε περίπτωση κωλύματος συμμετοχής περισσότερων του ενός μελών λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, το Συμβούλιο Διοίκησης βρίσκεται σε απαρτία και αποφασίζει νόμιμα με τα λοιπά, μη κωλυόμενα, μέλη. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

4. Με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής καθορίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου για τη σύγκρουση συμφερόντων του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου και των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.»

Άρθρο 83

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ε'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί διαδικασίας επιλογής και διορισμού Συμβουλίου Διοίκησης.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 84

Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και καταβολή του φόρου - Τροποποίηση παρ. 3, αντικατάσταση περ. α) παρ. 4, τροποποίηση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 67 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 67 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α΄ 167), περί υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και καταβολής του φόρου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «μέχρι και την 30ή Ιουνίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατά το χρονικό διάστημα από τη 15η Μαρτίου μέχρι και τη 15η Ιουλίου», β) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «μέχρι το πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου», και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η δήλωση υποβάλλεται κατά το χρονικό διάστημα από τη 15η Μαρτίου μέχρι και τη 15η Ιουλίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αποβιώσει ή μεταφέρει την κατοικία του στο εξωτερικό, η δήλωση υποβάλλεται από τους κατά περίπτωση υπόχρεους, καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και συνοδεύεται από δικαιολογητικά και στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Εξαιρετικά, τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, μπορούν να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου.».

2. Η περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 67 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α) Οι σύζυγοι, κατά τη διάρκεια του γάμου, υποβάλλουν κοινή δήλωση, αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος σύναψης του γάμου και για τα εισοδήματα του έτους αυτού. Υπόχρεος για την υποβολή της κοινής δήλωσης είναι ο ένας εκ των δύο συζύγων που δηλώνεται ως υπόχρεος και για τα εισοδήματα του άλλου συζύγου. Ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν στα εισοδήματα εκάστου συζύγου βεβαιώνεται χωριστά και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει κάθε σύζυγο.».

3. Στην παρ. 6 του άρθρου 67 του Κ.Φ.Ε., περί καταβολής φόρου, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 32 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» αντικαθίσταται από τις λέξεις «σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α΄ 58)», β) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, γ) στο τέταρτο εδάφιο το αρκτικόλεξο «Δ.Ο.Υ.» αντικαθίσταται από τις λέξεις «αρμόδια υπηρεσία», δ) το τελευταίο εδάφιο αντικαθίσταται, ε) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, και η παρ. 6, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων υπολογίζεται με βάση την ετήσια φορολογική δήλωση του φορολογούμενου και το ποσό της φορολογικής οφειλής καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α΄ 58), κατόπιν έκπτωσης:

- α) του φόρου που παρακρατήθηκε,
- β) του φόρου που προκαταβλήθηκε,
- γ) του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή σύμφωνα με το άρθρο 9.

Αν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται.

Η καταβολή του φόρου γίνεται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου και οι υπόλοιπες επτά (7) μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων επτά (7) μηνών.

Ειδικά η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 31η Δεκεμβρίου εκάστου φορολογικού έτους, γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου μήνα του επόμενου έτους, ενώ για τις δηλώσεις αυτής της περίπτωσης που υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία εμπρόθεσμα και η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται μετά την 31η Δεκεμβρίου, η καταβολή γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών έκπτωση τέσσερα τοις εκατό (4%), εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι την 30η Απριλίου, τρία τοις εκατό (3%), εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι τη 15η Ιουνίου και δύο τοις εκατό (2%), εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι τη 15η Ιουλίου. Στα πρόσωπα του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3, παρέχεται έκπτωση τέσσερα τοις εκατό (4%) στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών, εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Απριλίου, τρία τοις εκατό (3%), εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι τη 15η Ιουνίου και δύο τοις εκατό (2%), εφόσον η δήλωση υποβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου και ο φόρος που οφείλεται καταβληθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης.»

4. Στο άρθρο 67 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Αν η ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας υποβολής δηλώσεων, όπως ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3, συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, μετατίθεται για την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα.»

Άρθρο 85

Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και καταβολή του φόρου - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 68 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 68 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α'167), περί προθεσμίας υποβολής δήλωσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, η δήλωση υποβάλλεται κατά το χρονικό διάστημα από την 15η Μαρτίου μέχρι και την 15η Ιουλίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους. Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες των οποίων το φορολογικό έτος λήγει σε διαφορετική ημερομηνία από την 31η Δεκεμβρίου, η δήλωση υποβάλλεται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του έτους μήνα από το τέλος του φορολογικού έτους.

Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της εκκαθάρισης για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Σε περίπτωση παράτασης της εκκαθάρισης πέραν του έτους, υποβάλλεται προσωρινή δήλωση για τα εισοδήματα κάθε έτους μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη του, επιφυλασσομένης της υποβολής οριστικής δήλωσης συγχρόνως με τη λήξη της εκκαθάρισης. Για τα διαλυόμενα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, για τα οποία δεν επιβάλλεται από τον νόμο εκκαθάριση, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διάλυση και σε κάθε περίπτωση πριν από τη διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο των περιουσιακών στοιχείων τους.».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 68 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί καταβολής φόρου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «τα άρθρα 31 και 32 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την παρ. 2 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58)», β) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «με έδρα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης» διαγράφονται, γ) το πέμπτο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων υπολογίζεται με βάση την ετήσια φορολογική δήλωση του φορολογούμενου και το ποσό της φορολογικής οφειλής καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), κατόπιν έκπτωσης:

α) του φόρου που παρακρατήθηκε,

β) του φόρου που προκαταβλήθηκε,

γ) του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή σύμφωνα με το άρθρο 9.

Ειδικά για τα μερίσματα που εισπράττει ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα από ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, όταν δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 48, από το ποσό του φόρου εκπίπτει το ποσό του αναλογούντος φόρου εισοδήματος κατά το μέρος που αφορά στα διανεμόμενα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που προβαίνει στη διανομή, καθώς και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ως φόρος επί του μερίσματος.

Σε περίπτωση που το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται.

Η καταβολή του φόρου γίνεται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης και οι υπόλοιπες επτά (7) μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επτά (7) επόμενων μηνών. Ειδικά, για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες των οποίων το φορολογικό έτος λήγει την 31η Δεκεμβρίου, η καταβολή του φόρου γίνεται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους και οι υπόλοιπες επτά (7) μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επτά (7) επόμενων μηνών.

Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που έχουν λυθεί ή έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση η καταβολή του φόρου γίνεται εφάπαξ και όχι αργότερα από την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την υποβολή της δήλωσης.».

3. Στο άρθρο 68 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Αν η ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας υποβολής δηλώσεων, όπως ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, μετατίθεται για την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα.».

Άρθρο 86

Οριστικοποίηση προσυμπλήρωσης δήλωσης για τον προσδιορισμό εισοδήματος φυσικών προσώπων - Προσθήκη εδαφίου στην παρ. 4 άρθρου 36 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), περί ειδών προσδιορισμού φόρου, προστίθεται νέο εδάφιο, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Αν ο φορολογούμενος δεν υποβάλλει εμπροθέσμως φορολογική δήλωση, ο προσδιορισμός του φόρου δύναται να γίνεται με έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου με βάση κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση (εκτιμώμενος προσδιορισμός φόρου), και αφορά ιδίως στο επίπεδο διαβίωσης του φορολογούμενου, την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή ομοειδείς επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Εάν, μετά την έκδοση της πράξης αυτής, ο φορολογούμενος υποβάλει φορολογική δήλωση, η πράξη αυτή παύει να ισχύει αυτοδικαίως. Ο προσδιορισμός του φόρου γίνεται και με φορολογική δήλωση που έχει προσυμπληρωθεί αυτοματοποιημένα με βάση όλα τα στοιχεία που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση και έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον ο φορολογούμενος δεν αντιταχθεί στο περιεχόμενο της δήλωσης μέχρι την προθεσμία υποβολής της, αυτή οριστικοποιείται αυτόματα (οίκοθεν προσδιορισμός φόρου). Ειδικά για τον προσδιορισμό φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, αν ο φορολογούμενος δεν αντιταχθεί στο περιεχόμενο της προσυμπληρωμένης δήλωσης εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της προθεσμίας για την υποβολή της, η οριστικοποίηση λαμβάνει χώρα την επόμενη εργάσιμη ημέρα.».

Άρθρο 87

Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων εκ μέρους του δημόσιου τομέα για την προσυμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων - Κυρώσεις μη εγγραφής στο Μητρώο, εκπρόθεσμης διαβίβασης ή διαβίβασης ανακριβών δεδομένων – Προσθήκη άρθρου 15Α και παρ. 56 στο άρθρο 83 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α' 58), προστίθεται άρθρο 15Α, ως εξής:

«Άρθρο 15Α

Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων εκ μέρους του δημόσιου τομέα για την προσυμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων - Κυρώσεις μη εγγραφής στο Μητρώο, εκπρόθεσμης διαβίβασης ή διαβίβασης ανακριβών δεδομένων

1. Η διαβίβαση προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) των στοιχείων αποδοχών από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιδομάτων και λοιπών παροχών, αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, καθώς και λοιπών καταβαλλόμενων ποσών που δεν αποτελούν εισόδημα, για τη διασταύρωση και προσυμπλήρωση στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, όπως ορίζονται με τις αποφάσεις που εκδίδονται ή έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 12 του άρθρου 83 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58) ή της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4987/2022 (Α' 206) ή της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όταν αυτή γίνεται από φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α' της παρ.

1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) διενεργείται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας (myAADE), με τη μορφή ηλεκτρονικού αρχείου, υπό τους όρους και με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου.

2. Συστήνεται στην Α.Α.Δ.Ε. Ηλεκτρονικό Μητρώο Υπόχρεων Υποβολής Ετήσιου Αρχείου Εισοδημάτων για την Προσυμπλήρωση και Υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Μητρώο). Στο Μητρώο εγγράφονται υποχρεωτικά οι φορείς της παρ. 1, καθώς και τα πρόσωπα που φέρουν την ευθύνη της έγκαιρης και έγκυρης διαβίβασης των ηλεκτρονικών αρχείων. Ως ευθυνόμενα πρόσωπα, για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος ορίζονται τα εξής:

α) Τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση των φορέων, δηλαδή: αα) για τα Υπουργεία οι υπηρεσιακοί γραμματείς, αβ) για τους δήμους οι γενικοί γραμματείς ή, ελλείψει αυτών, οι Δήμαρχοι, αγ) για τις περιφέρειες οι εκτελεστικοί γραμματείς ή, ελλείψει αυτών, οι Περιφερειάρχες, αδ) για τους λοιπούς φορείς το όργανο διοίκησης που κατέχει την υψηλότερα αμειβόμενη έμμισθη θέση σε κάθε φορέα. Ειδικώς σε δημόσιες υπηρεσίες με διοικητική αυτοτέλεια, όπως ενδεικτικά σχολικές μονάδες, αστυνομικά τμήματα, μονάδες των ενόπλων δυνάμεων, ως ευθυνόμενα πρόσωπα λογίζονται οι επικεφαλής των υπηρεσιών αυτών και

β) οι προϊστάμενοι των μονάδων του κάθε δημόσιου φορέα, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εκκαθάριση των καταβαλλόμενων ποσών και την αποστολή των στοιχείων της παρ. 1 στην Α.Α.Δ.Ε..

3. Η προθεσμία για την αρχική εγγραφή στο Μητρώο των φορέων της παρ. 1 και των ευθυνόμενων προσώπων της παρ. 2 ορίζεται από τη 16η Δεκεμβρίου 2024 έως και τη 15η Ιανουαρίου 2025. Για κάθε επόμενο φορολογικό έτος ορίζεται προθεσμία από την 1η Ιανουαρίου έως και τη 15η Ιανουαρίου για την εγγραφή κάθε νέου υπόχρεου φορέα, την τροποποίηση των στοιχείων των ήδη υφιστάμενων υπόχρεων φορέων, καθώς και τη γνωστοποίηση αλλαγής των ευθυνόμενων προσώπων της παρ. 2.

Δεν είναι δυνατή η διαβίβαση των ηλεκτρονικών αρχείων της παρ. 1 χωρίς την προηγούμενη εγγραφή του υπόχρεου φορέα στο Μητρώο. Η αποστολή ή διαβίβασή τους με διαφορετικό τρόπο δεν λαμβάνεται υπόψη.

Οι φορείς της παρ. 1 διατηρούν την υποχρέωση χορήγησης στους φορολογούμενους βεβαιώσεων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή για φορολογική χρήση.

4. Κάθε φορέας διαβιβάζει στην Α.Α.Δ.Ε. τα στοιχεία της παρ. 1 από τη 16η Ιανουαρίου έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου εκάστου έτους. Η μη εγγραφή του φορέα και των ευθυνόμενων προσώπων στο Μητρώο εντός της προθεσμίας της παρ. 4, η μη διαβίβαση, η εκπρόθεσμη αρχική διαβίβαση των ηλεκτρονικών αρχείων στην Α.Α.Δ.Ε., καθώς και η εκπρόθεσμη διαβίβαση διορθωτικών ή συμπληρωματικών ηλεκτρονικών αρχείων, αποτελούν παραβάσεις, για τις οποίες επιβάλλεται από την Α.Α.Δ.Ε. το πρόστιμο της παρ. 5. Οι παραβάσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι αυτοτελείς και τα σχετικά πρόστιμα επιβάλλονται αθροιστικά, όταν συντρέχουν περισσότερες της μίας παραβάσεις.

5. Επιβάλλεται στα ευθυνόμενα πρόσωπα πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ για κάθε μία από τις παραβάσεις της παρ. 4, για την καταβολή του οποίου υπέχουν ατομική ευθύνη. Το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται να επιβληθεί μέσα στο ίδιο έτος παραπάνω από μια φορά στο ίδιο ευθυνόμενο πρόσωπο για κάθε μία από τις αυτοτελείς παραβάσεις της παρ. 4.

Σε περίπτωση: α) εκπρόθεσμης αρχικής διαβίβασης ηλεκτρονικών αρχείων στην Α.Α.Δ.Ε., το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου προσαυξάνεται κατά πενήντα (50) ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης και β) εκπρόθεσμης διαβίβασης διορθωτικών ή συμπληρωματικών ηλεκτρονικών αρχείων, το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου δύναται να μειώνεται σε συνάρτηση με τον αριθμό των εσφαλμένων εγγραφών ή με

το ποσοστό αυτών επί του συνόλου των αρχείων που διαβιβάστηκαν σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 8.

Η πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται στο όνομα του κάθε ευθυνόμενου προσώπου που έχει δηλωθεί στο Μητρώο της παρ. 2 και εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Το πρόστιμο καταβάλλεται εφάπαξ έως και την τριακοστή ημέρα από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής του.

6. Αν δεν είναι δυνατή η εγγραφή στο Μητρώο για λόγους που σχετίζονται με την καθυστερημένη ενεργοποίησή του από την Α.Α.Δ.Ε., η προθεσμία της παρ. 4 αναστέλλεται για όσο διαρκεί η καθυστέρηση. Στην περίπτωση αυτή το πρόστιμο της παρ. 5 επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στον Διοικητή και στον Υποδιοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με αρμοδιότητα τον ψηφιακό μετασχηματισμό, καθώς και στον προϊστάμενο της αντίστοιχης οργανικής μονάδας, οι οποίοι έχουν ατομική ευθύνη για την καταβολή του προστίμου.

7. Τα πρόστιμα των παρ. 5 και 6 προσβάλλονται με προσφυγή στο κατά τόπον αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο.

8. Εάν οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης προθεσμιών συμπίπτουν με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, μετατίθενται για την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα.».

2. Στο άρθρο 83 του Κ.Φ.Δ., περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 56 ως εξής:

«56. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.:

α) δύνανται να συμπληρώνονται ή να εξειδικεύονται ειδικές περιπτώσεις φορέων του δημοσίου τομέα που εγγράφονται στο Μητρώο του άρθρου 15Α και τα ευθυνόμενα πρόσωπα αυτών,

β) καθορίζονται η μείωση του ποσού του προστίμου της περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 15Α ανά αριθμό εσφαλμένων εγγραφών ή ανά ποσοστό αποστολής εσφαλμένων δεδομένων,

γ) καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και ο χρόνος βεβαίωσης των προστίμων του άρθρου 15Α και

δ) προβλέπεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 15Α.».

Άρθρο 88

Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα και σχετικές παραβάσεις - Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 53 και παρ. 57 στο άρθρο 83 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στο άρθρο 53 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α' 58), περί κυρώσεων για παράλειψη υποβολής ή εκπρόθεσμη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα και παράλειψη χορήγησης στοιχείων που ζητούνται από τη Φορολογική Διοίκηση, προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Σε πρόσωπα, εκτός των φορέων του δημοσίου τομέα της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), υπόχρεα σε διαβίβαση ή υποβολή σε ετήσια βάση στη φορολογική διοίκηση, στοιχείων για τη διασταύρωση και προσυμπλήρωση, κατά περίπτωση, των δηλούμενων εισοδημάτων, ιδίως από τόκους και μερίσματα εταιρειών εισηγμένων στο Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων (ΕΛ.Κ.Α.Τ.), καθώς και των πραγματοποιούμενων δαπανών και ιδίως δαπανών για ιδιωτικά σχολεία και για απόσβεση δανείων ή πιστώσεων της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 31 και της περ. στ) του άρθρου 32 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), αντίστοιχα, και δαπανών πραγματοποιούμενων με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής των παρ. 6 και 7 του άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε., στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των φορολογούμενων, όπως ορίζονται με τις αποφάσεις που εκδίδονται ή έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της

παρ. 12 του άρθρου 83 του παρόντος ή της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4987/2022 (Α' 206) ή της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170), καθώς και με τις αποφάσεις του δευτέρου εδαφίου της περ. ζ) της παρ. 6 και της περ. β) της παρ. 7 του άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε., επιβάλλεται:

α) Πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την παράβαση της εκπρόθεσμης αρχικής διαβίβασης στοιχείων, β) πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως το διπλάσιο αυτού για την παράβαση της εκπρόθεσμης αποστολής συμπληρωματικών ή διορθωτικών στοιχείων. Το ύψος του προστίμου του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζεται συνολικά κατ' έτος με βάση τον αριθμό των εσφαλμένων εγγραφών ή με βάση το ποσοστό αυτών επί του συνόλου των αρχείων που διαβιβάστηκαν.

Αν τα ακαθάριστα έσοδα των υπόχρεων της παρούσας για το φορολογικό έτος που αφορούν τα στοιχεία υπερβαίνουν το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, για την παράβαση της περ. α) επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ και για την παράβαση της περ. β) επιβάλλεται πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως το διπλάσιο αυτού. Το ύψος του προστίμου του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζεται συνολικά κατ' έτος με βάση τον αριθμό των εσφαλμένων εγγραφών ή με βάση το ποσοστό αυτών επί του συνόλου των αρχείων που διαβιβάστηκαν. Τα στοιχεία των προστίμων που επιβάλλονται με την παρούσα και των προσώπων στα οποία επιβλήθηκαν, δημοσιοποιούνται σε διαδικτυακό τόπο της Φορολογικής Διοίκησης για την ενημέρωση των φορολογουμένων.»

2. Στο άρθρο 83 του Κ.Φ.Δ., περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 57 ως εξής:

«57. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να τροποποιείται το ύψος του προστίμου της περ. β) της παρ. 12 του άρθρου 53, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την επιβολή του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 89

Παράταση αναστολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ακινήτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 70 Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

1. Στο άρθρο 70 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Κώδικας Φ.Π.Α., ν. 5144/2024, Α' 162), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1, οι λέξεις «μέχρι τις 31.12.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι τις 31.12.2025», β) στην παρ. 2, βα) οι λέξεις «έως τις 31.12.2022» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως τις 31.12.2024», β) οι λέξεις «έως τις 31.12.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «έως τις 31.12.2025», και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με αίτηση του υποκειμένου στον φόρο κατασκευαστή οικοδομών προς πώληση, αναστέλλεται υποχρεωτικά μέχρι τις 31.12.2025, η εφαρμογή του Φ.Π.Α. στα ακίνητα της παρ. 1 και της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 8 και επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων. Η αναστολή αφορά στο σύνολο των αδιάθετων παραπάνω ακινήτων του υποκειμένου. Μαζί με την αίτηση ο υποκείμενος υποβάλλει κατάσταση με τα αδιάθετα ακίνητα και το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στο κάθε ακίνητο προς διακανονισμό. Σε περίπτωση αντιπαροχής, η εργολαβία του υποκειμένου στον φόρο κατασκευαστή οικοδομών προς πώληση προς τον οικοπεδούχο, δεν υπάγεται στον φόρο, όταν ο υποκείμενος κατασκευαστής έχει υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής του φόρου κατά τα προηγούμενα εδάφια.

2. Αναστολές εφαρμογής του Φ.Π.Α. στα ακίνητα της παρ. 1 και της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 8, που είχαν χορηγηθεί και ίσχυαν έως τις 31.12.2024, παρατείνονται έως τις 31.12.2025.».

Άρθρο 90

Παράταση της αναστολής ισχύος άρθρου 41 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για την επιβολή φόρου υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας - Τροποποίηση περ. α' παρ. 33 άρθρου 72

Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Στην περ. α' της παρ. 33 του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί μεταβατικών διατάξεων και έναρξης ισχύος, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2026» και η περ. α διαμορφώνεται ως εξής:
«α. Η ισχύς του άρθρου 41 αναστέλλεται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2026.».

Άρθρο 91

Παράταση φορολόγησης μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης με τα ποσά φόρου του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 19 ν. 5000/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 5000/2022 (Α' 226), περί παράτασης της φορολόγησης μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης δυνάμει του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (Α' 31), η ημερομηνία «31η.12.2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η.12.2026» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:
«1. Η προθεσμία του δεκάτου εδαφίου της παρ. 1 και του εβδόμου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (Α' 31), ως προς τα οριζόμενα ποσά φόρου για κάθε μεταβίβαση αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης από επαχθή αιτία, περιλαμβανομένης και της ανταλλαγής του, παρατείνεται και ισχύει για τις μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται έως και την 31η.12.2026.».

Άρθρο 92

Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων ετών 2025, 2026 και 2027 για τα ακίνητα του Δήμου Σουφλίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης - Προσθήκη παρ. 7Θ στο άρθρο 3 ν. 4223/2013

Στο άρθρο 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, προστίθεται παρ. 7Θ ως εξής:

«7Θ. Ειδικά για τα έτη 2025, 2026 και 2027 απαλλάσσονται τα ακίνητα που ευρίσκονται στα διοικητικά όρια του Δήμου Σουφλίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.».

Άρθρο 93

Μόνιμη απαλλαγή από Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων για εμπράγματα δικαιώματα επί διατηρητέων κτιρίων - Τροποποίηση παρ. Γ' και Ε' άρθρου 4 ν. 4223/2013

1. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. Γ' του άρθρου 4 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί υπολογισμού του φόρου επί της συνολικής αξίας ανά εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, οι λέξεις «Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. ετών 2022, 2023 και 2024» διαγράφονται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. Γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«Γ. Υπολογισμός φόρου επί της συνολικής αξίας ανά εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου.».

Για δικαιώματα επί ακινήτων υπολογίζεται φόρος επί της συνολικής αξίας ανά εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, όπως αυτό αποτυπώνεται στη δήλωση στοιχείων ακινήτων του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312), σύμφωνα με την κατωτέρω κλίμακα:

Κλιμάκια συνολικής αξίας ακινήτου σε ευρώ	Συντελεστής φόρου ανά κλιμάκιο αξίας
0,01-400.000	0%
400.000,01-500.000	0,20%
500.000,01-600.000	0,30%
600.000,01-700.000	0,40%
700.000,01-800.000	0,50%
800.000,01-900.000	0,60%
900.000,01-1.000.000	0,70%
1.000.000,01-2.000.000	0,90%
>=2.000.000,01	1,00%

Ο φόρος υπολογίζεται στη συνολική αξία του εκατό τοις εκατό (100%) της πλήρους κυριότητας του ακινήτου, όπως το δικαίωμα αυτό αναγράφεται στη δήλωση στοιχείων ακινήτων, απομειώνεται με βάση τον συντελεστή συνιδιοκτησίας της παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 (Α' 58), εφόσον υφίσταται συνιδιοκτησία στην πλήρη ή ψιλή κυριότητα, και επιμερίζεται σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 2. Η αξία του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζεται σύμφωνα με το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της Ενότητας Ε'.

Η παρούσα Ενότητα εφαρμόζεται, εφόσον η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας του υποκειμένου στον φόρο, όπως αυτή υπολογίζεται βάσει της Ενότητας Ε', υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

Η παρούσα Ενότητα δεν εφαρμόζεται για δικαιώματα επί γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού ούτε για δικαιώματα επί των κτιρίων που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό (100) ετών και τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ή ως έργα τέχνης, καθώς και των αναλογούντων σε αυτά ποσοστών επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται.

Δεν επιβάλλεται ο φόρος της παρούσας Ενότητας σε δικαίωμα επί οικοπέδου με ή χωρίς κτίσμα, όταν το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του εν λόγω οικοπέδου δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%). Επιπλέον, το δικαίωμα επί του οικοπέδου δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του συντελεστή φόρου ανά κλιμάκιο αξίας της παρούσας Ενότητας, λαμβάνεται όμως υπόψη για τη συνολική αξία της περιουσίας του υποκειμένου στον φόρο για την παρούσα Ενότητα και την Ενότητα Ε'.

Η παρούσα Ενότητα δεν εφαρμόζεται για δικαιώματα επί ιστορικών διατηρητέων μνημείων ή έργων τέχνης, που προστατεύονται από τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220) και δεν καταλαμβάνονται από το προηγούμενο εδάφιο, καθώς και για δικαιώματα επί κτιρίων, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί μέχρι την 31η.12.2021 ως διατηρητέα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1577/1985 (Α' 210) εφόσον τα ως άνω μνημεία, έργα τέχνης ή κτίρια είναι προγενέστερα της 1ης Ιανουαρίου 1940, και για τα αναλογούντα σε αυτά ποσοστά επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται.».

2. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. Ε' του άρθρου 4 του ν. 4223/2013, οι λέξεις «Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. ετών 2022, 2023 και 2024» διαγράφονται, και η Ενότητα Ε' διαμορφώνεται ως εξής:

«Ε. Προσαύξηση του φόρου φυσικών προσώπων ανάλογα με τη συνολική αξία της περιουσίας.

Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. φυσικών προσώπων που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, προσαυξάνεται ανάλογα με τη συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας ως εξής:

α) για αξία ακίνητης περιουσίας έως και εξακόσιες πενήντα χιλιάδες (650.000) ευρώ, κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%),

β) για αξία ακίνητης περιουσίας έως και οκτακόσιες χιλιάδες (800.000) ευρώ, κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%),

γ) για αξία ακίνητης περιουσίας έως και ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%),

δ) για αξία ακίνητης περιουσίας από ένα εκατομμύριο και ένα λεπτό (1.000.000,01) ευρώ και άνω, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Η προσαύξηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται, εφόσον η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

Για τον υπολογισμό της συνολικής αξίας της περιουσίας εφαρμόζεται το άρθρο 32 του ν. 3842/2010. Αν το οικοπέδο βρίσκεται σε περιοχή, η οποία δεν εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43), για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας αυτού, το γινόμενο της συνολικής τιμής εκκίνησης του οικοπέδου και του συντελεστή οικοπέδου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 1, δεν μπορεί να είναι ανώτερο της τιμής ανά τετραγωνικό μέτρο, η οποία ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων έτους 2013. Στη συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού. Επίσης δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των κτιρίων που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό (100) ετών και τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ή ως έργα τέχνης, καθώς και των τυχόν αναλογούντων σε αυτά ποσοστών επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται.

Δεν συνυπολογίζεται και η αξία των δικαιωμάτων επί ιστορικών διατηρητέων μνημείων ή έργων τέχνης που προστατεύονται από τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς και τα οποία δεν καταλαμβάνονται από το προηγούμενο εδάφιο, καθώς και των δικαιωμάτων επί κτιρίων τα οποία έχουν χαρακτηριστεί μέχρι την 31η.12.2021 ως διατηρητέα βάσει του ν. 1577/1985 (Α' 210), εφόσον τα ως άνω μνημεία, έργα τέχνης ή κτίρια είναι προγενέστερα της 1ης Ιανουαρίου 1940, και των αναλογούντων σε αυτά ποσοστών επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται.».

Άρθρο 94

Προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε ρύθμιση οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση - Κατάργηση περ. γ) παρ. 6 υποπαρ. Α.2 παρ. Α άρθρου πρώτου ν. 4152/2013

Στην παρ. 6 της υποπαρ. Α.2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), περί διατάξεων για την πάγια ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών, καταργείται η περ. γ), και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση είναι απαραίτητα:

α) η αναλυτική δήλωση όλων των εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και τυχόν οφειλών προς τρίτα πρόσωπα και

β) η διαπίστωση ότι έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας.

γ) Καταργείται.».

Άρθρο 95

Παροχή δυνατότητας σε αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα να εξυπηρετήσουν απολεσθείσα ρύθμιση οφειλής – Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 49 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 49 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024, Α' 58), περί αλληλέγγυας ευθύνης, προστίθεται περ. δ), και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Τα πρόσωπα που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν εν τοις πράγμασι τη διαχείριση ή διοίκηση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, όπως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιοσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής τους είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισής τους,

β) οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων.

Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παρούσας νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α) και γ) κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές. Εάν οι φορολογικές οφειλές της παρούσας έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α) και γ) κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των προστίμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά.

γ) οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας φέρουν τα πρόσωπα της παρούσας.

δ) Ειδικά αν απωλεσθεί ρύθμιση στην οποία είχαν υπαχθεί οι εν λόγω οφειλές, η Φορολογική Διοίκηση γνωστοποιεί στα πρόσωπα που ευθύνονται αλληλέγγυα την απώλεια αυτής και τάσσει σε αυτά προθεσμία τριών (3) μηνών για να επανεντάξουν, κατόπιν αίτησής τους, στο ίδιο καθεστώς ρύθμισης τις υπολειπόμενες οφειλές του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας για τις οποίες έχουν ευθύνη καταβολής. Διατάξεις και όροι που διέπουν την αρχική ρύθμιση στην οποία γίνεται επανένταξη, εξακολουθούν να ισχύουν. Από την απώλεια της ρύθμισης μέχρι την ημερομηνία γνωστοποίησης, τα πρόσωπα που ευθύνονται αλληλεγγύως δεν βαρύνονται με τόκους, προσαυξήσεις ή πρόστιμα που γεννώνται ως συνέπεια της απώλειας της ρύθμισης, τα οποία και εξακολουθούν να βαρύνουν το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζεται ο τρόπος εφαρμογής της ρύθμισης της παρούσας περίπτωσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

2. Η περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 49 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.) εφαρμόζεται και σε ρυθμίσεις οι οποίες έχουν απωλεσθεί έως την έναρξη ισχύος της παρ. 1, εφόσον τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της υποβάλλουν σχετική αίτηση εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος στη Φορολογική Διοίκηση για την επανένταξη των οφειλών σε ρύθμιση, χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση από τη Φορολογική Διοίκηση για την απώλεια της ρύθμισης. Ποσά που έχουν καταβληθεί στη Φορολογική Διοίκηση από πρόσωπα λόγω της αλληλέγγυας ευθύνης τους δεν επιστρέφονται. Με την απόφαση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 49 καθορίζονται ο τρόπος εφαρμογής της ρύθμισης της παρούσας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 96

Αξία κτήσης τίτλων που εισφέρονται από φυσικό πρόσωπο προς νομικό πρόσωπο ή οντότητα, της οποίας είναι μοναδικός μέτοχος ή εταίρος, με αντάλλαγμα μετοχές ή εταιρικά μερίδια του λήπτη -

Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 42 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί μεταβίβασης τίτλων, οι λέξεις «πρέπει να έχει ως αντικείμενο εργασιών την άσκηση εμπορικής, παραγωγικής, αγροτικής δραστηριότητας ή παροχής υπηρεσιών και να εδρεύει σε συνεργάσιμο στον φορολογικό τομέα κράτος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πρέπει να εδρεύει σε συνεργάσιμο στον φορολογικό τομέα κράτος και η μεταβίβαση των τίτλων που αποκτήθηκαν από τον εισφέροντα να διενεργείται μετά την παρέλευση δύο (2) τουλάχιστον ετών από τη λήψη τους», και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι είναι εισηγμένοι σε χρηματιστηριακή αγορά, η τιμή κτήσης και η τιμή πώλησης καθορίζονται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών, τα οποία εκδίδει η χρηματιστηριακή εταιρεία ή το πιστωτικό ίδρυμα ή οιοσδήποτε φορέας που διενεργεί συναλλαγές. Σε περίπτωση μεταβίβασης μη εισηγμένων τίτλων, η τιμή πώλησης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο της μεταβίβασης ή το τίμημα ή αγοραία αξία που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι υψηλότερο. Στην περίπτωση εισφοράς από φυσικό πρόσωπο ημεδαπών ή αλλοδαπών τίτλων της παρ. 1 σε λήπτη που είναι ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για την κάλυψη ή αύξηση κεφαλαίου του με αντάλλαγμα μετοχές ή εταιρικά μερίδια, ή μερίδες του λήπτη, ως τιμή πώλησης κατά την εισφορά λαμβάνεται η τιμή κτήσης των εισφερομένων τίτλων, υπό την προϋπόθεση

ότι ο εισφέρων είναι ο μοναδικός μέτοχος ή εταίρος του λήπτη. Κατά τη μεταγενέστερη μεταβίβαση των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων ή μερίδων που αποκτήθηκαν από τον εισφέροντα, ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η αξία κτήσης των εισφερόμενων τίτλων. Για την εφαρμογή του τρίτου και του τέταρτου εδαφίου, ο λήπτης πρέπει να εδρεύει σε συνεργάσιμο στον φορολογικό τομέα κράτος και η μεταβίβαση των τίτλων που αποκτήθηκαν από τον εισφέροντα να διενεργείται μετά την παρέλευση δύο (2) τουλάχιστον ετών από τη λήψη τους. Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο απόκτησης ή το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης κατά το χρόνο της απόκτησης των τίτλων, εφόσον οποιοδήποτε από τα ανωτέρω είναι χαμηλότερο. Ως τιμή κτήσης για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιορισθεί θεωρείται ότι είναι μηδενική. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, για τον προσδιορισμό της τιμής κτήσης λαμβάνονται υπόψη οι εταιρικές πράξεις που έχουν λάβει χώρα μέχρι το χρόνο της μεταβίβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών αποκτήσεων τίτλων, ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η μέση τιμή κτήσης που προκύπτει από τη συνολική αξία κτήσης των τίτλων δια της συνολικής ποσότητας αυτών.».

Άρθρο 97

Μη καταχώριση ή εκπρόθεσμη καταχώριση ή ανακριβής καταχώριση των συναλλαγών διάθεσης του πετρελαίου θέρμανσης - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 147 Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα

Στην παρ. 9 του άρθρου 147 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), περί προστίμου σε μεταφορέα, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Στις περιπτώσεις μη καταχώρισης ή εκπρόθεσμης καταχώρισης ή ανακριβούς καταχώρισης των συναλλαγών πετρελαίου θέρμανσης στο Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Πετρελαίου Θέρμανσης εντός της προθεσμίας δεκατεσσάρων (14) ημερών του άρθρου 73 παράγραφος 2 περίπτωση α' του παρόντος νόμου, επιβάλλεται ανά φορολογικό στοιχείο πρόστιμο εκατό (100) ευρώ, επιφυλασσομένων των περί λαθρεμπορίας διατάξεων.

Το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου δεν επιβάλλεται, εφόσον: α) η μη καταχωρισμένη συναλλαγή καταχωρίστηκε ή η εκπρόθεσμη καταχώριση έγινε εντός δεκαπέντε (15) ημερών από το πέρας της προθεσμίας της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 73 ή β) η ανακριβής καταχώριση διορθώθηκε εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση στο μέλος ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ. της κλήσης σε απολογία της παρ. 3 του άρθρου 152.

Στα μέλη ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ., που καταλογίζονται κατά τα ανωτέρω πρόστιμα για εκπρόθεσμη ή ανακριβή καταχώριση συναλλαγών πετρελαίου θέρμανσης στο Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Πετρελαίου Θέρμανσης, επιβάλλεται ανά μέλος ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ., ανά ημερολογιακό έτος, έναντι όλων των τελωνειακών αρχών, πρόστιμο έως χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, όταν το πλήθος των εκπροθέσμως ή ανακριβώς καταχωρημένων συναλλαγών ανά μέλος ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ., είναι μέχρι πενήντα (50) φορολογικά στοιχεία, πρόστιμο τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ όταν το πλήθος των εκπροθέσμως ή ανακριβώς καταχωρημένων συναλλαγών, ανά μέλος ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ. είναι από πενήντα ένα (51) έως εκατό (100) φορολογικά στοιχεία πρόστιμο έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ από εκατόν ένα (101) και μέχρι 150 φορολογικά στοιχεία και περαιτέρω 50 ευρώ ανά 50 φορολογικά στοιχεία πέραν των 150 εφόσον το μέλος ΔΙ.Π.Ε.ΘΕ. υποβάλλει σχετική αίτηση στο αρμόδιο Τελωνείο και καταβάλλει το καταλογιζόμενο πρόστιμο με

ταυτόχρονη παραίτηση από τα κατά το άρθρο 152 του ν. 2960/2001 καθοριζόμενα ένδικα μέσα εντός δύο μηνών από την έκδοση των καταλογιστικών Πράξεων.

Σε περίπτωση που μέλος Δι.Πε.Θε., έχει προβεί σε μη καταχώριση συναλλαγών πετρελαίου θέρμανσης ανεξαρτήτως αριθμού ή σε εκπρόθεσμη ή ανακριβή καταχώριση άνω των εκατόν πενήντα (150) φορολογικών στοιχείων ανά ημερολογιακό έτος ή σε εκπρόθεσμη ή ανακριβή καταχώριση κάτω των εκατόν πενήντα (150) φορολογικών στοιχείων αλλά διαπιστώνεται από τις αρμόδιες αρχές τέλεση λαθρεμπορίας, επιβάλλεται και ποινή διαγραφής του μέλους από το μητρώο Δι.Πε.Θε.. Δεν συνιστά παράβαση, κατά τα ανωτέρω, ανακριβής δήλωση η οποία επανεισήχθη διορθωμένη στο ως άνω σύστημα από μέλος Δι.Πε.Θε., εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 73 παράγραφος 2 περίπτωση α' του παρόντος νόμου προθεσμίας δεκατεσσάρων (14) ημερών. Στις περιπτώσεις που η εκπρόθεσμη καταχώριση στο Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Πετρελαίου Θέρμανσης αφορά ακύρωση εμπρόθεσμης καταχώρισης και εκ νέου καταχώριση της ίδιας συναλλαγής με προσθήκη του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου του αγοραστή πετρελαίου θέρμανσης, κατόπιν αποστολής σχετικού ηλεκτρονικού μηνύματος στα μέλη του Μητρώου Δι.Πε.Θε. από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών και εντός της ορισθείσας σε αυτό προθεσμίας, δεν οφείλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια της παρούσας παραγράφου. Καταλογιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί για τις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου ανακαλούνται, μετά από σχετική αίτηση του μέλους Μητρώου Δι.Πε.Θε., από την εκδούσα τελωνειακή αρχή και τυχόν καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται.».

Άρθρο 98

Απαλλαγή των ενδοομιλικών μερισμάτων από τον φόρο εισοδήματος και προϋποθέσεις απαλλαγής εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα - Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 48, προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 48Α, τροποποίηση παρ. 40 και προσθήκη παρ. 92 στο άρθρο 72 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στο άρθρο 48 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί απαλλαγής ενδοομιλικών μερισμάτων από τον φόρο εισοδήματος, προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Τα ενδοομιλικά μερίσματα που εισπράττει ένα νομικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, από νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο εκτός της Ε.Ε., απαλλάσσονται από τον φόρο, αν το νομικό πρόσωπο που προβαίνει στη διανομή, σωρευτικά:

- α) έχει τη νομική μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας με βάση το δίκαιο του κράτους εγκατάστασής του,
- β) δεν είναι εγκατεστημένο σε μη συνεργάσιμο κράτος, σύμφωνα με το άρθρο 65,
- γ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων ή άλλο παρόμοιο φόρο,
- δ) ο λήπτης φορολογούμενος κατέχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας ή του πλήθους του μετοχικού ή βασικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου που διανέμει και
- ε) το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής διακρατείται τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

Η παρούσα ισχύει επίσης για τα ενδοομιλικά μερίσματα από μόνιμες εγκαταστάσεις εταιρειών κρατών εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται στην Ελλάδα και προέρχονται από τις θυγατρικές τους σε άλλο κράτος. Οι παρ. 3 έως 6 εφαρμόζονται αναλόγως και στα εισοδήματα της παρούσας.».

2. Στο άρθρο 48Α του Κ.Φ.Ε., περί προϋποθέσεων απαλλαγής εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα, προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Το εισόδημα που προκύπτει από την υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικό πρόσωπο, εγκατεστημένο εκτός της Ε.Ε., που εισπράττει ένα νομικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, απαλλάσσεται από τον φόρο, αν το νομικό πρόσωπο του οποίου οι τίτλοι μεταβιβάζονται πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχει τη νομική μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας με βάση το δίκαιο του κράτους εγκατάστασής του,
β) δεν είναι εγκατεστημένο σε μη συνεργάσιμο κράτος, σύμφωνα με το άρθρο 65,
γ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων ή άλλο παρόμοιο φόρο,

δ) το μεταβιβάζον νομικό πρόσωπο κατέχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας ή του πλήθους του μετοχικού κεφαλαίου ή βασικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου του οποίου οι τίτλοι συμμετοχής μεταβιβάζονται και

ε) το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής διακρατείται τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

Οι παρ. 2 και 3 εφαρμόζονται αναλόγως και στα εισοδήματα της παρούσας.».

3. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 40 του άρθρου 72 του Κ.Φ.Ε., περί μεταβατικών διατάξεων, οι λέξεις «των παραγράφων 1 και 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 1, 2 και 7», και η παρ. 40 διαμορφώνεται ως εξής:

«40. Τα φορολογικά πλεονεκτήματα των παρ. 1, 2 και 7 του άρθρου 48 και της παρ. 1 του άρθρου 63 δεν παρέχονται σε ρύθμιση ή σειρά ρυθμίσεων οι οποίες, έχοντας τεθεί σε εφαρμογή με κύριο σκοπό ή έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που παρακωλύει το αντικείμενο ή τον σκοπό του παρόντος, δεν είναι γνήσιες ως προς όλα τα σχετικά γεγονότα και τις συνθήκες. Μια ρύθμιση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη. Για τους σκοπούς της παραγράφου αυτής, μια ρύθμιση ή σειρά ρυθμίσεων θεωρείται μη γνήσια στον βαθμό που δεν τίθεται σε εφαρμογή για βασίμους εμπορικούς λόγους που απηχούν την οικονομική πραγματικότητα.».

4. Στο άρθρο 72 του Κ.Φ.Ε., περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 92 ως εξής:

«92. Οι ζημίες των νομικών προσώπων του άρθρου 45, που προέρχονται από τη μεταβίβαση τίτλων συμμετοχής της παρ. 4 του άρθρου 48Α μπορούν να αναγνωριστούν προς έκπτωση μετά την 1η Ιανουαρίου 2025 υπό την προϋπόθεση ότι έχουν αποτιμηθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023 και έχουν εγγραφεί στα βιβλία της εταιρείας ή αποτυπώνονται σε οικονομικές καταστάσεις ελεγμένες από ορκωτούς ελεγκτές. Η έκπτωση των ζημιών του πρώτου εδαφίου αναγνωρίζεται, μόνο αν αυτές καταστούν οριστικές έως την 31η Δεκεμβρίου 2026. Αν οι ζημίες, κατά τον χρόνο οριστικοποίησης, είναι μικρότερες από τις ζημίες που αποτιμήθηκαν, αναγνωρίζεται το μικρότερο ποσό και αν είναι μεγαλύτερες, αναγνωρίζεται μόνο το ποσό που αποτιμήθηκε.».

Άρθρο 99

Φορολογική μεταχείριση ωφέλειας από τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους νομικών προσώπων, νομικών οντοτήτων και φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα
– Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 21 και παρ. 5 άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 6 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172, Α' 167) προστίθεται τελευταίο εδάφιο και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Η ωφέλεια επιχείρησης που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού, η οποία λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους συνεργασίας, αποτελεί εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του άρθρου 62 του ν. 4389/2016. Στην περίπτωση αυτή δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί φορολογίας δωρεών του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών, και Κερδών από Τυχερά Παίγνια ο οποίος κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν. 2961/2001 (Α' 266). Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, η ωφέλεια που προκύπτει από τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους προς πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα, προς υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή προς εταιρεία του ν. 4354/2015 (Α' 176) στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού ή από συμφωνίες που συνάπτονται βάσει του ν. 4469/2017 (Α' 62) ή στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού του ν. 4738/2020 (Α' 207) ή σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης, απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος.».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μετά τη λέξη «διατάξεις» προστίθενται οι λέξεις «του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 21» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 21, των παρ. 2, 3 και 6 του άρθρου 37 και της παρ. 6 του άρθρου 42 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 45. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 37 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής και δεν διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση.»

3. Οι παρ. 1 και 2 ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.

Άρθρο 100

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ'

1. Τα άρθρα 84, περί υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και καταβολής του φόρου, και 86, περί οριστικοποίησης προσυμπλήρωσης δήλωσης για τον προσδιορισμό εισοδήματος φυσικών προσώπων, ισχύουν για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2024 και εφεξής.

2. Το άρθρο 85, περί υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και καταβολής του φόρου, ισχύει για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2024 και εφεξής.

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1907/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 18ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006 ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) 1272/2008 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 16ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008

Άρθρο 101

Χορήγηση εξαιρέσεων από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1907/2006 (παρ. 3 άρθρου 2 Κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006)

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας δύναται να χορηγούνται εξαιρέσεις από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους

περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, καθώς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 793/93 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) 1488/94 της Επιτροπής, καθώς και της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (L 396) σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για ορισμένες ουσίες υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα ή σε αντικείμενο, εφόσον απαιτείται για λόγους εθνικής άμυνας.

2. Με όμοιες αποφάσεις δύναται να καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης και τροποποίησης των ανωτέρω εξαιρέσεων.

Άρθρο 102

Χορήγηση εξαιρέσεων από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1272/2008

(παρ. 4 άρθρου 1 Κανονισμού (ΕΚ) 1272/2008)

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας δύναται να χορηγούνται εξαιρέσεις από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2006 για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των Οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006 (L 353) σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για ορισμένες ουσίες ή μείγματα, εφόσον απαιτείται για λόγους εθνικής άμυνας.

2. Με όμοιες αποφάσεις δύναται να καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης και τροποποίησης των ανωτέρω εξαιρέσεων.

ΜΕΡΟΣ Η΄

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 103

Μονάδες και αρμοδιότητες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες - Τροποποίηση παρ. 2 έως 4 άρθρου 48 ν. 4557/2018

1. Στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4557/2018 (Α΄ 139), περί των μονάδων και αρμοδιοτήτων της Αρχής τα εδάφια δεύτερο έως έβδομο διαγράφονται, και η περ. β) διαμορφώνεται ως εξής:

«β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στην αντιμετώπιση υποθέσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή αντίστοιχης σοβαρής οικονομικής εγκληματικότητας, κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας.».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 4557/2018 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην υποπερ. αα) της περ. α), οι λέξεις «από το Αρχηγείο» και οι λέξεις «ή την Υ.Π.Ο.Α.Δ.Η.Ε.» διαγράφονται, β) στην περ. β), το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο διαγράφονται, γ) στην περ. γ), οι λέξεις «στο άρθρο 187Α»

αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα άρθρα 187Α και 187Β», δ) προστίθεται περ. στ), και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων

α) Η Β' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο (2) μέλη της Αρχής με γνώση της αγγλικής γλώσσας, και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος της Ελληνικής Αστυνομίας που προτείνεται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.,

ββ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Εξωτερικών που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στην αντιμετώπιση υποθέσεων τρομοκρατίας κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας.

γ) Το προσωπικό της Μονάδας συγκεντρώνει και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Αρχή από τις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές ή περιέρχονται σε αυτήν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο και αφορούν την τέλεση πράξης από αυτές που περιγράφονται στα άρθρα 187Α και 187Β ΠΚ. Ομοίως, διερευνά και αξιολογεί κάθε τέτοια πληροφορία που διαβιβάζεται στην Αρχή από φορείς της αλλοδαπής, με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής.

δ) Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Μονάδας είναι αρμόδιοι για τις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 43 σχετικά με την εφαρμογή του μέτρου της δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων που επιβάλλεται με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των οργάνων του και με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Μονάδα είναι επίσης αρμόδια για τον προσδιορισμό των προσώπων που σχετίζονται με την τρομοκρατία και τη δέσμευση των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 50.

ε) Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα συντάσσει έκθεση των πεπραγμένων της, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους στους Υπουργούς Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη.

στ) Η Μονάδα συμμετέχει σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και σε φορείς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αντίστοιχων με αυτήν αρχών, παρακολουθεί τις εργασίες τους και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας των εν λόγω φορέων για θέματα αρμοδιότητάς της.».

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 4557/2018 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην υποπερ. δδ) της περ. α), οι λέξεις «με πτυχίο νομικής σχολής νομικού τμήματος» διαγράφονται, β) στην περ. β), το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο διαγράφονται, γ) στην περ. γ): γα) στο πρώτο εδάφιο, πριν από τις λέξεις «και προβαίνει κατά την κρίση της» προστίθενται οι λέξεις «όπως έχουν κατανεμηθεί σε αυτήν με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 25 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 27 του ίδιου νόμου», δ) στο τέταρτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «εφαρμόζεται αναλόγως», προστίθενται οι λέξεις «, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ίδιου νόμου», ε) στο ένατο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης» προστίθενται οι λέξεις «με απόφαση του Προέδρου της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31 και την παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 5026/2023 (Α' 45)» και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

α) Η Γ' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη της Αρχής κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό,
ββ) ένα στέλεχος από την Τράπεζα της Ελλάδος που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,
γγ) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,
δδ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων και τη διερεύνηση οικονομικών συναλλαγών.

γ) Η Μονάδα δέχεται τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 5026/2023 (Α' 45), όπως έχουν κατανεμηθεί σε αυτήν με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 25 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 27 του ίδιου νόμου, και προβαίνει κατά την κρίση της σε δειγματοληπτικό ή στοχευμένο έλεγχο των δηλώσεων αυτών εφαρμόζοντας κριτήρια και τεχνικές ανάλυσης κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό διερευνά και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή περιέχονται στην Αρχή σχετικά με τη μη υποβολή ή με ανακρίβειες των δηλώσεων αυτών. Ο έλεγχος, εκτός από τη διαπίστωση της υποβολής και του αληθούς περιεχομένου της δήλωσης, περιλαμβάνει τη διακρίβωση κατά πόσον η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων ή η επαύξηση υφιστάμενων δικαιολογείται από το ύψος των πάσης φύσεως εσόδων των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων, σε συνδυασμό με τις δαπάνες διαβίωσής τους. Η παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 5026/2023 εφαρμόζεται αναλόγως, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ίδιου νόμου.

Η Μονάδα προβαίνει κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τα ανωτέρω, σε έλεγχο των δηλώσεων:

αα) των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης,

ββ) των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Συντονιστών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,

γγ) των Προέδρων, των Αντιπροέδρων, των Διοικητών και των διευθυνόντων συμβούλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημόσιων επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών,

δδ) του Προέδρου και των Αντιπροέδρων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

εε) των ιδιοκτητών, των εκδοτών, των βασικών μετόχων, των προέδρων, των διευθυνόντων συμβούλων, των διαχειριστών, καθώς και των γενικών διευθυντών και των διευθυντών ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών που κατέχουν άδεια λειτουργίας ή εν γένει έχουν την εκμετάλλευση: i) τηλεοπτικών σταθμών, ελεύθερης λήψης ή παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, ii) επιχειρήσεων ή εταιρειών που εκμεταλλεύονται ή εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελλήνιας κυκλοφορίας,

στστ) των Αρχηγών και των Υπαρχηγών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.

Σε εξαιρετικά σύνθετες περιπτώσεις ελέγχου δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, με απόφαση του Προέδρου της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31 και την παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 5026/2023, η Μονάδα μπορεί να αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές εγγεγραμμένους στο μητρώο που τηρείται στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, καθώς και σε ειδικούς επιστήμονες, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα στοιχεία των δηλώσεων και των αντίστοιχων δικαιολογητικών και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στη Μονάδα για την υποβοήθηση του έργου της. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και

Οικονομικών ρυθμίζονται η διαδικασία, ο προϋπολογισμός και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας. Η Μονάδα παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες στα υπόχρεα προς δήλωση περιουσιακής κατάστασης πρόσωπα και στους αρμόδιους φορείς για τη σύνταξη καταλόγων υπόχρεων προσώπων, καθώς και για οποιαδήποτε λεπτομέρεια εμπίπτει στην αρμοδιότητά της. Μπορεί δε να καλεί τους ελεγχόμενους για να δώσουν διευκρινίσεις ή να προσκομίσουν συμπληρωματικά παραστατικά στοιχεία ή να προβούν σε οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια που σχετίζεται με τον έλεγχο, μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 5026/2023.

δ) Μετά το πέρας ενός ελέγχου, η Μονάδα αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να παραπεμφθεί με αιτιολογημένο πόρισμά της στον αρμόδιο, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 5026/2023, Εισαγγελέα, εφόσον τα συλλεγόμενα στοιχεία κρίνονται επαρκή για μια τέτοια παραπομπή. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 5026/2023, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αν διαπιστωθεί ανάγκη διερεύνησης θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα φορολογικής ή άλλης αρχής, το πόρισμα αποστέλλεται και στην αρχή αυτή. Υπόθεση που έχει αρχειοθετηθεί μπορεί οποτεδήποτε να ανασυρθεί για να συνεχισθεί ο έλεγχος ή να συσχετισθεί με οποιαδήποτε άλλη έρευνα της Αρχής.

ε) Η Μονάδα συμμετέχει σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και σε φορείς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αντίστοιχων με αυτήν αρχών, παρακολουθεί τις εργασίες τους και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας των εν λόγω φορέων για θέματα αρμοδιότητάς της.

στ) Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα συντάσσει έκθεση των πεπραγμένων της, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καθώς και στους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.».

Άρθρο 104

Προσωπικό και λειτουργία της Αρχής - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 4557/2018

Το άρθρο 51 του ν. 4557/2018 (Α' 139), περί προσωπικού και λειτουργίας της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51

Προσωπικό και λειτουργία της Αρχής

1. Για τις ανάγκες των Μονάδων της Αρχής και του Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης συστήνονται ενενήντα τρεις (93) οργανικές θέσεις και δύο (2) θέσεις συνεργατών - μετακλητών υπαλλήλων.

Οι θέσεις του πρώτου εδαφίου πληρούνται με πρόσληψη, διορισμό, μετάταξη και απόσπαση.

2. Η Αρχή στελεχώνεται από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους, υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και έως δύο (2) συνεργάτες μετακλητούς υπαλλήλους, οι οποίοι καταλαμβάνουν αντίστοιχες θέσεις της παρ. 1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων γίνεται:

α) με διορισμό ή πρόσληψη, μετά από εισήγηση του Προέδρου της Αρχής, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α' 6) και το άρθρο 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133), περί ετήσιου προγραμματισμού ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, με εξαίρεση τον διορισμό των συνεργατών - μετακλητών υπαλλήλων. Για την πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, το άρθρο 57 του ν. 5043/2023 (Α' 91), περί πρόσληψης προσωπικού. Οι συνεργάτες-μετακλητοί υπάλληλοι διαθέτουν πέντε (5) τουλάχιστον έτη εμπειρίας στα αντικείμενα της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων

από Εγκληματικές Δραστηριότητες και προσλαμβάνονται κατ' επιλογή του Προέδρου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλογικά των άρθρων 46 έως 48 του ν. 4622/2019, περί της στελέχωσης των ιδιαίτερων γραφείων.

β) με μετάταξη ή απόσπαση μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί σε φορείς στον δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

3. Πέραν του ανωτέρω προσωπικού, στην Αρχή δύναται να αποσπάται προσωπικό ως εξής:

α) ένστολοι από την Ελληνική Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή,

β) δικαστικοί υπάλληλοι των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, η απόσπαση των οποίων διενεργείται, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Αρχής, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 4798/2021, Α' 68) και

γ) στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου.

4. Οι αποσπάσεις της περ. β) της παρ. 2 και των περ. α) και γ) της παρ. 3 διενεργούνται με απόφαση του Προέδρου της Αρχής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου φορέα προέλευσης, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης περί αποσπάσεων. Οι αποσπάσεις των ενστόλων της Ελληνικής Αστυνομίας, της περ. α, της παρ. 3, διενεργούνται με απόφαση του προέδρου της Αρχής ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Το σύνολο των θέσεων των αποσπασμένων υπαλλήλων των παρ. 2 και 3 δεν δύναται να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) των θέσεων της παρ. 1.

5. Η χρονική διάρκεια των αποσπάσεων στην Αρχή ορίζεται σε τρία (3) έτη με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης για μία (1) φορά και αρχίζει από την ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας του αποσπασμένου υπαλλήλου στην Αρχή. Η διαδικασία της απόσπασης των παρ. 2 και 3 ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη διαβίβαση της απόφασης του Προέδρου της Αρχής στον φορέα προέλευσης, με την επιφύλαξη των αποσπάσεων των υπαλλήλων της περ. β) της παρ. 3.

Η απόσπαση ανανεώνεται, με την ίδια ως άνω διαδικασία δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη της και λήγει οποτεδήποτε για λόγους αναγόμενους αποκλειστικά στην άσκηση των καθηκόντων του αποσπώμενου προσωπικού ή κατόπιν αίτησής του, ύστερα από απόφαση του Προέδρου της Αρχής.

Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων υπαλλήλων λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική τους θέση για τη βαθμολογική και μισθολογική τους εξέλιξη, καθώς και για κάθε άλλη συνέπεια.

6. Υπάλληλος που προσλαμβάνεται, διορίζεται ή μετατάσσεται στην Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 2, δεν μπορεί να μεταταχθεί ή αποσπαστεί σε άλλο φορέα πριν παρέλθει χρονικό διάστημα έξι (6) ετών από την πράξη πρόσληψης, διορισμού ή μετάταξης. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για αποσπάσεις στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AMLA), που έχει συσταθεί δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1620 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη σύσταση της Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 1093/2010, (ΕΕ) 1094/2010 και (ΕΕ) 1095/2010 (Σειρά L/19.6.2024).

7. Τα προσόντα που απαιτούνται για την πρόσληψη, τον διορισμό ή τη μετάταξη στην Αρχή ορίζονται στο π.δ. 85/2022 (Α' 237), με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στον Οργανισμό της Αρχής. Το προσωπικό της Αρχής διαθέτει την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση, ακεραιότητα, υπηρεσιακή εμπειρία και ικανότητα για την ανάληψη θέσης σε Μονάδα της Αρχής, καθώς και άριστο υπηρεσιακό μητρώο, κατά προτίμηση δε και γνώση της αγγλικής γλώσσας. Δεν πρέπει να συντρέχουν σε αυτό τα κωλύματα διορισμού του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Η κάλυψη των θέσεων ευθύνης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, γίνεται μόνο από υπαλλήλους που κατέχουν οργανική θέση στην Αρχή.

8. Για τις αποδοχές του προσωπικού της Αρχής, εφαρμόζεται το άρθρο 51Α.

9. Ο Πρόεδρος της Αρχής αποφασίζει για την κατανομή των υποθέσεων, καθώς και τις περιπτώσεις στις οποίες είναι αναγκαία η εμπλοκή δύο (2) ή και όλων των Μονάδων στην έρευνα της ίδιας υπόθεσης.

10. Για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του έργου του Προέδρου της Αρχής, συνιστάται Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης, στο οποίο κατανέμονται έως δέκα (10) εκ των θέσεων της παρ. 1, υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο και στελεχώνεται, σύμφωνα με το παρόν.

11. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της κάθε Μονάδας μεριμνούν για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και τη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού της, συντονίζουν, επιβλέπουν και αξιολογούν το έργο του και λαμβάνουν μέτρα για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Μονάδας. Στο τέλος κάθε έτους ο Πρόεδρος συντάσσει έκθεση για την απόδοση και τη συμπεριφορά κάθε υπαλλήλου της Αρχής, την οποία, για τους αποσπασμένους υπαλλήλους, αποστέλλει στον φορέα προέλευσης του υπαλλήλου. Η αξιολόγηση του προσωπικού και των προϊσταμένων διενεργείται κατ' ανάλογη εφαρμογή του ν. 4940/2022 (Α' 112) και επέχει θέση αξιολόγησης που εφαρμόζεται στον δημόσιο τομέα.

12. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ο Πρόεδρος, τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας και απέχουν από την εξέταση υποθέσεων για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων. Επιπλέον, τηρούν εχεμύθεια για πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά την εκούσια ή ακούσια αποχώρησή τους από την Αρχή. Η παράβαση του καθήκοντος εχεμύθειας τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

13. Με απόφαση του Προέδρου της Αρχής:

α) καθορίζεται ο Οργανισμός της Αρχής, κατανέμονται και ανακατανέμονται οι θέσεις της παρ. 1 ανά κατηγορία εκπαίδευσης, ανά εργασιακή σχέση, κλάδο και ειδικότητα, προς κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών της Αρχής,

β) τοποθετούνται ή μετακινούνται οι υπάλληλοι στις επιμέρους μονάδες της Αρχής,

γ) που εκδίδεται έως την 20ή Δεκεμβρίου κάθε έτους, καθορίζονται και κατανέμονται στις οργανικές μονάδες της Αρχής οι προτεραιότητες και οι στόχοι για το επόμενο έτος αναφοράς και

δ) ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία της Αρχής και των επιμέρους μονάδων της, τον κανονισμό λειτουργίας, τη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων, τις ειδικότερες αρμοδιότητες του Προέδρου, των μελών και του προσωπικού τους, τον τρόπο διαχείρισης των υποθέσεων και τη συνεργασία της Αρχής και των επιμέρους Μονάδων με τις εθνικές και τις αλλοδαπές αρχές και κάθε άλλο θέμα αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής.».

Άρθρο 105

Μισθολογικό καθεστώς Αρχής - Προσθήκη άρθρου 51Α στον ν. 4557/2018

Στον ν. 4557/2018 (Α' 139), προστίθεται άρθρο 51Α, ως εξής:

«Άρθρο 51Α

Μισθολογικό καθεστώς Αρχής - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Στον Πρόεδρο και τα μέλη της Αρχής καταβάλλεται αποζημίωση. Στο σύνολο του προσωπικού που υπηρετεί στην Αρχή καταβάλλονται, πέραν των αποδοχών της θέσης τους, πρόσθετες αμοιβές οι οποίες δεν υπόκεινται σε κρατήσεις υπέρ τρίτων.

2. Στους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αρχή εξακολουθεί να καταβάλλεται:

α) η προσωπική διαφορά του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 (Α' 176), περί διασφάλισης αποδοχών, στο ύψος που αυτή έχει προσδιοριστεί κατά την ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας στην Αρχή και

β) η οικογενειακή παροχή του άρθρου 15 του ν. 4354/2015.

Στους προϊστάμενους των οργανικών μονάδων της Αρχής καταβάλλεται, για όσο χρόνο ασκούν τα συγκεκριμένα καθήκοντα, το αντίστοιχο με τη θέση μηνιαίο επίδομα, όπως αυτό ορίζεται με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν με απόσπαση στην Αρχή λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών και επιδομάτων της οργανικής τους θέσης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4354/2015. Οι αποδοχές του αποσπασθέντος προσωπικού συνεχίζουν να καταβάλλονται από την υπηρεσία προέλευσής του, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 4407/2016 (Α' 134) κατ' εξαίρεση της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 4354/2015.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η αποζημίωση του Προέδρου και των μελών της Αρχής, καθώς και οι πρόσθετες αμοιβές του προσωπικού της παρ. 1.

5. Με απόφαση του Προέδρου, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4354/2015, περί αποζημίωσης για εργασία καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου και αποζημίωσης για εργασία προς συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου, το προσωπικό της Αρχής λαμβάνει αποζημίωση για υπερωριακή εργασία και εργασία κατά τις νυχτερινές ώρες ή κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143) και το π.δ. 54/2018 (Α' 103).».

Άρθρο 106

Πειθαρχικά συμβούλια - Προσθήκη άρθρου 51B στον ν. 4557/2018

Στον ν. 4557/2018 (Α' 139), προστίθεται άρθρο 51B, ως εξής:

«Άρθρο 51B

Πειθαρχικά συμβούλια - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και οι υπάλληλοι κάθε Μονάδας, που παραβαίνουν υπαίτια τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους, υπέχουν, ανεξάρτητα από την ποινική, και πειθαρχική ευθύνη. Η πειθαρχική διαδικασία που ακολουθείται, έχει ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αρχή, εφαρμόζονται τα άρθρα 103 έως 151 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), με την επιφύλαξη των περ. β) και γ) της παρούσας,

β) ειδικά για τους αποσπασμένους υπαλλήλους, οι οποίοι προέρχονται από φορείς εκτός του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., η πειθαρχική δίωξη ασκείται και η υπόθεση εκδικάζεται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα των φορέων από τους οποίους προέρχονται, ύστερα από αναφορά του Προέδρου της Αρχής προς αυτά,

γ) για τους Προϊσταμένους των Α΄, Β΄ και Γ΄ Μονάδων, την πειθαρχική δίωξη ασκεί ο Πρόεδρος της Αρχής,
δ) για τα μέλη των Μονάδων, η πειθαρχική δίωξη ασκείται, κατά περίπτωση, από τον εποπτεύοντα Υπουργό ή Διοικητή ή Πρόεδρο του φορέα προέλευσης, ύστερα από αναφορά του Προέδρου της Αρχής προς τα πειθαρχικά συμβούλια των φορέων προέλευσης και η υπόθεση εκδικάζεται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα των φορέων αυτών,

ε) για τον Πρόεδρο, η πειθαρχική δίωξη ασκείται και η υπόθεση εκδικάζεται από τα όργανα που προβλέπονται στο Σύνταγμα και τον Κώδικα Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 4938/2022, Α΄ 109).

2. Με απόφαση του Προέδρου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συστήνεται και συγκροτείται το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Αρχής, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν:

α) ο Προϊστάμενος της Α΄ Μονάδας της Αρχής με τον αναπληρωτή του που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Αρχής και

β) δύο (2) Πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι ορίζονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Η θητεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται διετής. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η αμοιβή των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Αρχής έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για την άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας στους υπαλλήλους που υπηρετούν με οργανική θέση στην Αρχή, καθώς και στους αποσπασμένους από φορείς εντός του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., εκτός των Προϊσταμένων των Α΄, Β΄ και Γ΄ Μονάδων της Αρχής, για τους οποίους αρμόδιο πειθαρχικό όργανο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. Για την αρμοδιότητα του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Αρχής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 120 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.,

3. Αρμόδιο πειθαρχικό όργανο για να κρίνει σε δεύτερο βαθμό το λοιπό προσωπικό της Αρχής που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτής είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.. Αν κρίνονται υπάλληλοι της Αρχής, στο ως άνω Πειθαρχικό Συμβούλιο μετέχει, αντί του μέλους που προβλέπεται στην περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 146Α, ο Πρόεδρος της Αρχής, ο οποίος, με απόφασή του, ορίζει ως αναπληρωτή του Προϊστάμενο Μονάδας της Αρχής, πριν από την έναρξη λειτουργίας του Συμβουλίου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Αρχής, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 1.».

Άρθρο 107

Υπηρεσιακό συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 51Γ στον ν. 4557/2018

Στον ν. 4557/2018 (Α΄ 139), προστίθεται άρθρο 51Γ, ως εξής:

«Άρθρο 51Γ

Υπηρεσιακό συμβούλιο

Συστήνεται και συγκροτείται, με απόφαση του Προέδρου της Αρχής, πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο για το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στην Αρχή. Στη σύνθεση του υπηρεσιακού συμβουλίου μετέχουν με θητεία δύο (2) ετών:

- α) Ο Προϊστάμενος της Α΄ Μονάδας της Αρχής, ως Πρόεδρος, με τον αναπληρωτή του που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Αρχής, ,
- β) ο Επικεφαλής του Τμήματος Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης της Α΄ Μονάδας της Αρχής με το νόμιμο αναπληρωτή του, που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου,
- γ) ο Προϊστάμενος άλλης Μονάδας που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του, με κλήρωση και
- δ) δύο (2) αιρετοί εκπρόσωποι του προσωπικού της Αρχής που έχουν οργανική θέση στον φορέα με τους αναπληρωτές τους κατά τη σειρά εκλογής τους. Μέχρι τη διενέργεια εκλογών ανάδειξης αιρετών εκπροσώπων, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του παρόντος λειτουργεί νόμιμα με τα τρία (3) τακτικά μέλη.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Άρθρο 108

Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, αρμοδιότητες και διάρθρωση Διεύθυνσης Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης και Διεύθυνσης Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης - Τροποποίηση άρθρου 273, αντικατάσταση άρθρου 276B και προσθήκη άρθρου 276Γ στον ν. 4738/2020

1. Η παρ. 3 του άρθρου 273 του ν. 4738/2020 (Α΄ 207), περί της διάρθρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τη Γενική Διεύθυνση Συντονισμού Δράσεων Δανειακής Στήριξης, σκοπός της οποίας είναι η χάραξη του επιχειρησιακού σχεδιασμού για την υποστήριξη της υλοποίησης των δράσεων δανειακής στήριξης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με τα άρθρα 196, 197 και 197Α του ν. 4820/2021 (Α΄ 130), η σύνταξη αναφορών και εκθέσεων, η υποβολή αιτημάτων πληρωμής, καθώς και η άσκηση κάθε άλλης αρμοδιότητας αναφορικά με την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων και με την επίτευξη οροσήμων και στόχων των οικείων δράσεων που αποτελείται από:

- α) τη Διεύθυνση Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης και
- β) τη Διεύθυνση Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης.».

2. Το άρθρο 276B του ν. 4738/2020, περί Διεύθυνσης Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 276B

Διεύθυνση Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης

1. Η Διεύθυνση Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την υποστήριξη των φορέων που μετέχουν στην υλοποίηση των δράσεων δανειακής στήριξης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Η Διεύθυνση Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα τμήματα:

- α) Τμήμα Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης Α΄ και
- β) Τμήμα Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης Β΄.

Τα ως άνω τμήματα είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την υποστήριξη των φορέων που μετέχουν στην υλοποίηση των δράσεων δανειακής στήριξης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.».

Στον ν. 4738/2020 προστίθεται άρθρο 276Γ ως εξής:

«Άρθρο 276Γ

Διεύθυνση Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης

1. Η Διεύθυνση Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης είναι αρμόδια για τη σύνταξη εκθέσεων και αναφορών και την υποβολή αιτημάτων πληρωμής κατόπιν της επίτευξης οροσήμων και στόχων των δράσεων δανειακής στήριξης.

2. Η Διεύθυνση Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα τμήματα:

α) Τμήμα Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης Α', και

β) Τμήμα Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης Β'.

Τα ως άνω τμήματα είναι αρμόδια για τη σύνταξη εκθέσεων και αναφορών, τη συγκέντρωση στοιχείων των δράσεων δανειακής στήριξης, την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος και την υποβολή αιτημάτων πληρωμής μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Αναφορών και Θεσμικής Υποστήριξης.».

Άρθρο 109

Προσωπικό Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης – Αντικατάσταση περ. δ) παρ. 1 και προσθήκη παρ. 3α στο άρθρο 278 ν. 4738/2020

1. Η περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 278 του ν. 4738/2020 (Α' 207), περί του προσωπικού Ειδικής Υπηρεσίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) δύο (2) θέσεις δικηγόρων και μια (1) θέση νομικού συμβούλου με έμμισθη εντολή.».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 278 του ν. 4738/2020, περί του προσωπικού Ειδικής Υπηρεσίας, προστίθεται παρ. 3α, ως εξής:

«3α. Προσωπικό που έχει ήδη προσληφθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος για την κάλυψη θέσεων νομικών συμβούλων, διατηρείται σε θέση δικηγόρου με έμμισθη εντολή της περ. δ) της παρ. 1.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 110

Παράταση αποσπάσεων στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Τροποποίηση άρθρου 55 ν. 5092/2024

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 55 του ν. 5092/2024 (Α' 33), περί παράτασης αποσπάσεων στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι λέξεις «30ή Σεπτεμβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «15^η Φεβρουαρίου 2025», και το άρθρο 55 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 55

Παράταση αποσπάσεων στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Η διάρκεια των αποσπάσεων των υπαλλήλων που έχουν αποσπασθεί σε υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Φορολογικής Πολιτικής, καθώς και σε υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με βάση την υπ' αρ. 99603/9.9.2020 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για αποσπάσεις ογδόντα (80) υπαλλήλων στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας», παρατείνεται από τη λήξη τους μέχρι την 15η Φεβρουαρίου 2025 κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. Ο χρόνος υπηρεσίας των

αποσπασμένων υπαλλήλων λογίζεται, για κάθε συνέπεια, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική τους θέση.».

Άρθρο 111

Μετάταξη υπαλλήλων στην Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 34 ν. 5000/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 5000/2022 (Α' 226), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «του ν. 4440/2016 (Α' 224)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης», β) προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο, γ) στο τελευταίο εδάφιο, οι λέξεις «και πάντως μέχρι χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών» διαγράφονται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Προϊσταμένου της ΚεΜΚΕ, αποσπασμένοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην ΚεΜΚΕ έως τη δημοσίευση του παρόντος και προέρχονται από φορείς του δημοσίου τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), μετατάσσονται στην ΚεΜΚΕ κατά τη λήξη της απόσπασης, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. Οι υπάλληλοι μετατάσσονται σε κενή οργανική θέση του ίδιου κλάδου, με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν, την ίδια σχέση εργασίας και με διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς στις αποδοχές. Υπάλληλοι που προέρχονται από φορέα στον οποίο εφαρμόζεται διαφορετικό βαθμολογικό ή μισθολογικό καθεστώς, κατατάσσονται βάσει των αντίστοιχων διατάξεων που ισχύουν για το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Αν δεν υφίσταται κενή οργανική θέση στην ΚεΜΚΕ, είναι δυνατή η μετάταξη των αποσπασμένων υπαλλήλων σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, με παράλληλη δέσμευση κενών οργανικών θέσεων, για όσο χρόνο υφίστανται οι προσωποπαγείς θέσεις. Εάν η απόσπαση λήξει πριν από τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης, παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι την έκδοση της πράξης μετάταξης. Οι υπάλληλοι που δεν υποβάλλουν αίτηση ή δεν μετατάσσονται επιστρέφουν στην υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική τους θέση μετά τη λήξη της απόσπασης.».

Άρθρο 112

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Η'

1. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και επιθυμούν τη μετάταξή τους σε αυτήν υποβάλλουν σχετική αίτηση στην Αρχή εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, εκδίδεται απόφαση του Προέδρου για την κατανομή των θέσεων του προσωπικού της Αρχής ανά κλάδο και ειδικότητα, η οποία ισχύει έως την έκδοση του Οργανισμού της Αρχής της περ. α) της παρ. 13 του άρθρου 51 του ν. 4557/2018 (Α' 139). Ο Πρόεδρος της Αρχής αξιολογεί τις αιτήσεις και εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών τη μετάταξη αυτών. Κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι εν λόγω υπάλληλοι μετατάσσονται σε κενή θέση ίδιου κλάδου και ειδικότητας και διατηρούν το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν. Αποσπάσεις προσωπικού που λήγουν μέχρι και ένα (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι την ολοκλήρωση της μετάταξης του προσωπικού.

2. Κατ' εξαίρεση, για τους α) ένστολους των σωμάτων ασφαλείας, πλην αυτών της Ελληνικής Αστυνομίας και β) δικαστικούς υπαλλήλους των δικαστηρίων και των εισαγγελιών που υπηρετούν στην Αρχή

Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, συστήνονται προσωποπαγείς θέσεις, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, με ταυτόχρονη δέσμευση κενής οργανικής θέσης μόνιμου προσωπικού, για όσο χρόνο υφίστανται οι προσωποπαγείς θέσεις. Οι θέσεις του προηγούμενου εδαφίου αποδεσμεύονται με την, με οποιονδήποτε τρόπο, αποχώρηση των υπαλλήλων από την Αρχή. Η πλήρωση των προσωποπαγών θέσεων γίνεται εφόσον οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι υποβάλλουν σχετική αίτηση στην Αρχή εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Ο Πρόεδρος της Αρχής αξιολογεί τις αιτήσεις των υπαλλήλων και εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σχετικά με την πλήρωση των θέσεων αυτών. Κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών οι εν λόγω υπάλληλοι διορίζονται στην Αρχή. Με την έκδοση της απόφασης αυτής, τεκμαίρεται αυτοδικαίως παραίτηση των ανωτέρω υπαλλήλων από την οργανική θέση που κατείχαν μέχρι τότε. Οι υπάλληλοι διατηρούν όλα τα μισθολογικά, συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά τους δικαιώματα και κατατάσσονται σε κλάδο και κατηγορία με πράξη του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με τα άρθρα 36 και 37 του ν. 4622/2019 (Α' 133), χωρίς να απαιτείται εκ νέου δοκιμαστική περίοδος για τη μονιμοποίησή τους. Οι πιστώσεις που αφορούν στη μισθοδοσία των ανωτέρω υπαλλήλων μεταφέρονται από τον φορέα προέλευσής τους στις αντίστοιχες πιστώσεις μισθοδοσίας του προϋπολογισμού της Αρχής.

3. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν με απόσπαση στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και δεν υποβάλλουν αίτηση, καθώς και όσοι δεν περιλαμβάνονται στην εισήγηση του Προέδρου της Αρχής που εκδίδεται σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, παραμένουν στην Αρχή έως τη λήξη της απόσπασής τους με την επιφύλαξη της ανανέωσής αυτής υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 51 του ν. 4557/2018.

4. Οι παρ. 1 και 2 ισχύουν και για τις διαδικασίες ανανέωσης της απόσπασης υπαλλήλων που είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 113

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Η'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 7 του άρθρου 49 του ν. 4557/2018 (Α' 139), περί εξουσιών των Μονάδων της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.

ΜΕΡΟΣ Θ'

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 114

Συμπληρωματικός Κρατικός Προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2024

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων οικονομικού έτους 2024 του ειδικού φορέα 1024-208-0000000 αυξάνονται κατά εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ ως προς το εθνικό σκέλος και κατά τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000) ευρώ ως προς το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος. Οι εν λόγω πιστώσεις εγγράφονται υπό τον Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων 2910601001 «Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων» του ως άνω ειδικού φορέα.

Άρθρο 115

Αποζημιώσεις Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων για απώλειες ζωικού κεφαλαίου και ενισχύσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2022

1. Οι αποζημιώσεις τις οποίες καταβάλλει ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) για τις απώλειες ζωικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου (Β' 1669), είναι αποζημιώσεις οι οποίες καλύπτονται από τον ανωτέρω Κανονισμό, υπό την προϋπόθεση ότι οι κτηνοτρόφοι έχουν καταβάλει την ειδική ασφαλιστική εισφορά του άρθρου 8 του ν. 3877/2010 (Α' 160). Οι αποζημιώσεις αυτές δεν έχουν τον χαρακτήρα ενίσχυσης.
2. Η ενίσχυση μετά από αίτημα αναπλήρωσης ζωικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του υπομέτρου 5.2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2022 σε καμία περίπτωση δεν αντισταθμίζεται από τις αποζημιώσεις της παρ. 1, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου (L 347).
3. Η ενίσχυση των κτηνοτρόφων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2022 ως προς την οποία δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 107 έως 109 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από οποιεσδήποτε άλλες αποζημιώσεις καταβάλλονται στους δικαιούχους, με την επιφύλαξη συμμόρφωσης με τους κανόνες σώρευσης που προβλέπονται στην υπό στοιχεία C(2024) 905/19.1.2024 εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή σχετικές μεταγενέστερες εγκριτικές αποφάσεις της ΕΕ, καθώς και τους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 307).

Άρθρο 116

Ρυθμίσεις για τον ειδικό λογαριασμό με την επωνυμία «Ειδικός Λογαριασμός Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.Λ.Ε.Κ.). – Τροποποίηση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 15 ν. 4921/2022

Στο άρθρο 15 του ν. 4921/2022 (Α' 75), περί διαδοχής του ενιαίου λογαριασμού για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 προστίθενται οι λέξεις «πλην αυτών που παρακρατούνται από τη Δ.ΥΠ.Α. δυνάμει της παρ. 7», β) προστίθεται παρ. 7, και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Διαδοχή Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών

1. Από την 1η.1.2023 καταργείται ο λογαριασμός με την επωνυμία «Ενιαίος Λογαριασμός για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών» (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.), ο οποίος δημιουργήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88) και οι πόροι του, οι οποίοι απαριθμούνται στις περ. (α) έως (η) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/ 2013 και συνεισπράττονται από τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων, διατίθενται σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος. Τα αποθεματικά του καταργούμενου λογαριασμού που

έχουν σχηματισθεί μέχρι την 31η.12.2022 παραμένουν στη Δ.ΥΠ.Α. και αξιοποιούνται για την επίτευξη των σκοπών της.

2. Ο πόρος της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013, ήτοι η εισφορά ογδόντα ένα εκατοστά τοις εκατό (0,81%) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2434/1996 (Α' 198), όπως αυτή κάθε φορά διαμορφώνεται, διατίθεται ως εξής:

α) Ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) παρακρατείται από τον e-ΕΦΚΑ ως πόρος αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 3863/2010 (Α' 115),

β) ποσοστό δύο και ήμισυ τοις εκατό (2,5%) αποδίδεται στο Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.),

γ) ποσοστό δύο και ήμισυ τοις εκατό (2,5%) αποδίδεται στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) και

δ) το υπολειπόμενο ποσοστό εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) αποδίδεται στον Ειδικό Λογαριασμό Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.Λ.Ε.Κ.), ο οποίος συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με την παρ. 5.

Δες την εξέλιξη της παραγράφου

3. Ποσοστό πενήντα πέντε και τριάντα πέντε εκατοστά τοις εκατό (55,35%) του πόρου της περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 διατίθεται ως εξής:

α) ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του πόρου παρακρατείται από τον e-ΕΦΚΑ ως πόρος αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 3863/2010,

β) ποσοστό τριάντα πέντε εκατοστών τοις εκατό (0,35%) του πόρου αποδίδεται προς τον Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.),

γ) ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του πόρου αποδίδεται στον Ε.Λ.Ε.Κ., ο οποίος συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με την παρ. 5.

4. Το υπολειπόμενο ποσοστό σαράντα τέσσερα και εξήντα πέντε εκατοστών τοις εκατό (44,65%) του πόρου της περ. β), καθώς και το σύνολο των πόρων των περ. (γ) έως (η) της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 αποδίδεται στη Δ.ΥΠ.Α. και διατίθεται για την εκπλήρωση των σκοπών της και, ιδίως:

α) για τη διευθέτηση των ανειλημμένων υποχρεώσεων του καταργούμενου Ε.Λ.Ε.Κ.Π.,

β) για τους σκοπούς της υποπερ. (εε) της περ. (β) της παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013,

γ) για την εξυπηρέτηση λοιπών σκοπών και την άσκηση συναφών αρμοδιοτήτων της Δ.ΥΠ.Α.,

δ) για την κάλυψη δαπανών αποζημίωσης που χορηγείται στο προσωπικό της Δ.ΥΠ.Α. για τη διενέργεια των ελέγχων προγραμμάτων και παροχών της.

5. Συστήνεται ειδικός λογαριασμός με την επωνυμία «Ειδικός Λογαριασμός Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.Λ.Ε.Κ.). Ο λογαριασμός αυτός συστήνεται σε νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ιδρύεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις προβλέψεις της εκάστοτε ισχύουσας Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας από τους κοινωνικούς εταίρους που συμβάλλονται σε αυτήν. Κύριοι πόροι του λογαριασμού είναι οι προβλεπόμενοι στην περ. (δ) της παρ. 2 και την περ. (γ) της παρ. 3, οι οποίοι αποδίδονται από τον e-ΕΦΚΑ. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου των Κοινωνικών Εταίρων, αποφασίζεται ως πρόσθετος πόρος του Ε.Λ.Ε.Κ. μέρος του ποσού που καταβάλλεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 4756/2020 (Α' 235) για την κάλυψη της απώλειας εσόδων από τη μείωση των εσόδων που προκαλείται από την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4756/2020, περί μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη και εργαζομένου. Η διαχείριση, λειτουργία και παρακολούθηση του λογαριασμού γίνονται από

το νομικό πρόσωπο της παρούσας που συνιστάται από τους κοινωνικούς εταίρους με τους εξής περιορισμούς:

α) από το σύνολο των ετησίων πόρων του λογαριασμού, ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) καλύπτει τις λειτουργικές ανάγκες του συσταθέντος νομικού προσώπου,

β) από το υπόλοιπο ποσό των ετήσιων πόρων του λογαριασμού, που απομένει μετά την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του νομικού προσώπου, ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) διατίθεται για την ανάπτυξη δράσεων και προγραμμάτων σχετικών με την επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και για κάθε άλλη πρωτοβουλία ή ενέργεια που εξυπηρετεί την ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης και επανακατάρτισης και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.

γ) Το υπόλοιπο ποσό διατίθεται για: γα) την εν γένει κάλυψη υποδομών, ινστιτούτων ερευνητικών και εκπαιδευτικών κέντρων, τα οποία έχουν ιδρυθεί ή ιδρύονται με τη συμμετοχή της Γ.Σ.Ε.Ε., του Σ.Ε.Β., της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., της Ε.Σ.Ε.Ε., του Σ.Ε.Τ.Ε. και του Σ.Β.Β.Ε.,

γβ) την κάλυψη λειτουργικών και άλλων δαπανών των συνδικαλιστικών οργανώσεων, της Γ.Σ.Ε.Ε. και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α.).

Η διαχείριση του νομικού προσώπου υπόκειται σε έλεγχο από κλιμάκιο ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικές εταιρείες.

6. Εάν η ίδρυση του νομικού προσώπου της παρ. 5 δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι την 1η.1.2023, ο ειδικός λογαριασμός του πρώτου εδαφίου συστήνεται στη Δ.ΥΠ.Α. και η διαχείρισή του γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α., μετά από γνώμη του Συμβουλίου των Κοινωνικών Εταίρων, μέχρι να αποκτήσει νομική προσωπικότητα το νομικό πρόσωπο, οπότε και ο λογαριασμός μεταφέρεται σε αυτό και η απόδοση των πόρων της περ. (δ) της παρ. 2 και της περ. (γ) της παρ. 3 γίνεται απευθείας από τον ε - ΕΦΚΑ προς αυτό. Οι, μέχρι τη σύσταση του νομικού προσώπου της παρ. 5, πόροι του ειδικού λογαριασμού μεταφέρονται στο σύνολό τους σε αυτό με τη σύστασή του, πλην αυτών που παρακρατούνται από τη Δ.ΥΠ.Α. δυνάμει της παρ. 7.

7. Κατά παρέκκλιση της παρ. 6, η διαχείριση του ποσού που διατίθεται για την κάλυψη των δαπανών της υποπερ. γβ' της περ. γ' της παρ. 5, για το χρονικό διάστημα από την απόκτηση νομικής προσωπικότητας του νομικού προσώπου της παρ. 5 μέχρι την 30η.4.2025, εξακολουθεί να γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α. μετά από γνώμη του Συμβουλίου των Κοινωνικών Εταίρων. Για τον σκοπό αυτό η Δ.ΥΠ.Α., με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, παρακρατεί από τους πόρους του ειδικού λογαριασμού, πριν από τη μεταφορά τους δυνάμει της παρ. 6, το ποσό που αντιστοιχεί στην κάλυψη των δαπανών του πρώτου εδαφίου, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος των οκτώ εκατομμυρίων (8.000.000) ευρώ. Οι οικονομικές υποχρεώσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο αυτής της διαχείρισης εκκαθαρίζονται και εξοφλούνται από το ως άνω παρακρατούμενο ποσό μέχρι την 30η.4.2025. Τυχόν υπόλοιπο από το παρακρατηθέν ποσό το οποίο έχει παραμείνει αδιάθετο μετά το πέρας της εκκαθάρισης και εξόφλησης μεταφέρεται στο νομικό πρόσωπο της παρ. 5.».

Άρθρο 117

Ακατάσχετο μετοχών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε. που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο

Οι μετοχές της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος Α.Ε.» που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο είναι ακατάσχετες.

Άρθρο 118

Ρύθμιση θεμάτων συμβάσεων υπο-παραχώρησης - Αντικατάσταση παρ. 1 και κατάργηση παρ. 2 άρθρου 4 ν. 4597/2019

Στο άρθρο 4 του ν. 4597/2019 (Α' 35), περί ανταποδοτικού τέλους, αρμοδιοτήτων του Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. κ.λπ., επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) η παρ. 2 καταργείται, και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

1. Σε κάθε σύμβαση υπο-παραχώρησης του άρθρου 2, ορίζεται ότι ποσοστό του προβλεπόμενου ετήσιου οικονομικού ανταλλάγματος, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%), θα καταβάλλεται από τον υπο-παραχωρησιούχο στον οικείο Οργανισμό Λιμένος Α.Ε. ως αντάλλαγμα για τις ασκούμενες από αυτόν αρμοδιότητες αναφορικά με την παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα που περιλαμβάνονται στη σύμβαση υπο-παραχώρησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2.

2. Καταργείται.

3. Το Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ., ύστερα από διαβούλευση με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και τη διοίκηση κάθε Οργανισμού Λιμένος που δεν υπερβαίνει το διάστημα των τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της αποστολής σχετικής γραπτής πρόσκλησης του Ταμείου, αποφασίζει για την οριστικοποίηση του αντικειμένου της αξιοποίησης. Η εν λόγω οριστικοποίηση γίνεται μέσω σύμβασης υπο-παραχώρησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης συγκεκριμένων ή/και συνδυασμένων (στην ίδια υπο-παραχώρηση) επιχειρησιακών μονάδων ή/και λιμενικών λειτουργιών και υπηρεσιών των λιμενικών και άλλων εγκαταστάσεων για κάθε λιμένα ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για περισσότερους λιμένες.

4. α. Το Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ., με βάση τον ν. 3986/2011 και αποκλειστικά για την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων και περιουσιακής φύσης δικαιωμάτων που έχουν περιέλθει στην περιουσία του, σύμφωνα με το άρθρο 2 του παρόντος, διεξάγει τις διαγωνιστικές διαδικασίες για την επιλογή του προτιμώμενου επενδυτή, τον αναδεικνύει ως υπο-παραχωρησιούχο και εισπράττει το οικονομικό αντάλλαγμα της υπο-παραχώρησης, το οποίο διατίθεται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους.

β. Η τεχνική παρακολούθηση της εκτέλεσης των επενδύσεων ανατίθεται σε ανεξάρτητο μηχανικό, τον οποίο επιλέγει ο υπο-παραχωρησιούχος, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας. Ο ανεξάρτητος μηχανικός αμείβεται από τον υπο-παραχωρησιούχο.

γ. Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που είναι συναφής με τις συμβάσεις που συνάπτονται, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και δεν έχει ρητά απονεμηθεί σε άλλον φορέα.

5. Δεν θίγονται οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 827/1978 (Α' 194), του άρθρου 120 του ν. 2533/1997 (Α' 228) και του άρθρου 17 του π.δ. 86/1979 (Α' 17), καθώς και οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτών.».

Άρθρο 119

Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού, παραλίας και θαλάσσιου χώρου - πυθμένα προς τον Δήμο Ζακύνθου για τη διαχείριση, προστασία και αξιοποίηση της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου»

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, παραχωρείται για λόγους δημόσιας ωφέλειας, χωρίς αντάλλαγμα, στον Δήμο Ζακύνθου, η χρήση της οριοθετημένης ζώνης αιγιαλού και παραλίας της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4875/2021 (Α' 250) (εφεξής «Ναυάγιο Ζακύνθου»), όπως προσδιορίζεται στην υπ' αρ. 146652/13.8.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Οριστικοποίηση προκαταρκτικής γραμμής αιγιαλού (Π.Ο.Α.) στην Περιφερειακή

Ενότητα Ζακύνθου» (Δ' 298), καθώς και του συνεχόμενου και παρακείμενου θαλάσσιου χώρου της ζώνης αυτής και του θαλάσσιου πυθμένα, όπως αυτά αποτυπώνονται στο από μηνός Νοεμβρίου 2022 τοπογραφικό διάγραμμα του αρχιτέκτονα μηχανικού Ιωάννη Τζοβάρη που προσαρτάται ως Παράρτημα Α' στον παρόντα. Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν.

2. Κατά παρέκκλιση των άρθρων 12 και 14 του ν. 2971/2001 (Α' 285), ο Δήμος Ζακύνθου αναλαμβάνει την εκτέλεση έργων και εργασιών συντήρησης και αποκατάστασης της περιοχής της παρ. 1 και των έργων, εγκαταστάσεων και υποδομών αυτής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Διαχείρισης και Λειτουργίας της παρ. 9, κατά τρόπο σύμφωνο με τον χαρακτήρα και τον προορισμό τους.

3. Πριν από την έναρξη της παραχώρησης της παρ. 1 εκτελούνται τα απαραίτητα έργα και εργασίες αποκατάστασης, αντιστήριξης, διάνοιξης οδών και διαμόρφωσης ασφαλούς πρόσβασης και συντήρησης της έκτασης της παρ. 1. Τα έργα αυτά εκτελούνται με μέριμνα και δαπάνες του Ελληνικού Δημοσίου.

4. Για την εκτέλεση των έργων απαιτείται άδεια που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από αίτηση του Δήμου Ζακύνθου, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001. Η έκδοση της άδειας γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας λιμενικής αρχής. Η άδεια ρυθμίζει τους όρους, τις προϋποθέσεις και κάθε θέμα σχετικό με την εκτέλεση των έργων, καθώς και τους περιορισμούς που επιβάλλονται για λόγους δημόσιας ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος.

5. Αρμόδιος φορέας για την εποπτεία και τον έλεγχο τήρησης του Κανονισμού Διαχείρισης και Λειτουργίας της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου» ορίζεται ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

6. Τα έργα, οι κατασκευές και οι υποδομές που κατασκευάζονται στις παραχωρούμενες εκτάσεις, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο. Η καθ' οποιοδήποτε τρόπο χρήση από τον Δήμο ή τρίτους των εκτάσεων που παραχωρούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο απαγορεύεται, αν παρεμποδίζεται η εκπλήρωση του σκοπού της παραχώρησης ή αναιρείται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας των παραχωρούμενων εκτάσεων.

7. Η απόφαση της παρ. 1 ανακαλείται αζημίως για το Δημόσιο, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, ιδίως αναγόμενους στην προστασία της δημόσιας ασφάλειας και του περιβάλλοντος, για λόγους παραβίασης του κοινόχρηστου χαρακτήρα των παραχωρούμενων εκτάσεων, καθώς και παραβίασης του Κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας της παρ. 9.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Τουρισμού, μετά από εισήγηση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ζακύνθου καθιερώνεται εισιτήριο εισόδου για την επίσκεψη στην περιοχή «Ναυάγιο Ζακύνθου», το οποίο καταβάλλεται υπέρ του Δήμου Ζακύνθου και αποτελεί έσοδο που αξιοποιείται υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση έργων ή υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις αναπτυξιακές ανάγκες της Ζακύνθου και ιδίως της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου». Ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του εισιτηρίου αποδίδεται από τον Δήμο Ζακύνθου στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και όμοιο ποσοστό αποδίδεται στον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.. Η τιμή του εισιτηρίου, οι κατηγορίες προσώπων που απαλλάσσονται ή καταβάλλουν μειωμένο εισιτήριο, οι ημέρες ελεύθερης επίσκεψης του κοινού, ο τρόπος έκδοσης και είσπραξης του αντιτίμου του εισιτηρίου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με την κοινή απόφαση του πρώτου εδαφίου.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού εκδίδεται Κανονισμός Διαχείρισης και Λειτουργίας με τον οποίο ρυθμίζονται τα ζητήματα προστασίας, οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου».

Άρθρο 120

Παραχώρηση απλής χρήσης τμήματος αιγιαλού και παραλίας σε Δήμο ή δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 11 ν. 5092/2024

Στο άρθρο 11 του ν. 5092/2024 (Α' 33), περί διαδικασίας παραχώρησης απλής χρήσης σε όμορη επιχείρηση ή σωματείο, προστίθεται παρ. 1α ως εξής:

«1α. Με τη διαδικασία και υπό τους όρους του παρόντος άρθρου επιτρέπεται η παραχώρηση απλής χρήσης τμήματος αιγιαλού και παραλίας χωρίς δημοπρασία, για χρονικό διάστημα από ένα (1) έως τρία (3) έτη, και σε Δήμους και δημοτικές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114). Δεν επιτρέπεται να παραχωρηθούν περισσότερα από τρία (3) τμήματα αιγιαλού και παραλίας στον ίδιο δήμο ή σε ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του δήμου αυτού. Δεν επιτρέπεται η περαιτέρω παραχώρηση τμήματος αιγιαλού και παραλίας που παραχωρείται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.».

Άρθρο 121

Μεταβίβαση ακινήτου στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

1. Το ακίνητο Ε2 που δημιουργήθηκε με την περ. β) της παρ. 3 της υποπαρ. 2 της παρ. Δ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) μεταβιβάζεται κατά πλήρη κυριότητα στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) χωρίς αντάλλαγμα.

2. Το φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύεται ο παρών νόμος, καταχωρίζεται στο αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο Αμαρουσίου.

Άρθρο 122

Απαλλοτρίωση ιδανικού μεριδίου επί ακινήτου - Τροποποίηση άρθρου 4 Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων

Στο άρθρο 4 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α' 17) προστίθεται τελευταίο εδάφιο και το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

Περιεχόμενο αναγκαστικής απαλλοτρίωσης

Η αναγκαστική απαλλοτρίωση της κυριότητας του ακινήτου επιφέρει αυτοδικαίως και την απαλλοτρίωση κάθε κτίσματος, κατασκευής και δέντρου που υπάρχει πάνω σε αυτό και κάθε άλλου συστατικού του πράγματος, κατά τα άρθρα 953 και επόμενα του Αστικού Κώδικα, ανεξάρτητα από τη μνεία τους στην απόφαση κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ή στο κτηματολογικό διάγραμμα ή στον κτηματολογικό πίνακα.

Το εύρος της απαλλοτριούμενης έκτασης προσδιορίζεται από τις οριογραμμές της απαλλοτρίωσης και περιλαμβάνει όλα τα ιδιωτικά ακίνητα που βρίσκονται εντός αυτής, είτε έχουν εξ αρχής καταγραφεί ως ιδιωτικά και αποζημιούμενα στον οικείο κτηματολογικό πίνακα και το διάγραμμα της κήρυξης είτε διαπιστωθεί η ιδιότητα τους ως ιδιωτικών, μεταγενέστερα της κήρυξης και καταγραφούν ως

αποζημιούμενα σε διορθωτικό κτηματολογικό πίνακα και διάγραμμα, μέχρι την κατάληψη αυτών και σε κάθε περίπτωση εντός τεσσάρων (4) ετών από την κήρυξη της απαλλοτρίωσης ύστερα από υποβολή αιτήματος παντός ενδιαφερομένου. Η απαλλοτρίωση περιλαμβάνει και ιδανικά μερίδια επί ακινήτων που βρίσκονται εντός της απαλλοτριούμενης έκτασης, αν τα υπολειπόμενα μερίδια του ακινήτου ανήκουν στον υπέρ ου η απαλλοτρίωση φορέα.».

Άρθρο 123

Παράταση της αναστολής μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και λήψης ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος της εταιρείας «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρόμων Ελλάδος Α.Ε.» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4338/2015

Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4338/2015 (Α' 131), περί ρύθμισης θεμάτων εκκαθάρισης ΟΔΙΕ Α.Ε., επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «την πάροδο εννέα (9) ετών από την έναρξη εκκαθάρισης της ΟΔΙΕ Α.Ε.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της εταιρείας «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρόμων Ελλάδος» (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.), και πάντως όχι πέραν της 21ης.12.2027», β) τα δύο τελευταία εδάφια καταργούνται, και η παρ. 2, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Από την 19η.10.2015, ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος άρθρου στη Βουλή και μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της εταιρείας «Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρόμων Ελλάδος» (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.), και πάντως όχι πέραν της 21ης.12.2027, αναστέλλονται οι πάσης φύσεως πράξεις ή μέτρα, εκκρεμή ή μη, ατομικής ή συλλογικής διοικητικής και αναγκαστικής εκτέλεσης κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή κάθε άλλη διάταξη ειδικού νόμου, καθώς και η λήψη οποιουδήποτε ασφαλιστικού μέτρου κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ή κάθε άλλη διάταξη ειδικού νόμου που επισπεύδονται ή ασκούνται από τους πάσης φύσεως δανειστές της ΟΔΙΕ Α.Ε. για οποιαδήποτε αιτία και για πάσης φύσεως περιουσιακό στοιχείο αυτής.».

Άρθρο 124

Ψηφιακή πλατφόρμα - γεωπύλη «valuemaps.gov.gr - Αντικειμενικός προσδιορισμός αξιών ακινήτων σε χάρτη»

1. Η ειδική ψηφιακή πλατφόρμα - γεωπύλη «valuemaps.gov.gr - Αντικειμενικός προσδιορισμός αξιών ακινήτων σε χάρτη» αποτελεί το ψηφιακό μητρώο απεικόνισης του συστήματος Αντικειμενικού Προσδιορισμού Αξιών Ακινήτων (Α.Π.Α.Α.) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, επί διαδραστικού χάρτη («Σύστημα Α.Π.Α.Α.»), υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής (Γ.Γ.Ο.Π.Σ.) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, από την οποία υποστηρίζεται παραγωγικά, και παρέχεται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr). Συνιστά εργαλείο πληροφοριακού χαρακτήρα, από το οποίο λαμβάνονται οι τιμές εκκίνησης, οι συντελεστές αυξομείωσης των τιμών εκκίνησης, οι χάρτες, οι πίνακες τιμών και ο τρόπος υπολογισμού της αξίας ακινήτων, όπως αυτά ισχύουν σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Στην πλατφόρμα - γεωπύλη «valuemaps.gov.gr» αποτυπώνονται οι ζώνες του Συστήματος Α.Π.Α.Α. πάνω σε δορυφορικό χάρτη, παρουσιάζονται όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με τις ζώνες αυτές και παρέχεται λειτουργία υπολογισμού της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τη λειτουργία της πλατφόρμας - γεωπύλης, οι αναγκαίες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, ο τρόπος ελέγχου της εγκυρότητας των δεδομένων, ο αλγόριθμος για τον υπολογισμό της αξίας ακινήτου, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφαλείας, η επεξεργασία των δεδομένων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των παρ. 1 και 2.

4. Οι Γ.Γ.Ο.Π.Σ. και Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. υλοποιούν την ειδική διαδικτυακή γεωχωρική εφαρμογή «Ενημέρωση πολεοδομικών στοιχείων ΑΠΑΑ από δήμους», με βάση την πλατφόρμα - γεωπύλη «valuemaps.gov.gr», με σκοπό την άμεση επικαιροποίηση του Συστήματος Α.Π.Α.Α. με τα απαραίτητα πολεοδομικά δεδομένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και των αρμόδιων, για τον καθορισμό, την παροχή και τη διαχείριση των πολεοδομικών δεδομένων, Υπουργών, ρυθμίζονται οι προθεσμίες, ο τρόπος ενημέρωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές και η λειτουργία της γεωχωρικής εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ.

Άρθρο 125

Εγγραφή στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, Πειθαρχικό Συμβούλιο πιστοποιημένων εκτιμητών - Τροποποίηση υποπαρ. Γ.2, αντικατάσταση υποπαρ. Γ.9 και Γ.10 άρθρου πρώτου ν. 4152/2013

1. Στο δεύτερο εδάφιο της υποπερ. β) της περ. 2 της υποπαρ. Γ.2 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), περί εγγραφής στο μητρώο, μετά από τις λέξεις «ή για τα πλημμελήματα» προστίθενται οι λέξεις «της ψευδούς πραγματογνωμοσύνης», και η υποπερ. β) διαμορφώνεται ως εξής: «β) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, το οποίο ανανεώνεται κάθε δύο (2) έτη με επιμέλεια της αρμόδιας διοικητικής αρχής. Ο αιτών πρέπει να μην έχει καταδικαστεί αμετακλήτως για οποιοδήποτε κακούργημα ή για τα πλημμελήματα της ψευδούς πραγματογνωμοσύνης, κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, πλαστογραφίας, απιστίας, ψευδορκίας, χρεοκοπίας, καταδολίευσης δανειστών, τοκογλυφίας ή για κάποιο άλλο οικονομικής φύσεως έγκλημα.».

2. Στην υποπαρ. Γ.9 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, περί πειθαρχικού συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, προστίθενται νέα εδάφια δεύτερο, τρίτο, πέμπτο, έβδομο, όγδοο, ένατο και δέκατο, β) η παρ. 2 αντικαθίσταται, γ) προστίθενται παρ. 3 και 4, και η υποπαρ. Γ.9 διαμορφώνεται ως εξής:

«ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.9

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Συνιστάται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, πενταμελές Πειθαρχικό Συμβούλιο πιστοποιημένων εκτιμητών, το οποίο αποτελείται από: α) έναν (1) Πάρεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας με τον αναπληρωτή του, β) έναν (1) Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τον αναπληρωτή του, γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Μακροοικονομικής Πολιτικής και Προβλέψεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τον αναπληρωτή του, και δ) δύο (2) πιστοποιημένους εκτιμητές με ελάχιστη εκτιμητική εμπειρία δέκα (10) ετών, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι επιλέγονται μετά από κλήρωση, η οποία διενεργείται από την αρμόδια για τη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου

υπηρεσία. Η συμμετοχή των πιστοποιημένων εκτιμητών στις συνεδριάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι υποχρεωτική. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει την απαλλαγή αυτών από τα καθήκοντά τους, μόνο αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι υγείας ή άλλοι λόγοι ανωτέρας βίας, που αποδεικνύονται από δημόσια έγγραφα.

Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται ο αρχαιότερος εκ των δύο (2) Παρέδρων και γραμματέας υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με τον αναπληρωτή του. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο με πράξη που εκδίδει, είτε εκκινεί την πειθαρχική διαδικασία, είτε θέτει την υπόθεση στο αρχείο.

Η θητεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι τριετής με δυνατότητα ανανέωσης. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί στην έδρα της αρμόδιας διοικητικής αρχής και συνεδριάζει νομίμως, εφόσον παρίσταται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του και τουλάχιστον δύο (2) ακόμα μέλη του. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να συνεδριάζει εξ αποστάσεως με χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη) σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 14 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία επί των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η γνώμη του Προέδρου ή του αναπληρωτή του.

Τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου πιστοποιημένων εκτιμητών δεν υπέχουν προσωπικώς αστική ευθύνη έναντι οποιουδήποτε για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους ως μέλη του, εκτός εάν ενήργησαν με δόλο, δεν διώκονται και δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως μέλη του, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις.

2. Η διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου εκκινεί ως εξής:

- α) αυτεπαγγέλτως, ή
- β) κατόπιν έγγραφης καταγγελίας που συνοδεύεται από πρόσφορα προς αξιολόγηση και επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, ή
- γ) κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας διοικητικής αρχής, ή
- δ) κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου της παρ. 1Γ του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43).

3. Οι παραβάσεις που εξετάζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι οι εξής:

- α) εκθέσεις που έχουν συνταχθεί κατά παράβαση όσων ορίζονται στις αποφάσεις ανάθεσης έργου του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,
- β) παραβάσεις της νομοθεσίας και του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις εργασίες των πιστοποιημένων εκτιμητών,
- γ) πλημμελής άσκηση των καθηκόντων του πιστοποιημένου εκτιμητή,
- δ) ανάρμοστη ή αναξιοπρεπής συμπεριφορά κατά την άσκηση των καθηκόντων του πιστοποιημένου εκτιμητή, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων προσκόμισης μη έγκυρων ή πλαστών δικαιολογητικών και
- ε) παραβάσεις του κώδικα δεοντολογίας και των ευρωπαϊκών ή διεθνών αναγνωρισμένων εκτιμητικών προτύπων ή προδήλως εσφαλμένες εκτιμήσεις.

4. Ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, που διώκεται αυτεπαγγέλτως από το Πειθαρχικό Συμβούλιο, είναι η απουσία των μελών της περ. δ) της παρ. 1 αδικαιολόγητα από δύο (2) συνεχόμενες συνεδριάσεις.».

3. Η υποπαρ. Γ.10 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, περί εξουσιών του Πειθαρχικού Συμβουλίου, αντικαθίσταται ως εξής:

«ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Γ.10

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

1. Η πειθαρχική δίκη διέπεται από τις παρακάτω γενικές αρχές:

α) Η πειθαρχική δίκη είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη δίκη.

β) Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο.

γ) Η ποινική διαδικασία δεν αναστέλλει την πειθαρχική. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται, με απόφασή του, να διατάξει για εξαιρετικούς λόγους την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας μέχρι το πέρας της ποινικής. Η διαπίστωση με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή αμετάκλητο βούλευμα της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας πραγματικών γεγονότων, δεσμεύει και την πειθαρχική δίκη. Αν με την αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου διαπιστωθεί η ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών, με βάση τα οποία το Πειθαρχικό Συμβούλιο επέβαλε ποινή, η πειθαρχική δίκη επαναλαμβάνεται κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον πειθαρχικώς διωχθέντα. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν κωλύεται να εκδώσει απόφαση διαφορετική της ποινικής.

δ) Κανένας δεν διώκεται δεύτερη φορά από το Πειθαρχικό Συμβούλιο για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, ήτοι για πειθαρχικό παράπτωμα που βασίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά με πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο έχει ήδη διωχθεί. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα είναι απαράδεκτη. Η υπαγωγή των ίδιων πραγματικών περιστατικών σε άλλον κανόνα δικαίου δεν συνιστά ανεπίτρεπτη μεταβολή της κατηγορίας στο πλαίσιο της ίδιας δίωξης.

ε) Αν μεταξύ της τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος και της έκδοσης απόφασης μεταβληθεί το νομοθετικό πλαίσιο, εφαρμόζονται οι διατάξεις οι οποίες είναι ευμενέστερες για τον διωκόμενο.

2. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεσή τους. Η κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας αναστέλλει την παραγραφή μέχρι την έκδοση απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου, και σε κάθε περίπτωση όχι για περισσότερο από δύο (2) έτη. Σε πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο αποτελεί ταυτοχρόνως και ποινικό αδίκημα, ισχύει ο χρόνος παραγραφής του ποινικού αδικήματος.

3. Στη διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου εφαρμόζεται το άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, περί αμεροληψίας των διοικητικών οργάνων.

4. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζει με πράξη του ένα (1) από τα μέλη ως Εισηγητή της υπόθεσης και τάσσει σε αυτό προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών, για την υποβολή της έκθεσής του. Με απόφαση του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί έως δύο (2) μήνες.

5. Ο Εισηγητής δύναται να εξετάζει τον καταγγέλλοντα, τους μάρτυρες, ενόρκως ή ανωμοτί, κατά την κρίση του, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), να διενεργεί αυτοψία, να συλλέγει το λοιπό αποδεικτικό υλικό και να ζητά έγγραφα από κάθε δημόσια αρχή και Δικαστήριο.

6. Η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων πραγματοποιείται στην έδρα της αρμόδιας διοικητικής αρχής. Ο μάρτυρας που πρόκειται να καταθέσει, κλητεύεται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Η κλήση περιέχει συνοπτική περιγραφή

της υπόθεσης, για την οποία πρόκειται να εξεταστεί ο μάρτυρας, και μνημονεύει την αρχή στην οποία καλείται. Η κλήση επιδίδεται στον μάρτυρα με δικαστικό επιμελητή, εφαρμοζομένων αναλόγως των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), μία (1) τουλάχιστον εργάσιμη ημέρα πριν από την ημέρα για την οποία καλείται προς εξέταση. Η προθεσμία κλήσης παρατείνεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός της Περιφέρειας Αττικής. Η προθεσμία κλήσης παρατείνεται σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός της ελληνικής επικράτειας.

7. Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του.

8. Για τη μαρτυρική κατάθεση συντάσσεται από τον γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου, έκθεση μαρτυρικής κατάθεσης. Η έκθεση αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία της κατάθεσης, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η κατάθεση και το ονοματεπώνυμο του μέλους του Πειθαρχικού Συμβουλίου που έλαβε την κατάθεση, του γραμματέα και του μάρτυρα, καθώς και ακριβή καταγραφή όσων κατατέθηκαν από τον μάρτυρα. Η έκθεση διαβάζεται από όλα τα παρευρισκόμενα κατά την εξέταση πρόσωπα και υπογράφεται από αυτά. Αν κάποιο από τα πρόσωπα αυτά αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση. Η έκθεση αποτελεί πλήρη απόδειξη για όσα έχει καταθέσει ο μάρτυρας. Η έκθεση είναι άκυρη, εάν λείπουν η χρονολογία, εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επαναλαμβάνονται σε αυτήν, η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που παρευρέθηκαν στην κατάθεση. Η έκθεση συντάσσεται σε δύο (2) αντίγραφα, από τα οποία ένα (1) αντίγραφο δίδεται στον μάρτυρα και το άλλο τίθεται στο φάκελο της υπόθεσης.

Όποιος καταθέσει ψευδώς ή ανακριβώς, τιμωρείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 224 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95).

9. Ο Εισηγητής, αφού ολοκληρώσει την εξέταση της υπόθεσης, κοινοποιεί στον πειθαρχικώς διωκόμενο με κάθε πρόσφορο τρόπο κλήση, η οποία αναφέρει:

α) το πειθαρχικό παράπτωμα που του αποδίδεται,

β) το δικαίωμά του να λάβει αντίγραφα του φακέλου από τη γραμματεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου και

γ) το δικαίωμά του να παράσχει εξηγήσεις, προφορικά ή γραπτά, εντός εύλογης προθεσμίας, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη των πέντε (5) εργασίμων ημερών από την επίδοση της κλήσης.

Η γραπτή παροχή εξηγήσεων γίνεται με υπόμνημα. Μετά από την ανάγνωση του υπομνήματος, ο Εισηγητής μπορεί να διατυπώσει προς τον πειθαρχικώς διωκόμενο οποιαδήποτε διευκρινιστική ή άλλη ερώτηση. Η πειθαρχική διαδικασία δεν συνεχίζεται, προτού ο πειθαρχικώς διωκόμενος παράσχει εξηγήσεις και επί των διευκρινιστικών και λοιπών ερωτήσεων ή πριν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που του έχει ταχθεί προς τούτο.

10. Ο Εισηγητής, μετά τη συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού, διαβιβάζει τον φάκελο στο Πειθαρχικό Συμβούλιο και εισηγείται την αρχειοθέτηση της υπόθεσης, αν κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που να στηρίζουν την πειθαρχική κατηγορία. Αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίσει ότι δεν πρέπει να αποδοθεί κατηγορία, εκδίδει απαλλακτική απόφαση, διαφορετικά ο Εισηγητής συντάσσει το κατηγορητήριο. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει τη διενέργεια συμπληρωματικής εξέτασης, παρέχοντας σχετική εντολή στον Εισηγητή. Σε αυτήν την περίπτωση ενημερώνονται τα εμπλεκόμενα μέρη.

11. Ο Εισηγητής διαβιβάζει στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου το κατηγορητήριο που έχει συντάξει μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης και τον κατάλογο των μαρτύρων που πρέπει να κληθούν. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου, το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την παραλαβή του φακέλου και του κατηγορητηρίου, ορίζει ημέρα και ώρα συνεδρίασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στην οποία δύναται να παρίσταται και ο Εισηγητής. Ο πειθαρχικώς διωκόμενος καλείται να παραστεί στη συνεδρίαση με πράξη του Προέδρου, η οποία περιέχει το κατηγορητήριο και κοινοποιείται σ' αυτόν από οποιοδήποτε δημόσιο όργανο, δικαστικό επιμελητή ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο.

Αν η κλήση γίνεται με δικαστικό επιμελητή, συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης και στις λοιπές περιπτώσεις αποδεικτικό παραλαβής της ή του τρόπου επίδοσής της. Ο πειθαρχικώς διωκόμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα της δικογραφίας, να παραστεί ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτοπροσώπως, με δικηγόρο ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου, και να υποβάλει απολογητικό υπόμνημα. Στη συζήτηση καλείται, με κάθε πρόσφορο τρόπο, να παραστεί και ο καταγγέλλων, ο οποίος δύναται να παραστεί αυτοπροσώπως, με δικηγόρο ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου. Ο πειθαρχικώς διωκόμενος και ο καταγγέλλων έχουν το δικαίωμα να καλέσουν στη συνεδρίαση, χωρίς προδικασία, ο καθένας μέχρι δύο (2) μάρτυρες.

12. Κατά την προσδιορισθείσα συνεδρίαση, το Πειθαρχικό Συμβούλιο εξετάζει ή επανεξετάζει μάρτυρες, ενόρκως ή ανωμοτί, κατά την κρίση του, είτε από τον κατάλογο των μαρτύρων που έχει διαβιβάσει ο εισηγητής είτε από αυτούς που προτείνουν ο πειθαρχικώς διωκόμενος και ο καταγγέλλων, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εφαρμοζομένων κατά περίπτωση των περ. 5 έως 8 της παρούσας υποπαραγράφου. Δύναται επίσης να ζητά επεξηγήσεις για γεγονότα ή έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό της πιστοποίησης και να καταγράφει τις σχετικές απαντήσεις. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να αναβάλει για μία (1) μόνο φορά τη λήψη απόφασης, με σκοπό να εξετάσει ή να επανεξετάσει ενώπιόν του μάρτυρες, ορίζοντας ταυτοχρόνως νέα ημερομηνία συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται να κληθούν τα εμπλεκόμενα μέρη, εκτός αν αυτοί ή κάποιος εξ αυτών ήταν απόντες, οπότε καλούνται να παραστούν με κάθε πρόσφορο τρόπο. Οι μάρτυρες προσέρχονται με επιμέλεια των ενδιαφερομένων. Η μη προσέλευση των μαρτύρων δεν κωλύει τη λήψη απόφασης.

13. Μετά την εξέταση των μαρτύρων και την προφορική ή έγγραφη απολογία του πειθαρχικώς διωκόμενου ή σε περίπτωση μη εμφάνισής του, μετά τη διαπίστωση της νόμιμης κλήτευσής του, ακολουθεί η διάσκεψη των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη λήψη απόφασης. Η συνεδρίαση είναι μυστική. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται επί της ενοχής ή μη του πειθαρχικώς διωκόμενου και, σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, επί της ποινής που θα επιβληθεί.

14. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να επιβάλει, ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος, τις ακόλουθες ποινές:

α) Έγγραφη επίπληξη.

β) Χρηματικό πρόστιμο από χίλια (1.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος και το ύψος της προκληθείσας ζημίας. Σε περίπτωση υποτροπής, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να επιβάλλει πρόστιμο ύψους από δύο χιλιάδες (2.000) έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Ειδικά, στην περίπτωση επιβολής προστίμου σε νομικό πρόσωπο, το επιβαλλόμενο πρόστιμο δύναται να ανέλθει και έως ποσού ίσου με το δεκαπλάσιο της αμοιβής που τιμολογήθηκε στον πελάτη.

γ) Προσωρινή στέρηση πιστοποίησης για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος.

δ) Οριστική διαγραφή του πιστοποιημένου εκτιμητή από το Μητρώο.

Για την επιμέτρηση της ποινής σε κάθε μία από τις υποπερ. α) έως και δ) λαμβάνονται υπόψη, ενδεικτικώς, η σοβαρότητα της παράβασης, το ύψος της προκληθείσας ζημίας, ο κίνδυνος για την αξιοπιστία και την ορθή λειτουργία του θεσμού των πιστοποιημένων εκτιμητών, ο προσπορισμός οφέλους και η συνδρομή στο πρόσωπο του παραβάτη της ιδιότητας του κυρίου εταίρου στην περίπτωση άσκησης του επαγγέλματος από νομικό πρόσωπο.

Αν διαπιστωθεί παράβαση από πιστοποιημένο εκτιμητή, που διενεργεί πιστοποιήσεις στο όνομα και για λογαριασμό νομικού προσώπου, η ευθύνη του πιστοποιημένου εκτιμητή δεν αίρει την σωρευτική πειθαρχική ευθύνη του νομικού προσώπου, αν τέτοια υπάρχει.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος να δημοσιοποιεί με κάθε πρόσφορο μέσο τις αποφάσεις αυτού που αφορούν την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων.

15. Η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου συντάσσεται εγγράφως και περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

α) τον τόπο και τη χρονολογία έκδοσής της,

β) τα ονοματεπώνυμα και τις ιδιότητες αυτών που εκδίκασαν την υπόθεση και του πειθαρχικώς διωκόμενου,

γ) το πειθαρχικό παράπτωμα που αποδόθηκε στον πειθαρχικώς διωκόμενο, τον χρόνο και τον τόπο διάπραξής του, καθώς και τις διατάξεις στις οποίες θεμελιώνεται η απόφαση,

δ) μνεία για το αν λήφθηκε ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία,

ε) ειδική, εμπειριστατωμένη και επαρκή αιτιολογία, και

στ) την κρίση επί της ενοχής ή μη και της ποινής που επιβλήθηκε.

Η απόφαση εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία εκδίκασης της υπόθεσης, υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου, λαμβάνει αύξοντα αριθμό και τηρείται στο Αρχείο Πειθαρχικών Αποφάσεων.

16. Για τις συνεδριάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου τηρούνται συνοπτικά πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα και φυλάσσονται μαζί με την απόφαση στο Αρχείο Πειθαρχικών Αποφάσεων. Η μειοψηφία καταγράφεται μόνο στα πρακτικά. Οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να λαμβάνουν γνώση των πρακτικών, εφόσον αποδεικνύουν το ειδικό έννομο συμφέρον τους. Τα πρακτικά και οι αποφάσεις δύνανται να τηρούνται και σε ηλεκτρονικό αρχείο.

17. Με την απόφαση επιβάλλονται και τα έξοδα της πειθαρχικής διαδικασίας, εφόσον υπάρχουν.

18. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρούσα αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), από την αρμόδια υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, η οποία ενημερώνει άμεσα την αρμόδια διοικητική αρχή για την είσπραξη ή μη του προστίμου. Αν ο πειθαρχικώς καταδικασθείς αποβιώσει, διαγράφεται η οφειλή, κατά το ποσό που δεν έχει εισπραχθεί.

19. Οι αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου κοινοποιούνται αμέσως, με επιμέλεια του Προέδρου, στα εμπλεκόμενα μέρη. Ειδικότερα, η κοινοποίηση της απόφασης προς τον καταγγέλλοντα γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η κοινοποίηση της απόφασης προς τον πειθαρχικώς διωκόμενο, αν είναι απαλλακτική, γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, και αν είναι καταδικαστική, με δικαστικό επιμελητή ή με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο. Αν η κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή, συντάσσεται αποδεικτικό επίδοσης, ενώ αν συντελείται από δημόσιο όργανο, συντάσσεται αποδεικτικό περί της παραλαβής της απόφασης από τον πειθαρχικά καταδικασθέντα ή άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από

αυτόν. Αν ο πειθαρχικώς καταδικασθείς, μετά από ειδοποίηση της Γραμματείας, παραλάβει ο ίδιος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός του, την καταδικαστική απόφαση, υπογράφει απόδειξη παραλαβής.

20. Κατά των αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου χωρεί προσφυγή στα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή τους.

21. Η αρμόδια διοικητική αρχή τηρεί Αρχείο Πειθαρχικών Ποινών, στο οποίο αναφέρονται κατ' ελάχιστον τα στοιχεία του παραβάτη πιστοποιημένου εκτιμητή, η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου και η επιβληθείσα ποινή. Οι ποινές διαγράφονται από το Αρχείο Πειθαρχικών Ποινών μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την επιβολή τους, με εξαίρεση την ποινή του χρηματικού προστίμου που δεν διαγράφεται μέχρι την είσπραξή του, καθώς και την ποινή της οριστικής διαγραφής από το Μητρώο. Ειδικά η ποινή του χρηματικού προστίμου διαγράφεται με την παρέλευση πέντε (5) ετών από την επιβολή της, μόνο μετά την προσκόμιση βεβαίωσης για την εξόφλησή του.».

Άρθρο 126

Άσκηση αρμοδιοτήτων συντονισμού και εποπτείας εκτέλεσης των μέτρων στήριξης, που χρηματοδοτούνται μέσω της διμερούς συμφωνίας μεταξύ ελληνικής και ελβετικής κυβέρνησης, από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής

1. Η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ασκεί τις αρμοδιότητες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού των Μέτρων Υποστήριξης, που χρηματοδοτούνται βάσει της υπ' αρ. ΥΣ 8516/21.10.2022 διμερούς συμφωνίας που συνήφθη από 14.10.2022 μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και της κυβέρνησης της Ελβετίας σε εφαρμογή του κανονισμού «Regulations on the implementation of the second Swiss Contribution to the selected member states of the EU to support measures in the area of migration», η οποία αφορά συνεισφορά (δωρεά) του ελβετικού δημοσίου, προς την Ελλάδα. Η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σε συνέχεια των επαληθεύσεων των Επιτροπών Παρακολούθησης, δύναται να επιβεβαιώνει τα ακόλουθα: α) οι υποβληθείσες σε αυτήν Εκθέσεις Ελέγχου των Ορκωτών Λογιστών διενεργήθηκαν με βάση τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου και τις συμβατικά συμφωνηθείσες διαδικασίες ελέγχου μέσω σχετικής Λίστας Ελέγχου (Check List), β) τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών έχουν ληφθεί υπόψη στις προς υποβολή δαπάνες από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και γ) το τελικό σύνολο των επιλέξιμων δαπανών προς υποβολή.

2. Οι διαδικασίες διαχείρισης, διοίκησης, ελέγχου των μέτρων υποστήριξης, που χρηματοδοτούνται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος της παρ. 1, οι χρηματοδοτικές ροές, οι πληρωμές, οι υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών, οι αρμόδιες Αρχές και οι ειδικότερες αρμοδιότητες αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζεται το ύψος της Τεχνικής Βοήθειας από το Πρόγραμμα των Μέτρων Υποστήριξης, που χρηματοδοτούνται βάσει της υπ' αρ. ΥΣ 8516/21.10.2022 διμερούς συμφωνίας, που συνήφθη από 14.10.2022 μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και της κυβέρνησης της Ελβετίας σε εφαρμογή του Κανονισμού «Regulations on the implementation of the second Swiss Contribution to the selected member states of the EU to support measures in the area of migration» της παρ. 1 προς την Ειδική

Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 127

Εφαρμογή της ισχύουσας χρηματοδοτικής και διοικητικής συμφωνίας – πλαισίου μεταξύ της ΕΕ και του ΟΗΕ επί έργων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Σε περίπτωση έργων που χρηματοδοτούνται από τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», με δικαιούχους/φορείς υλοποίησης διεθνείς οργανισμούς, εφαρμόζεται η ισχύουσα χρηματοδοτική και διοικητική συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών (FINANCIAL AND ADMINISTRATIVE FRAMEWORK AGREEMENT-FAFA) για τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων με οικονομικούς φορείς και εταίρους εκ μέρους των διεθνών οργανισμών, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον πλαίσιο σύναψης συμβάσεων των διεθνών οργανισμών και τη διάκριση άμεσων και έμμεσων δαπανών, με την επιφύλαξη του ν. 5140/2024 (Α' 154). Για τους ελέγχους, τις διαχειριστικές επαληθεύσεις, καθώς και λοιπούς κανόνες και διαδικασίες ισχύουν τα προβλεπόμενα στα εκάστοτε ισχύοντα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχων των Ταμείων της ΕΕ.

Άρθρο 128

Ημερομηνία κατάργησης τέλους χαρτοσήμου - Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 5135/2024

Στο άρθρο 33 του ν. 5135/2024 (Α' 147), περί καταργούμενων διατάξεων, η ημερομηνία «1η Ιανουαρίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η Δεκεμβρίου 2024», και το άρθρο 33 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 33

Καταργούμενες διατάξεις

Από την 1η Δεκεμβρίου 2024 καταργούνται:

- α) το π.δ. της 28ης Ιουλίου 1931 «περί Κώδικος των νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου» (Α' 239), όλες οι ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τέλους χαρτοσήμου σε διάφορες συναλλαγές, καθώς και κάθε κανονιστική πράξη που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτών και ρυθμίζει θέματα φορολογίας τέλους χαρτοσήμου,
- β) η περ. Γ' της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4169/1961 (Α' 81), περί κοινωνικής εισφοράς.».

Άρθρο 129

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Θ'

Μέχρι την ολοκλήρωση της κατανομής και τοποθέτησης του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας στις οργανικές μονάδες της παρ. 3 του άρθρου 273 και των άρθρων 276B και 276Γ του ν. 4738/2020 (Α' 207) και την τοποθέτηση των προϊσταμένων σε αυτές, οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας ασκούνται από τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες, με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου.

Άρθρο 130

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Θ'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α) η παρ. 7 του άρθρου 68 του ν. 4875/2021 (Α' 250), περί μέτρων προστασίας του Ναυαγίου Ζακύνθου και
- β) το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 13 του π.δ. 77/2023 (Α' 130), περί μεταφοράς αρμοδιοτήτων εντός του ιδίου Υπουργείου, σύστασης, συγχώνευσης, μετονομασίας Γενικών Γραμματειών.

ΜΕΡΟΣ Ι΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 131
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη των παρ. 2 έως 9.
2. Ισχύουν από την 7η Οκτωβρίου 2022:
  - α) το άρθρο 20, περί μηνιαίου βασικού μισθού μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
  - β) το άρθρο 21, περί ειδικού επιδόματος διδασκαλίας και έρευνας μελών Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και
  - γ) το άρθρο 22, περί χορήγησης εξόδων παράστασης σε Διευθυντές Σχολών των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης.
3. Η ισχύς των παρ. 1 και 2 του άρθρου 109, περί του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης αρχίζει από την 22α Δεκεμβρίου 2023.
4. Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 23, περί κατάργησης συνυπολογισμού των συντάξεων για την εύρεση του ανώτατου ορίου αποδοχών για λειτουργούς, υπαλλήλους που αμείβονται σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο, καθώς και ένστολους αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2024.
5. Ισχύουν από το φορολογικό έτος 2024:
  - α) το άρθρο 3, περί κατάργησης του τέλους επιτηδεύματος για φυσικά πρόσωπα,
  - β) οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 4, περί εξαιρέσεων από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία,
  - γ) το άρθρο 6, περί ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, και
  - δ) το άρθρο 7, περί μείωσης του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μικρές δημοτικές κοινότητες.
6. Οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 24, περί του τέλους κρουαζιέρας, ισχύουν μετά την έκδοση της κοινής απόφασης του άρθρου 30 και σε κάθε περίπτωση όχι πριν από την 1η Ιανουαρίου 2025.
7. Ισχύουν από το φορολογικό έτος 2025:
  - α) το άρθρο 8, περί φορολόγησης αμοιβής για εφημερίες ιατρών,
  - β) το άρθρο 12, περί μείωσης ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περίθαλψης εργοδότη – εργαζόμενου,
  - γ) το άρθρο 14, περί της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων,
  - δ) το άρθρο 24, περί τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση,
  - ε) το άρθρο 35, περί επέκτασης κινήτρων για δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας,
  - στ) το άρθρο 36, περί επέκτασης κινήτρων για επενδυτικούς αγγέλους,
  - ζ) το άρθρο 37, περί επέκτασης κινήτρων για κίνητρα ευρεσιτεχνίας,

η) το άρθρο 38, περί φορολόγησης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών Κλειστού Τύπου,

θ) το άρθρο 94, περί προϋποθέσεων για την υπαγωγή σε ρύθμιση οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση και

ι) το άρθρο 98, περί απαλλαγής των ενδοομιλικών μερισμάτων από τον φόρο εισοδήματος και προϋποθέσεων απαλλαγής εισοδήματος από την υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα.

8. Ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2025:

α) η παρ. 1 του άρθρου 16, περί αναμόρφωσης του μισθολογικού πλαισίου των μαθητών των σχολών των Ενόπλων Δυνάμεων,

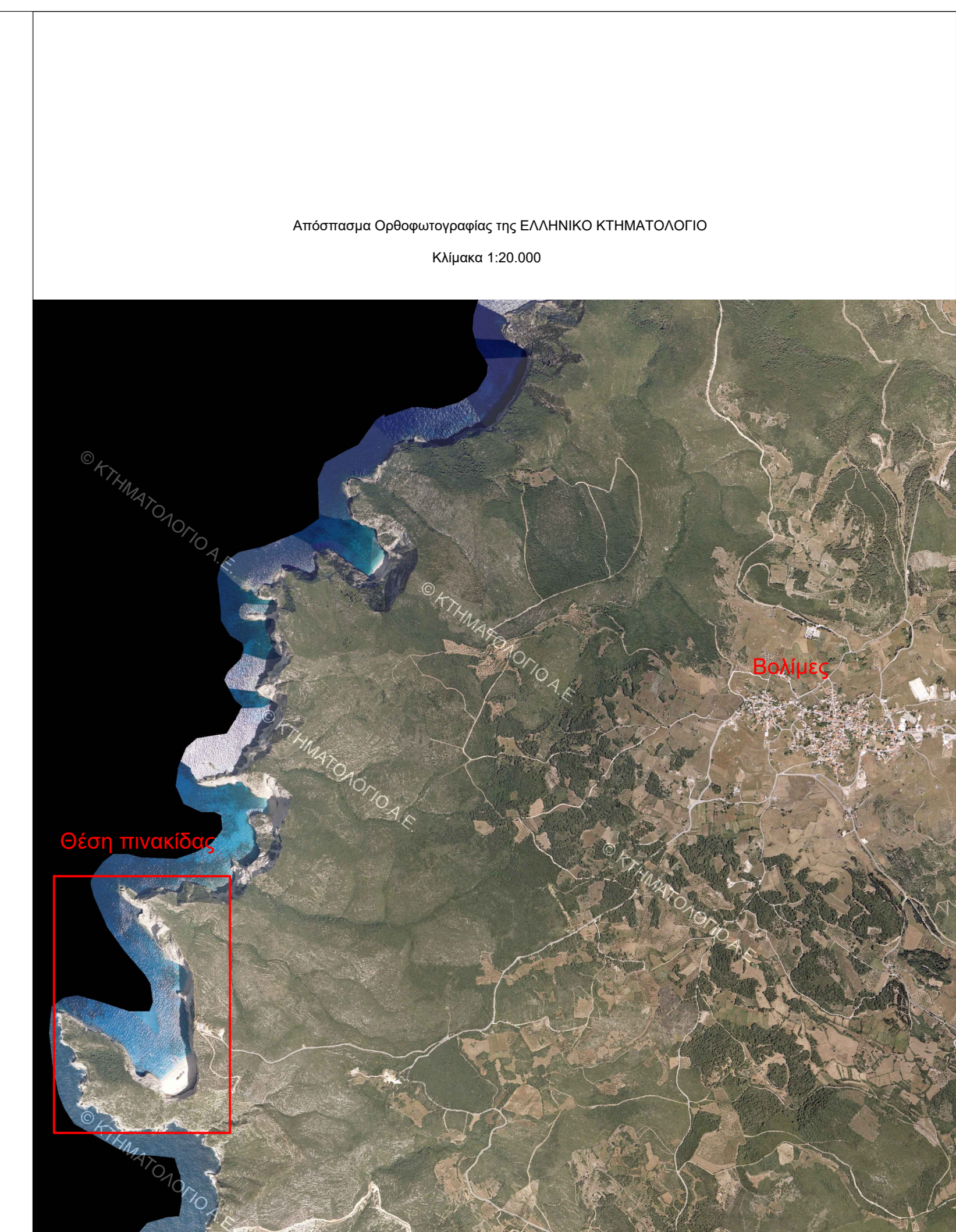
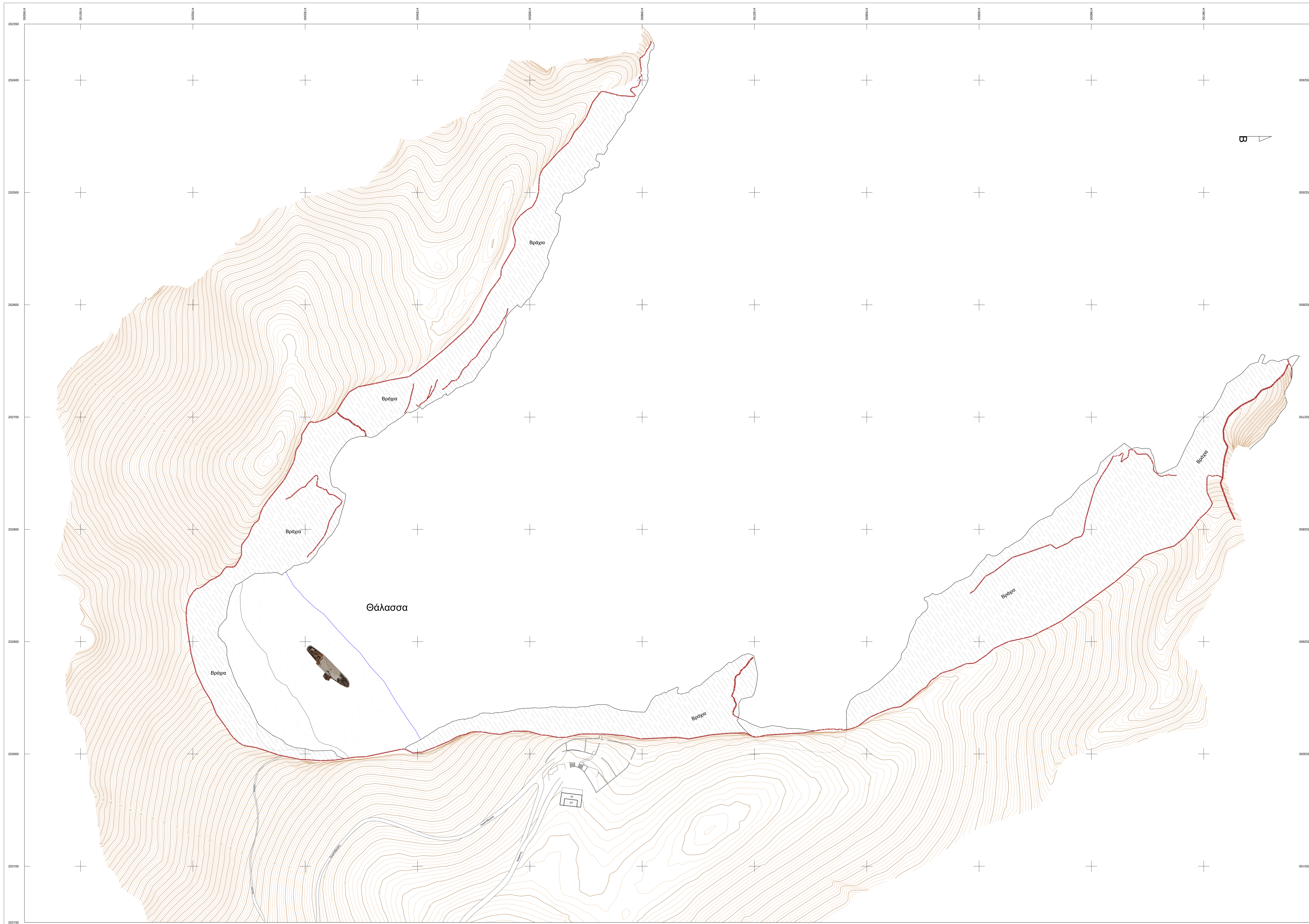
β) οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 19, περί Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων σε υπαλλήλους της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

9. Ισχύουν από 1η Ιουνίου 2025:

α) η παρ. 2 του άρθρου 10, περί ρύθμισης θεμάτων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και κρατικής αρωγής για ασφαλισμένες κατοικίες,

β) το άρθρο 25, περί ασφάλισης επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών και

γ) το άρθρο 26, περί ασφάλισης οχημάτων έναντι φυσικών καταστροφών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΓΖΑ '87
(Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς) Έλλοιμοσφίδες: GRS 80

ΥΠΟΣΗΜΑ

Ακτογραμμή	Βράχος
Φρύδι πρτανούς	Λιμνός
Δρόμος	

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΓΕΩΠΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΜΜΕΤΡΙΑΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ :
Έρευνα-Τεκμηρίωση και Προτάσεις του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
για τη Διάσωση του Ναυαγίου και την Ασφαλή Επισκευμήματα στην Περιοχή

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ :
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΑΥΑΓΙΟΥ, ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ΙΟΥΛΙΟΣ 2024 ΚΛΑΜΑΚΑ : 1 : 1.000

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ :

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ε.Μ.Π. Επ. Υπεύθυνος
ΣΟΦΙΑ ΣΩΛΕ	ΑΓΡ. & ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π. ΜSc, ΕΔΙΠ ΕΜΠ
ΡΕΤΤΙΝΑ ΧΛΙΒΕΡΟΥ	ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΜSc, ΕΔΙΠ ΕΜΠ
ΦΩΤΗΣ ΜΠΟΥΡΕΖΗΣ	ΑΓΡ. & ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π. ΜSc
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΤΕΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΓΡ. & ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π. ΜSc
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΑΣ	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ - ΠΛΗΘΥΝΗ ΕμμεΑ

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KONSTANTINOS
CHATZIDAKIS
25.11.2024 22:29

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

GEORGIOS
GERAPETRITIS
25.11.2024 22:20

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

NIKOLAS DENDIAS
25.11.2024 22:37

ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

THEODOROS LIVANIOS
25.11.2024 23:12

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
25.11.2024 22:32

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

SPYRIDON-ADONIS
GEORGIADIS
25.11.2024 22:58

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

MICHAIL
CHRYSOCHOIDIS
25.11.2024 22:57

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

CHRISTOS
STAIKOURAS
25.11.2024 22:25

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

THEODOROS
SKYLAKAKIS
25.11.2024 22:47

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

PANAGIOTIS
THEODORIKAKOS
25.11.2024 22:57

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

NIKI KERAMEOS
25.11.2024 22:44
NIKI KERAMEOS

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
25.11.2024 22:39

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

NIKOLAOS
PANAGIOTOPOULOS
25.11.2024 22:38

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

SOFIA ZACHARAKI
25.11.2024 22:34

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

KONSTANTINOS
TSIARAS
25.11.2024 22:37

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

CHRISTOS
STYLIANIDIS
25.11.2024 22:20

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

OLGA KEFALOGIANNI
25.11.2024 22:47

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

DIMITRIOS
PAPASTERGIOU
25.11.2024 23:19

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

VASILEIOS KIKILIAS
25.11.2024 22:22

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ
25.11.2024 22:48

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

CHRISTOS- SKERTSOS
25.11.2024 22:20

ΧΡΗΣΤΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΑΡΑΘΑΝΑΣΙΣ
25.11.2024 23:10

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ